FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 481 · CENA 60,00 DIN

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

BANDIT MEKOG SRCA

D 1,90 €; CH 2,60 CHF; MK 45,00 DEN; CG 0,75 €; HR 10 KN; SLO 1,80 €
A 1,70 €; NL 2,00 €; B 2,00 €; BIH 1,80 KM;

★DOK HOLIDEJ★

481

Frenk Larami

BANDIT MEKOG SRCA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
Dok Holidej
Broj 481

Direktor
Vladimir Novaković

Odgovorni urednik
Viktorija Draginčić

Naslov originala
Frank Laramy
LIGHT HEARTED BANDIT

Recenzija i adaptacija
Nikola Šimunović

Likovna obrada naslovne strane
Branislav Kerac

Tehnički urednik
Franjo Varga

Štampa: 25. VI 2014.
Tržište: 4. VII 2014.

CIP–Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

82–31 (5)

DOK Holidej / odgovorni urednik Viktorija Draginčić. – 1972, br. 1 –. – Novi Sad: Marketprint, 1972–, –21 cm. (Edicija vestern romana)

Mesečno.
ISSN 0353–0000

COBISS. SR–ID 61129986

Izdaje: MARKETPRINT (Novi Sad, 21102 p. fah 20)
Štampa: DOO MAGYAR SZÓ – Kft. OJ Štamparija FORUM, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.
Generalni distributer: GLOBAL PRESS d.o.o. Beograd
Direktor: Vladimir Novaković. Odgovorni urednik: Viktorija Draginčić
Naslov originala: Frank Laramy – LIGHT HEARTED BANDIT
Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Nikola Šimunović
Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji način.

Oblačić crvene prašine na putu za Dajmondvil najavljivao je dolazak diližanse.

To nije prošlo nezapaženo. Trojica bandita su već satima jahali bez odmora. Pratio ih je samo odjek topota konjskih kopita koji se odbijao od glatkih litica kanjona i uvala planinskog venca Titon.

Odjednom je opaki Bil Helder trgnuo uzde i zaustavio svog konja. Bacivši pogled preko ravnice zadovoljno je nešto progunđao. – Nismo mogli stići u bolji čas – obratio se jedan jahač pajtašima iza sebe. – Napašćemo diližansu kad ugazi u vodu! – Rekavši to, navukao je prljavu crvenu vratnu maramu na lice sve do vodnjikavobledih očiju.

Ostala dvojica sledila su njegov primer. Jedan od njih bio je visok i koščat. Imao je gustu tamnu kosu, čiji su pramenovi izvirivali ispod širokog stetson šešira. Zvao se Rej Barns i bežao je pred vlastima Teksasa i Jute zbog optužbi za silovanja koja je tamo počinio. S Helderom i Hamiltonom sreo se dva dana ranije i oni su mu ponudili da zajedno izvedu jedan poduhvat. Mali Kolin Hamilton sedeo je ukrućen u sedlu. Na licu, pokrivenom maramom, video se grč. Budući da je u graničnim predelima Divljeg zapada preživeo mnoge paklene godine, on je željno očekivao da ga „poškropi zlatna kiša". Činilo mu se da mu tu sreću duguje ne samo proviđenje, već i ljudi.

Diližansa je imala naoružanog pratioca jer je nosila pošiljku zlata.

Bil Helder je proverio magacin svog kolta, zavrteo ga oko koščatog kažiprsta i udario njime po šaci druge ruke. Zatim je poterao konja ka šumarku u blizini reke, a Barns i Hamilton pođoše za njim. Zaustavili su se i umirili konje, a onda im je Helder izdeklamovao poslednja uputstva.

– Pustićemo ih da dobro zagaze u vodu. Ja preuzimam pratioca, a ti ćeš, Koline, srediti vozara. Ti, Reje, ako mi slučajno promašimo, potrudi se da budeš precizan!

– Ima li putnika? – upita Hamilton.

– Mislim da nema, ali treba biti spreman za svaku mogućnost. – Helder je to govorio ravnodušnim glasom. – I upamtite: ne ostavljamo nikoga u životu!

Tako je, pomisli Hamilton, ne smemo sebi dopustiti taj luksuz. Ipak, od načina na koji je opaki Bil izgovorio te surove reči grč mučnine stegao mu je želudac.

Diližansa je kloparala putem, a onda je zaprega zagazila u reku i banditi su izašli iz zaklona, a da ih niko nije čuo.

Odjednom je kolt Bila Heldera grmnuo.

Njegov prvi metak promašio je pratioca i ovaj je ustao i dopola se osvrnuo,

držeći u ruci spremnu dvocevku. Zakolutao je očima duboko uvučenim u očne duplje. Pritisnuo je okidače obe cevi baš u trenutku kada mu je kuršum iz Helderovog kolta prosvirao lobanju.

Snop tanadi iz dvocevke prošarao je vodu desno od Barnsa i naterao visokog bandita da zastane.

Pratilac diližanse presamitio se na mestu pored vozara i pao u zamućenu reku. Helder je ispalio još jedan metak u telo koje je voda ponela.

Glasan vozarev povik nadjačao je pucnje. Uplašen, kajasima je poterao konje. Diližansa je izbila na obalu i prednji točkovi su se našli na tvrdom tlu istovremeno kad je do obale stigao Kolin Hamilton. Bandit i vozar su pogledali jedan drugoga i Hamilton je u vozarevim očima pročitao molbu za milost. S kajanjem u srcu, on je ipak pritisnuo okidač.

Vozar je pao između konja, pružio ruku da se uhvati za amove, promašio ih i nestao u oblaku prašine koju je zaprega dizala.

Hamilton je poterao svog mrkova napred i skočio iz sedla na leđa najbližeg konja u zaprezi. Dohvatio je vođice i sa nekoliko zahvata rukom zaustavio zapregu.

Helder je dojahao do palog vozara. Iako je to bilo nepotrebno, ispalio je još jedan metak nesrećniku u glavu. Vrativši revolver u futrolu, poterao je svog konja do diližanse i skočivši na vozarsko sedište namignuo Barnsu preko marame koja mu je pokrivala lice. – Tako! – rekao je i izvukao jedan okovani kovčeg iz udubljenja ispod vozarskog sedišta te ga nogom odgurnuo da padne na zemlju.

Zaprega se u međuvremenu umirila i Hamilton je sjahao s konja iz zaprege i pridružio se ostaloj dvojici koji su stajali pored tamnozelenog kovčega, delimično utonulog u peščano tle. Smeškajući se, Bil je skinuo povez s lica.

U gustom žbunju koje je raslo sve do obale rečice ponovo su počele cvrkutati ptice. Čuvarevo telo zakačilo se na dnu za neko potonulo deblo i ono je izronilo na površinu.

Rej Barns je takođe skinuo povez s lica i osmotrio okolinu i uzvodno i nizvodno. Pošto nije opazio ništa uznemiravajuće, on vrati pogled ka katancu na okovanom kovčegu.

– Hajde – rekao je, stiskajući nestrpljivo vilice – da pogledamo šta tu ima.

Helder ga preseče pogledom.

– Ja ću to srediti – rekao je hrapavim glasom, puneći mecima cilindrični magacin kolta. Zatvorio ga je i zapeo oroz. Revolver je poskočio u njegovoj ruci i uz žestok trzaj katanac se otkinuo zajedno s metalnom rezom. Helder odgurnu rezu i mahnu rukom kako bi odagnao oblak barutnog dima.

Digavši poklopac, Helder je izvukao jednu punu vrećicu. Odgrizavši kanap kojim je vrećica bila vezana, pustio je da mu na šaku pocuri tanak mlaz zlatne prašine. – Bogati smo! – povikao je i ponovo vezao vrećicu. Zatim ju je dobacio Hamiltonu.

Prsti omalenog bandita otpetljali su vrećicu i zaronili u nju. Laka drhtavica obuzela mu je telo. Glasom koji je jedva izlazio iz grla, procedio je.

– Koliko toga ima?

Bil Helder je izbrojao vrećice. – Daj ovamo naše bisage, Reje – obratio se

kompanjonu. Onda je dodao, pogledavši Hamiltona. – Danas smo zaista našli pravi zlatan rudnik! Čuješ li, Koline? Zlatni rudnik!

Sada je i Hamilton svukao maramu s lica.

– Koliko ima? –ponovi pitanje.

– U ovom trenutku ništa – odgovorio je Helder slažući vrećice u kupu. – Ali kada se dočepamo Oregona i unovčimo ovo...– Osmehnuo se, jer mu je pred oči iskrsnula vizija budućih zadovoljstava. – Mislim da će to izneti brat bratu po dvadesetak hiljada za svakoga. Možda i više, ali ni u kom slučaju manje. – Okrenuo se ka drugom kompanjonu. – Požuri s tim bisagama, Reje!

Barns i Hamilton su posmatrali kako Bilovi koščati prsti guraju vrećice sa zlatnim prahom u njihove kožne bisage. Hamilton je znao kako će potrošiti svoj deo... Kupiće ranč u Južnoj Americi i zaposliće grupu vakerosa koji će voditi brigu o stoci, dok će on leškariti u hladu do sudnjeg dana. Žalio je jedino što se ovo nije desilo mnogo ranije.

A Rej Barns? Taj će jurcati kao razularena životinja i ludo rasipati sve dok ga ne pronađe metak nekog čuvara zakona.

Šta će učiniti opaki Bil? On će verovatno svojim delom plena kupiti mir i spokoj – neki ranč gde će dremuckati u stolici za ljuljanje i uživati u toploti sunca. Sa pedeset šest godina Helder je ličio na starog medveda otupelih zuba. Ipak, u njegovim vilicama bilo je još snage za poneki ujed. Još uvek je bio opasan nasilnik, ali je s godinama postao umešniji i lukaviji. To ga je činilo hladnim i nemilosrdnim stvorom. Ono što je nekada činio iz neobuzdane drskosti sada je radio smišljeno, kao neko ko zna da su mu dani izbrojani. Zbir svih zločina koje je počinio doneo bi mu kaznu od sto pedeset godina zatvora... ako bi, dabome, bio uhvaćen i osuđen.

Hamilton je na prvi pogled zaključio kako je Barns kukavica. I gad kakav samo kukavica može da bude. Egzemplar probisveta, spremnog na svaku podlost i prljavštinu. Posle samo nekoliko dana zajedničkog jahanja Hamilton je potpuno prozreo obojicu svojih saputnika. A sreo se s njima slučajno na jednom sporednom raskršću u blizini Fort Bridža, četrdesetak milja istočno od ove mutne reke i pri tom susretu podelili su u vrelini podneva bocu viskija.

Hamilton je posmatrao Barnsov kukasti profil i prisećao se vremena kada je bio siromašan, častan i budala. Pre Lejmona i divlje zapadne granice. Pre nego što je osetio sve patnje i poniženja iz kojih se više nikada nije izvukao... čak ni onda kada je sreo jedinog čoveka koji mu je prijateljski pružio ruku. Bio je privremeno spašen, ali gorčina mu je ostala u srcu. Bilo je to davno, pre nekoliko godina i posle toga on i Dok Holidej se više nikada nisu sreli.

I poslednja bisaga bila je napunjena i Bil Helder se uspravio i kritički osmotrio put koji je vodio prema Dajmondvilu. – Suviše dugo smo se zadržali ovde – zaključio je. Okrenuvši se, pružio je par bisaga Barnsu, a drugi par dobacio Hamiltonu.

– Ova diližansa stiže tačno u određeno vreme – podsetio ih je – i u Dajmondvilu je očekuju. Kada vide da je nema pojahaće u ovom pravcu da provere zašto

i znajte da neće jahati polako. Dojuriće kao munje...

Zamukao je u pola rečenice i uperio revolver prema diližansi. – Budale! – povikao je i dograbivši ručicu vrata naglo ih otvorio. – Napolje! – grmnuo je.

Kolin Hamilton je zaprepašćeno zatreptao. Helder je iz diližanse izvukao mladu ženu, bledu, skoro pepeljastu u licu i grubo je gurnuo na tle ispred svojih nogu. – Mislim da sam vam rekao da obratite pažnju na putnike – zaurlao je, ali u glasu mu se nije osećala istinska ljutnja. – Dama, dakle – izustio je u jednom dahu i pustio da mu revolver klizne nazad u futrolu. Pogled mu kliznu niz zaobljene linije tela utegnutog u zelenu haljinu. Onda se zacerekao.

– Riđokose još do sada nisam okušao!

– I nećeš – reče mu Kolin Hamilton.

Barns i Helder ga pogledaše. Hamilton je držao teški šestometak u ruci i hladno ih motrio.

– Šta to govoriš? – planu Helder.

Hamilton je iskoračio i mašući revolverom stao ispred žene.

– Neću dozvoliti da joj se nešto desi.

Bil se usiljeno nasmejao.

– Zar bi se zbog jedne suknje tukao s nama, Koline?

– Ako vi to budete hteli! – odvrati ovaj bez kolebanja.

Helder je sada držao revolver uz telo, s cevi okrenutoj prema tlu. Trebalo je samo da ga podigne i opali. Pre dvadeset godina svakako bi okušao sreću, ali danas ne. Znao je sasvim malo o Hamiltonu, zapravo samo kako se zove. Sada je saznao i da taj mali, koščati čova ima obzira i smatrao je da će biti bolje ako te obzire uvaži. Opuštajući se, prinudio je sebe da se osmehne.

– Do vraga, Koline, tamo kuda idemo ne možemo vući i jednu ženu! Ona je, sem toga, svedok! Moramo je se otarasiti!

Žena nije puštala ni glasa od sebe. Ležala je na boku i otvorenih punačkih usana molećivo gledala Hamiltona. Teksašanin je u međuvremenu opet zadržao pogled na njenoj plamenoj kosi

– Bilo bi šteta usmrtiti ovakvo parčence, Bil – promrmljao je Barns. – Nećemo videti žensku pre nego što stignemo do Ajdaha.

– Zaveži! – zareža Helder. – Ona će nas zadržavati. – Upiljivši se pogledom svojih vodnjikavih očiju u Hamiltona, obratio mu se. – Šta imaš na umu?

– Da je ostavimo na drugoj strani planine – predloži Hamilton.

– A zašto je ne bismo odveli do sudnice u Dajmondvilu? – rugao se Bil, cereći se. – Prisloni joj revolver na glavu i završi s njom odmah, kažem ti!

Hamilton odmahnu glavom.

– Ili potegni revolver na mene ili odustani od te namere, Bil. Ja preuzimam odgovornost za nju!

– Povedimo je – umeša se Rej Barns. – Ne može nam ništa nauditi, a možda nam može priuštiti mnogo toga prijatnog.

Bil Helder zažmiri, a onda klimnu glavom.

– Okej, Koline, neka bude kako ti hoćeš. – Gurnuvši besno kolt u futrolu, dograbio je svoje bisage jednom rukom. – Ali samo ovaj put – dodao je i spustio se u sedlo. – Hajde! Krenimo već jednom!

Rej Barns je pojahao svog mrkova, a onda usmerio pogled na Hamiltona, koji je pomogao ženi da se popne na njegovog konja, a onda se i sam vinuo iza nje. Podbovši životinju, pojahao je za Bilom Helderom.

Helder je ubrzo poterao svog konja prema podnožjima planine Titon. Opaki bandit bio je zabrinut zbog toga što se još uvek nalaze u Vajomingu. Na drugoj strani planine pružala se teritorija Ajdaha, koja je i sama predstavljala samo deo puta do njihovog pravog cilja – Oregona. Zamišljao je kako je već tamo i ponovo se prisetio kako će mu Hamilton biti potreban. Ali onog trenutka kada iskoristi Hamiltonovu kinesku vezu i promeni zlato za zelene američke dolare, onda... Opaki Bil se osmehnuo zamišljajući kako će sa zadovoljstvom reći zbogom sićušnom pajtašu. Sve dotle moraće da bude vezan s njim kao da su sijamski blizanci.

Put za bekstvo isplaniran je i određen još pre dva dana i opaki Bil ih je sada vodio uzanom, stepenastom kozjom stazom prema severnom prevoju planine. Svuda okolo rasla je gusta četinarska šuma. Tokom penjanja Helder je nekoliko puta zastao da proceni pravac vetra i osmotri put iza njih. Oko dva podne sjahao je i naredio odmor.

Rej Barns je bio zadovoljan što može da protegli noge. Dok su Helder i Hamilton sapinjali konje, puštajući ih da pasu i među drvećem tražili pogodno mesto za loženje vatre, on je kradimice gutao zarobljenu ženu pogledom. Vazduh je bio hladan i oštar, pa se nadao da će to biti poslednje logorovanje u planini.

Bil Helder je nakupio dovoljno kamenja da načini ložište i zapalio malu vatru. Uskoro je zamirisala kafa i zacvrčala slanina u tiganju. Velikim lovačkim nožem Bil je isekao nekoliko tankih komada hleba.

Jeli su ćutke dok je vetar, nailazeći u talasima, šumeo u krošnjama borova i šupljinama stena. Helder je ulio kafu i Kolin Hamilton je svoje lonče ponudio ženi. Ona ga je prihvatila uz zahvalan osmeh i nekoliko puta dunula u tečnost pre nego što je počela piti.

Barns se zacerekao.

– Postupaš s njom vrlo ljubazno, Koline. Kladim se da nešto određeno imaš na umu.

– Nemoj me upoređivati sa sobom – odbrusi mu Hamilton.

Helder je nezadovoljno dunuo kroz nos.

– Nadam se da neću morati celim putem slušati vaše zajedljive upadice. To bi stvarno bilo previše. – Prosuvši talog kafe na vatru, zatrpao je ugljevlje zemljom.

– Hladno je. Ostavi vatru da gori – reče mu Barns.

– Obuci jaknu – posavetova ga Bil.

– Ovo nije piknik!

Barns je ustao, otišao do svog konja i uzeo otuda bocu tamne tečnosti. Nalio je malo u kafu i namignuo Helderu.

– Rum – rekao je. – Hoćeš i ti malo?

Opaki Bil otpljunu. – Lakše s tim pićem, mladiću – opomenuo ga je. Onda je ustao, došetao do prevoja i pogledao naniže na uzan, vijugav put. Laganim pokretom zakopčao je do grla svoju crvenu flanelsku košulju. – Jahali smo dosta brzo – konstatovao je. – Kladim se da još nisu saznali šta se desilo.

– Uskoro će saznati – reče Barns.

– Jeste – složi se Helder zabrinuto.

– Zlato će im biti veliki podstrek. Šerifi su vrlo pronicljivi kada je u pitanju novac, a ova pošiljka je sigurno osigurana.

– Osigurana? – upita Hamilton.

Helder se vratio do ugašene vatre i klimnuo svojom velikom, ružnom glavom. – Da. A to znači da će biti raspisana nagrada za njen povratak. Možda deset posto od vrednosti pošiljke. Zbog toga i hodamo po tankoj žici. „Značkaroši" će više juriti za nagradom nego za nama, a kidnapovana žena neće doprineti da nas ostave na miru.

– Ako budemo uhvaćeni ništa nam neće pomoći – rekao je Kolin Hamilton. – Zato je najvažnije pobeći.

Dok je punio lulu duvanom, Bil Helder nije prestajao da bulji u mladu ženu. Lepa je, zaključio je, žaleći što u sebi ne oseća čak ni najmanju iskricu želje. Kresnuo je palidrvce i nekoliko puta snažno povukao da se duvan u luli razgori. – Reje! – rekao je resko. – Začepi već jednom tu bocu i ostavi je zapušenu!

Progutavši još jedan snažan gutljaj ruma, koščati Teksašanin posluša Heldera, začepi bocu i ostavi je u stranu. – Gori si od baptista – požalio se. – Ja sam već u godinama kada mogu da radim šta hoću, kopčaš li, starče?

Helder nezadovoljno zagunđa i uspravi se. Namrštivši obrve, stao je pred Barnsa.

– Radi šta hoćeš – odbrusio je – na svakom drugom mestu, ali na ovom putovanju slušaćeš ono što ti ja kažem.

Barns slegnu ramenima.

– Hej, hej, šta je s tvojim raspoloženjem, Bil? Gde je ono?

– U Oregonu – odgovori Helder suvo. – A ti nećeš za mene biti punoletan sve dok ne stignemo tamo. Možda ni tada – nastavio je namerno uvredljivim tonom, ali Teksašanin nije prihvatio izazov. Bil Helder se onda okrenu ka ženi. – Kako se zoveš? – upita je, vadeći nož.

Kolin Hamilton spusti ruku na dršku revolvera. – Zar hoćeš da je na smrt preplašiš, Bil?

– I ako hoću, to je moja stvar – odvrati Helder, ali leden Hamiltonov pogled nije se smekšao. Taj Hamilton nije bio isto što i Rej Barns. Zapravo, ti mali, nervozni tipovi često ispadnu opasniji od dinamita ako ih priteraš uza zid, pomisli vođa bande. Zato vrati nož u kaniju. – Smiri se, Koline – reče. – Ne želim da je plašim. Hoću samo da znam ima li jezik.

Hamilton pogleda devojku.

– Klara Ežbi – rekla je ona, skrenuvši pogled s očiju starog Heldera.

– Šta ste radili u toj diližansi? – upita je ovaj.

– Ne morate ništa da kažete – posavetova je Hamilton i prkosno pogleda vođu.

– Nema problema – odvrati devojka. – Vraćala sam se kući svom budućem vereniku.

Helder klimnu glavom pa upita.

– Ko je taj srećnik?

– Džon Holidej. On je...– devojka je ućutala kao da premišlja –... on je poslovan čovek i vodi biznis u Dajmondvilu. – Ponovo je ućutala na tren, a onda nastavila da priča kako je njen verenik ozbiljan i dosta uspešan u svom poslu.

Kolin Hamilton se trgao i pobledeo, a lice mu je postalo bezizrazno kao gipsana maska... Džon Holidej? Da li je ova riđokosa devojka govorila o onom istom Holideju koji je tako neustrašivo ustao u njegovu odbranu u Lejmonu? Da li je to bio onaj jedini čovek kojega je on ikada nazvao svojim prijateljem? Takva podudarnost izgledala mu je neverovatna. Moraće da se umeša u razgovor, odluči.

– Rekoste: Džon Holidej? Je li on trgovac ili tako nešto? Oduvek sam se pitao kako se lepe devojke mogu udati za trbušaste, mlohave starkelje – rekao je, prikrivajući svoju zainteresovanost.

– Zar nikada nisi čuo za udaje iz čistog interesa, Koline? – Helder se podrugljivo nasmeja.

Hamilton odmahnu rukom.

– Pitao sam nju, a ne tebe. – Onda se nagnuo prema devojci. – Dakle, mis?

– On nije ni trbušast, ni ružan, ni star, gospodine. Naprotiv. Vrlo je lep i muževan. Imam njegovu fotografiju – rekla je devojka i Hamilton se trže. Opazio je kako je negovanim prstima uzela svoju torbicu i dah mu je zastao kad je iz nje izvadila fotografiju. Slika se odmah našla u njegovoj ruci. Spustio je pogled na nju. Vitki muškarac snažnih ramena i uzanih bedara, u odelu kakvo se nosilo u velikim gradovima na Istoku izgledao je vrlo upečatljivo. Njegove tamne marantne obrve gledale su pogledom sokola koji vreba plen i nisu se slagale s bledim, setnim osmehom čvrstih, odlučnih usana. Bio je to, u to nije moglo biti sumnje, Hamiltonov prijatelj Dok Holidej.

– Zgodan momak – konstatovao je Hamilton, vraćajući fotografiju. – Kako rekoste da se zove?

– Džon Holidej.

– Je li to sve? Nema li još... neki nadimak, recimo?

– Ima. Obično ga zovu Dok... Dok Holidej. Ali meni se to ime ne sviđa.

Bil Helder je grubo zgrabio fotografiju iz devojčine ruke i, žmireći, zagledao se u nju.

– Čekajte, devojko – rekao je. – Rekoste Dok Holidej. Poznaješ li tog čoveka, Koline?

– Ne.

– Sigurno? – Helder ga pogleda.

– Pa rekao sam već, zar ne? Ali čuo sam za njega... kao, uostalom, i ti.

Bil Helder vrati fotografiju Klari Ežbi i promrmlja.

– To mi se ne sviđa. Verenica Doka Holideja. To mi se nikako ne sviđa.

Rej Barns, koji se do tada zadovoljavao ćutanjem, konačno progovori.

– Razmisli malo, Bil! Kako ja vidim stvari, ona nam je zalog sigurnosti.

– Kako to? – upita Helder nervozno.

– Ako u rukama imamo žensku Holideja, onda će „značkaroši" dva puta razmisliti pre nego što upotrebe oružje.

– Ne bih voleo da mi priđu toliko blizu – procedi Bil kroz zube. – Ti, momak, razmišljaš kao pacov priteran u ćošak. To je verovatno tvoj stil. – Onda se okrenu prema mladoj ženi. – Ne možemo vas pustiti na slobodu, mis. Videli ste nam lica.

– Ja ne bih...– zaustila je Klara Ežbi i ućutala opazivši podsmešljiv Helderov pogled. Pogledala je Reja Barnsa. Teksašanin ju je gledao užarenih očiju.

Onda se umeša Kolin Hamilton.

– Ne brinite, gospođice. Čim kročimo u Ajdaho bićete slobodni. – Posmatrao ju je kako vraća fotografiju u torbicu i dodao. – To vam obećavam.

Tako dakle, pomislio je. Dok Holidej je postao poslovan čovek. Konačno se opredelio za miran građanski život. Šteta što će mu postati neprijatelj, kao i svi prokleti šerifi.

II

Visoki muškarac prodornih, sivoplavih očiju stajao je pred postajom diližanse. Jedna ruka počivala mu je na reveru elegantnog odela, skrojenog po poslednjoj čikaškoj modi, dok mu se među prstima druge ruke dimila fina tanka cigara čiji je miris „virdžinija" duvana raznosio lak podnevni povetarac. Dugačka tamna kosa, pokrivena crnim šeširom, padala mu je u talasima niz snažni vrat.

Pogledao je niz put i zabrinuto nabrao obrve. Diližansa je kasnila.

Prolaznici su znali šta čeka. Nekolicina njih uputili su mu bojažljive poglede, a neki osmehe kakvi se upućuju naivnoj deci. Ali on nije bio ni zao ni naivan. To što se s njim događalo bilo je logičan nastavak burnog životnog puta, završetak jedne i početak nove deonice života, u koju je on polagao velike nade. Svih prethodnih godina, još od prvog revolveraškog obračuna u El Pasu, u dubini njegove duše tinjala je iskra nade da će se jednoga dana sve izmeniti i da će on opet živeti kao i ostali ljudi, bez straha od opake bolesti i rizika da će ga izazvati neki revolveraš željan slave.

Taj dan je došao ulaskom Klare Ežbi u njegov život. U prvom trenutku to je bilo samo uobičajeno udvaranje, začinjeno lepim frazama, koje se lako govore, a ipak veoma prijaju ženskom srcu. No kada je Klara na takav nastup ostala ravnodušna, Dok Holidej je u njoj otkrio neke vrednosti koje su mu još jednom potvrdile kako postoji i jedan svet drugačiji od sveta revolveraša, kockara, pijanaca, očajnika, bezumnika, podlaca, nasilnika i svih drugih ljudi kojima su potonule lađe, a s kojima se on poslednjih godina najviše susretao. I tako se desilo da je zavoleo tu mladu ženu plamenoriđe kose, koju nije krasila samo raskošna lepota nego i plemenitost i dobrota kakve se retko mogu sresti. Ishod te ljubavi mogao je biti samo jedan i on se odlučio na taj novi početak. Sada je čekao diližansu, koja je trebalo da donese njegovu dragu.

Namestio je rukom mašnu i zagladio odelo. Izgledao je besprekorno čist i uredan u tom finom odelu sa kravatom boje crvenog vina i lakovanim cipelama, koje su se presijavale. Sve je bilo lepo i fino, ali diližansa iz Ivenstona još nije bila na vidiku. Bilo je jedan popodne i podnevna vrućina sasvim je ovladala. Zavukao je prst ispod okovratnika i proteglio vrat. Pogled mu se zadržao na udaljenim planinskim vrhovima. Tamo gore sada je sveže, pomislio je i misli mu se ponovo vratiše na njegovu dragu.

Na drugoj strani ulice šerif Kajl Mors promolio je svoje mršavo vučje lice na svetlo dana, a onda se spustio na stolicu na verandi pred svojom kancelarijom. Vidi samo kako uživa, pomisli

Dok i zapita se zašto šerif Mors nema za njega nimalo simpatija.

U to mu ovaj doviknu preko ulice.

– Još nema vaše buduće verenice!

Holidej načini grimasu.

– Nije potrebno biti šerif da bi se to videlo!

– Ni kockar, je li tako?

Dok ga pogleda ispod oka.

– Zašto ne nađete neki pametan posao, šerife?

Ovi lokalni čuvari reda nisu baš mnogo bistri, pomisli Dok, ali je Mors odmah opovrgao njegov zaključak. Napregnutim glasom ponovo je doviknuo.

– Ne brine mene vaša devojka, Holideje. Nerviram se zbog one pošiljke zlata.

Iako nije bio šerifov prijatelj, Dok je znao sve o toj pošiljci. Zlatni prah i zrnevlje ispirano na zlatonosnim poljima kod Ivenstona transportovano je redovno za Dajmondvil. Mors i njegov zamenik obezbeđivali su pošiljku na njenom putu do Rok Springsa. Bilo je to veliko iskušenje za bandite.

Da, Dok je znao sve o toj pošiljci i to mu nikako nije izbijalo iz glave. Ivenston i Dajmondvil delile su mnoge milje puta kroz puste predele. Prolazeći kroz divljinu i pustoš, diližansa je bila neodoljivi mamac.

Preleteo je pogledom iza zgrada čije su fasade bile izbledele od nevremena. Na putu prema jugu ništa se nije micalo. Tvrdoglava ženska glava, promrmljao je Dok, stežući vilice. Predložio joj je da je prati u Ivenston, ali je ona insistirala da na put pođe sama. Želela je da venčanica bude za njega iznenađenje. Sem toga, govorila je, ti ćeš biti dosta zauzet pripremama za otvaranje nove kockarnice i dodala je još kako ne želi da u očima građana izgleda kao bespomoćna osoba kojoj je potreban staratelj. Htela je na svaki način da dokaže kako mu je u svemu ravan partner.

Holidej se osmehnuo. Ali osmeh mu je iščezao s usana kada je pogledao na časovnik i video da je već skoro pola dva.

Stolica na verandi ispred šerifske kancelarije je škripnula i šerif je ustao. Putem od Ivenstona u punom trku dolazio je jedan konjanik, stojeći u uzengijama i mašući šeširom.

– Diližansa! Diližansa! – vikao je.

Ulica Kantroj odjekivala je od njegovih povika i iz senke nastrešnica istrčali su građani. Konjanik je zaustavljen i opkoljen radoznalom gomilom.

Kajl Mors je dobacio sažaljiv pogled Doku i potrčao da se pridruži gomili. I Holidej je krenuo tamo i došavši do ruba ljudske gomile zastao i zaprepašćeno oslušnuo. Onda se progurao, zgrabio konjanika i snažno ga prodrmusao.

– Je li tamo bila i jedna žena?

Vika se odmah utišala i sve oči su se okrenule prema njemu. Kajl Mors je stajao hladan i nepomičan kao da je od voska.

– Nema nikakve žene – odgovori konjanik, koji je bio kauboj iz okoline.

– Samo vozar i još jedan muškarac.

– Nema žene?

– Nema.

– Jesi li pogledao malo okolo?

– Nisam. Odmah sam došao ovamo.

Holidej pogleda Morsa.

– Ona je bila u diližansi.

– Možda se sakrila – reče šerif.

– Jesi li pogledao unutra? – upita Dok kauboja.

– Ne, gospodine. Nisam.

– Trebalo je pogledati – primeti Holidej resko. – Diližansom putovala je jedna žena.

Kajl Mors je živnuo.

– Treba mi nekoliko dobrih ljudi za poteru. Dajsone, ti si već ranije jahao sa mnom. Odaberi dvanaestoricu, pa ćemo se okupiti u mojoj kancelariji. Hoću da imam ljude koji umeju da pucaju i jašu. Neću mamine maze, upamti to, Kirk. Ti pohitaj dole do sudnice i reci sudiji Abrahamu da pripremi šest naloga za hapšenje, a rubriku za ime neka ostavi praznu. Ja ću je popuniti. Gil! Dovedi konje iz štale! Džoni, ti pripremi puške i municiju!

S ledom na srcu, Holidej je odšetao do stanice diližanse i kao privučen nekim nevidljivim magnetom zaustavio se na mestu gde je pre toga stajao više od dva časa, trudeći se da veruje kako je diližansa samo zakasnila i kako će se svakog časa pojaviti na vidiku. Zagledao se u opušak cigare koji je još uvek držao u ruci, bacio ga ljutito na tlo, a onda se čvrstim korakom uputio ka zgradi sudnice na uglu iste ulice. U sudnicu su dopirali glasovi sa ulice, odzvanjajući među žuto obojenim zidovima.

–... Obojica su mrtvi – čulo se kako kauboj govori na ulici. – Ubijeni i dokrajčeni. Rane od metka na glavi...

Onda se začuo glas Kajla Morsa.

– Požurite vi tamo!

Sat sa belim cifarnikom postavljen na spoljnem zidu sudnice pokazivao je jedan čas i dvadeset pet minuta. Holidej je otvorio male vratnice i popevši se tri stepenika, ušao u odaju iza sudnice. Sudija Abraham mu je klimnuo glavom i nastavio da piše naloge za hapšenje. Kada je škripanje pera prestalo, pokupio je ispisane papire i mašući njima da bi osušio mastilo, izašao na ulicu. Kada se vratio i ponovo seo za svoj pisaći sto, Dok se nalaktio na ploču stola i rekao.

– Treba mi nekoliko poternica. Doći ću po njih za desetak minuta.

Sudija Abraham zatrepta.

– Znači li to da mislite kako će banditi pobeći iz Vajominga?

– Da – potvrdio je Dok. – Oregon je mesto gde se zlatni prah može unovčiti. Vratiću se da uzmem poternice.

Holidej se iz sudnice uputio pravo u svoju sobu u hotelu. Pogledavši se u ogledalu, izustio je ogorčeno ljutitu kletvu, a onda skinuo svoje elegantno odelo i iz putne torbe izvukao pantalone i jaknu i presvukao se. Danas nije nosio ni svoj opasač sa oružjem, jer je želeo da ga njegova izaaabranica zatekne u potpuno novom izdanju. Sada to više nije imalo značaja i on je pripasao svoje koltove sa drškama od slonovače.

Kauboj je izjavio kako nije video nikakvu ženu. To je značilo da je Klara mogla biti živa, ali je mogao i njen leš ležati u nekom žbunju ili plivati niz reku. Žurnim koracima prišao je svom krevetu i iz male fioke noćnog stočića izvadio njenu fotografiju, pa je stavio u džep svog prsluka.

– Ako nije živa – prošaputao je tiho, iako nikoga nije bilo u sobi – neće biti ni hapšenja ni suđenja.

Zatim je svratio da uzme poternice, kupio namirnice i municiju za put i uzeo svog konja iz štale.

Zatekao je šerifa Morsa kako stoji pred dvanaestoricom ljudi koji su polagali zakletvu. Građani su stojali okupljeni pred zatvorskom zgradom u želji da prisustvuju ovoj sumornoj ceremoniji. Mors je izašao iz kancelarije i on i Džordžijanac su se pogledali u oči.

– Nema potrebe da i vi pođete s nama – reče šerif Holideju.

– To je vaše mišljenje, ali ne i moje. Nemojte ni pokušati da me sprečite.

– Kako god hoćete, Holideje. Ali u jedno nemojte sumnjati: ovo je moj posao.

– Do granice jeste – podseti ga Dok.

– Iza nje vi nemate nikakvih ovlašćenja.

Potera je pojahala, ali su svi brižljivo izbegavali da Holideju pogledaju u oči. Znali su da je tom diližansom putovala njegova devojka. Znali su i kako banditi postupaju sa ženama, čak i s onima ružnima. A Holidejeva izabranica bila je lepa i nežna.

Otprilike posle dva časa jahanja stigli su do mutne reke, sjahali i pretražili okolinu.

Mors je ušao u diližansu i kao pas tragač pronjuškao sve. Holidej je na konju obišao u širokom luku teren, proveravajući žbunje i gomile stena. Tako je konačno na drugoj strani reke otkrio tragove bandita koji su vodili prema planinama kuda su – prema njegovim pretpostavkama – napadači morali otići.

Vozar i pratilac diližanse stavljeni su u kola, a Džoni Mur, nedavno oženjen i očigledno nenaviknut na krvave prizore, povezao je zapregu nazad u Dajmondvil.

– Kako vam ovo izgleda? – upita Mors Doka.

– Otišli su u planine – odvrati Dok.

– Tragovi vode u tom pravcu. Izgleda da su brzo jahali.

Mors se zagleda prema vrrhovima Titon planine – I mi ćemo. Pohitaćemo i stići ćemo ih pre granice. Neće ni znati šta im se desilo.

– Vi ne razmišljate o bezbednosti žene – poseti ga Dok.

– Ako je s njima...

– Mora biti da jeste. Oni će je upotrebiti kao taoca.

– To nije jedini način da je upotrebe – reče Mors.

– Držite jezik za zubima – procedi Holidej. Posle kratkog vremena dodao je. – Vi ste zainteresovani za nagradu, je li tako?

Šerifovo lice, posivelo od životnih tegoba, postalo je bezizrazno. Uvrede su teško prodirale do njegovog srca. I ranije je mnogo puta čuo slične uvredljive reči. Mirnim glasom odgovorio je.

– Do đavola, Holideje, nisam svetac s oreolom. Naravno da želim tu nagradu... i imaću je. – Izgovarao je to jednoličnim i ravnodušnim glasom. – Ali isto tako mi je stalo i da spasemo vašu buduću ženu. No govoraćemo o tome za vreme jahanja.

Potera je pregazila reku i Dok je na drugoj obali pokazao tragove.

– Tri konja – konstatovao je Mors.

– Jedan nosi dvostruki teret.

I Dok je primetio dublje otiske tragova u pesku i njegove nade su znatno porasle, ali s tim nadama rodio se i novi strah. Pogledao je kradomice Morsa i ovaj je pročitao njegove misli, njegovu bojazan da će banditi možda napastvovati zarobljenu ženu.

Nastavili su da jašu. Mors i Holidej na čelu potere.

* * *

Noć se spustila na planine i pun mesec obasjao je vetrom šiban planinski prevoj. Banditi su konačno podigli logor. Iz tog dugog dana iscedili su i poslednju milju i sada je bilo vreme da se odmore.

– Gonioci bi morali imati krila da nas stignu – rekao je Rej Barns.

Kada je mesec sasvim iskočio iznad prevoja pronašli su pogodno sklonište. Ne gubeći vreme za večeru pripremili su se za hladnu noć. Kolin Hamilton je odveo ženu među borove, pažljivo joj vezao ruke i omotao konopac oko nogu, a zatim je lagano spustio na mek ležaj od borovih iglica. – Sve će biti dobro – rekao joj je blago. – Ja ću paziti. – Onda se vratio s ćebadima uvio ju je u njih, a zatim otišao do konja, koje je za to vreme Barns namirio.

– Ostavi konje osedlane – promumla Helder.

Barns je zacvokotao zubima i dunuo u šake.

– Zašto ne zapalimo vatru, Bil?

Vođa bande zabrunda sebi u bradu.

– Zar je potrebno objašnjavati?

– Mrznem se.

– Onda se smrzni.

– Nema oko nas nikoga bar na pedeset milja razdaljine. Previše si oprezan, Bil.

– Bolje je tako – Helder se odjednom nasmeja nečemu čega se prisetio. – Napuni burag rumom i sanjaj ovu ženu – preporučio mu je.

Hamilton je u blizini šumarka našao za sebe jednu plitku rupu i prostrvši ćebe, ispružio se po njemu, pokrivši se jednim krajem. Barns je sledio njegov primer. Smeh Bila Heldera je u međuvremenu dobio prizvuk gorčine.

– Znači, misliš da nema opasnosti, je li? Da smo sigurni kao kod kuće?

– Danas smo prevalili zaista veliko rastojanje – odgovori Barns.

– Jesmo – potvrdi Helder. – A ti misliš da će potera odustati od jahanja samo zato što je noć? E, bogami, neće jer misle na nagradu! Do sada su nam sigurno već na tragu.

– Misliš?

– Ne da mislim, nego znam. Nisu oni glupi, žutokljunče jedan! Neki koje sam poznavao uporniji su i lukaviji od kojota. – Helder podiže pogled k nebu. – Iskoristiće pun mesec.

– Čućemo ih ako se približe – zevnu Barns.

Helder opsova. – Šta može da se čuje od ovog vetra? Idem ja da osmotrim put. – Izvukao je vinčesterku iz futrole na sedlu i udaljio se. Ubrzo posle toga pojavio se na prevoju kao mračna, ružna silueta u širokoj jakni, a potom nestao s vidika. Bio je u pravu: vetar je prigušivao svaki šum.

Pokriven samo jednim ćebetom, Barns oseti da mu je zima. Otčepio je bocu s rumom, otpio dobar gutljaj i ponovo legao, položivši bocu sebi na trbuh. U međuvremenu Hamilton je počeo da hrče.

Barns je celoga dana razmišljao o njihovoj zarobljenici i sada su mu misli na nju preplavile mozak. Ta žena je bila verenica poznatog pustolova i revolveraša, ali kakvog je to ovde imalo značaja? Ako budu uhvaćeni, to će za njih u svakom slučaju značiti smrt. Do đavola

s Hamiltonom i njegovim moralom! Po onome što govori, čovek bi mogao pomisliti da je neki propovednik. Barns je začepio bocu i pridigao se na laktove. U tami između drveća ugledao je nejasnu devojčinu siluetu. Tokom celog dana nije skidao pogled s njenih kolena, otkrivenih zbog položaja u kome je jahala Hamiltonovog konja. Pomisao na njene bledoružičaste butine pekla ga je kao usijano gvožđe. Zamišljao je njeno lice i njene sočne usne.

Zadovoljan što je Hamilton zaspao, Barns se potrbuške dopuzao do Klare.

– Spavate li? – šapnuo je.

– Ne – začuo je njen odgovor. – Ima li šanse da ujutru budem puštena na slobodu?

– Ima šanse – rekao je Barns. – Niko vam neće učiniti ništa nažao, mis.

– Ja ne bih nikome ništa rekla.

– Verujem vam. I mogu vam pomoći.

– Kako?

Barns se dovukao bliže i kroz grubo tkano ćebe dodirnuo je po ramenu. Osetio je da je zadrhtala. Žene, pomislio je. Od mirisa njene kose krv mu je brže zastrujala u venama. – Mogu vam pomoći na mnogo načina – rekao je. – Pošto ste sa Istoka, znaćete na šta mislim. Mi se razumemo, ako se ne varam?

– Šta imate na umu?

Je li možda pogrešio? Ta pomisao zadržala mu je ruku da se ne spusti niže i istoga trenutka u sećanje mu se vratila slika jedne farmerke u Koloradu. Ta kučka ga je tako reći izazivala, ali kada ju je dodirnuo reagovala je kao uplašeni zec. Ipak, na kraju su se muka i rvanje isplatili – Znate na šta mislim – odgovorio je i pruživši ruku pritisnuo joj je šaku na usta. Drugom rukom odbacio je njeno ćebe i u jednom skoku našao se na njoj. U tom trenutku Hamiltonov glas ga je presekao kao nož.

– Ustani, huljo!

Barns se nespretno uspravio i počeo psovati. Hamilton uperi revolver u njega.

– Ako još jednom staviš ruku na nju, ubiću te, Barns, je li ti to jasno? Govori ili ću pucati!

– Jeste – Barns je tmurno klimnu glavom i psujući i dalje otišao do svog ležaja. Vatra požude gorela je u njemu. Revanširaće se on Hamiltonu za ovo poniženje i imaće tu ženu pre nego što stignu u Ajdaho. Pre ili posle Klara Ežbi će ostati sama s njim!

Hamilton pokri Klaru i sede pokraj nje.

– Hvala vam – šapnula je ona jecajući.

– Zaboravite ovo – tešio je on, motreći na Barnsa.

U tom trenutku na prevoju uzvišenja pojavila se jedna ogromna senka. Bil Helder se vratio. Ubrzano je disao.

– Dolaze – rekao je cimajući za ruku usnulog Teksašanina. – Još su daleko, ali stići će za jedan čas. Čuješ li me, Rej? Uz planinu dolazi grupa konjanika!

Barns bunovno progunđa.

– Jesi li pijan? Ko dolazi? Gde? – Odbacivši ćebe, skočio je.

Hamilton se međutim nije pomerio sa svog mesta pored žene.

– Da li se nešto desilo dok sam ja bio odsutan? – upita Helder i zacereka se. – Barns je hteo da se poigra, je li? Ako je on za nešto sposoban, onda su to žene.

– Sledeći put ću ga ubiti – reče Hamilton.

– S mojom dozvolom – klimnu Helder glavom i prestade da se smeje. – Ali zaboravi sad na to. Moramo nešto preduzeti.

– Hoćeš da kažeš da moramo bežati? – izusti Barns pošavši ka svom konju.

– Eto kako razmišlja onaj koji ima mozak pacova – podsmehnu se Helder. – Bežanje je sve što znaš. E, pa lepo, ovaj put nećemo bežati. Koliko sam procenio, ima sedam konjanika. A to nije vojska. Kako bi ti se sviđalo da postaneš siguran da te niko ne goni, Reje? A ti, Koline, šta misliš o mojoj ideji?

– Misliš na zasedu? – Hamilton pođe ka Bilu.

Helder klimnu glavom:

– Dole ima izvanredno mesto za to. Možemo ih bez ikakvog rizika sve pobiti. Neće uspeti da ispale nijedan hitac.

Zaćutali su znajući da se preko tog izazova ne može preći. Helder je u njima probudio duboko usađenu mržnju prema predstavnicima zakona, a ta mržnja bila je jača i od njihove pohlepe ili straha.

Zaboravivši na svoj strah, Barns dograbi pušku.

– Učinimo to, Bil!

– Nema potrebe za žurbom – reče Helder digavši ruku da ga smiri. – Što je brzo to je i kuso, upamti to – pogledao je Hamiltona. – Je li žena sigurno vezana?

Mali bandit klimnu glavom.

– Proverite puške – naredi Helder. – I municiju. Ponesite sve što imate. – Začulo se klizanje metaka u magacine pušaka i revolvera dok su Hamilton i Barns izvršavali naređenje. – Ima samo jedan dobar način da se dočekaju policijski psi – nastavio je Helder – a to je pozdrav koji im šalješ preko nišana.

Barns je zadovoljno zamumlao.

– Uh, kako mrzim njihove proklete značke!

– A ti? – obrati se Helder Hamiltonu. – Da li ti se stomak grči kad ih vidiš?

– Naravno – potvrdi ovaj.

– Dobro – reče zadovoljno Bil. – Bar smo u tome složni. – Okrećući se ka Barnsu, dodao je. – Zapuši usta našoj zarobljenici. – Vrhom puške bocnuo je Hamiltona u stomak. – Samo joj začepi usta, Rej, i vrati se odmah ovamo.

Hamilton je netremice gledao Bila u oči – To si ovaj put učinio i nikada više. Nikada ne okreći oružje na mene.

– Za šta me ti smatraš? Ja ne pucam na svoje prijatelje. Hteo sam samo da te sprečim da ne nasrneš na Reja, to je sve.

Polako i razgovetno, ne ostavljajući nikakvu sumnju u to da misli ono što kaže, Hamilton povika.

– Kunem se majčinim grobom da ću mu prosvirati lobanju ako je samo takne!

Helder se iznenadio zbog ovog izliva ljutnje i žmirnuo očima.

– Šta je to tako izuzetno u toj ženi? – upita.

Hamilton otpljunu i obrisa usta.

– Rekao sam već.

Teksašanin se vratio iz šumarka. – Zapušio sam joj usta. – Ljut i bled, obratio se Hamiltonu. – Koline, ako bilo šta pokušaš, znaj da će to tebe snaći! – U njegovim očima, međutim, nazirao se strah. Podigavši pušku sa zemlje, do-

dao je. – Spreman sam da dočekamo hulje, Bile.

Bil Helder je klimnuo glavom i čučnuo. – Evo kako to treba da izvedemo: dole se put sužava i iznad njega nadnosi se stena, kao pravo utvrđenje. Čovek bi mogao reći da je to neki strateg načinio specijalno za nas. – Zaćutao je na tren, pa nastavio. – Celog života patio sam i trpeo zbog njih. Kada sam imao osamnaest godina jedan žutokljuni šerifov pomoćnik strpao me je u ćeliju zbog toga što sam pravio nered u gradu. I od tada... – Helder naglo ućuta. Pogladi cev svoje puške. – Hajdemo.

Pri sjaju mesečine Hamilton nije video ništa sem sivih stena i drveća koje se njihalo na vetru. Vetar mu je duvao u lice, odižući obod njegovog šešira.. U jednom trenutku izgledalo je da će mu ga skinuti s glave. Helder ga pogleda i dade znak rukom da krenu.

Pošli su, klizajući se niz strminu, sve dok nisu stigli do stenovitog uzvišenja o kojem im je Helder govorio. Tu su zauzeli položaj. Hamilton se postavio iza jedne velike stene. Bio je uzbuđen. Osećao je prisustvo ljudi ispod njega, u senci visoke šume. Da li je jedan od njih bio i njegov prijatelj Dok Holidej? Bio je siguran da će Dok doći.

Hamilton je proklinjao sudbinu zato što je čoveka koji mu je bio bliži nego brat učinila njegovim neprijateljem. Noćas će se ponovo sresti, ali samo kratko, na vetru i mesečini. Holidej će pasti mrtav i nije važno od čije ruke. Predstojala je bitka između bandita i predstavnika zakona – bitka zakletih neprijatelja.

Kao davljenik za slamku, Hamilton se uhvatio za svoj san o Južnoj Americi. Taj san bio je rođen u izbama Lejmona i od tada ga nije napuštao, jer bio je obećao sebi da će taj san i ostvariti.

Naslonivši se na stenu, pokušao je da prodre pogledom kroz noć. Nije mogao da vidi konjanike i nije ih čuo, ali je stari Bil retko kada grešio. Oni će sigurno doći i Hamilton oseti kako mu jeza mili uz kičmu.

Nešto dalje na stenovitom ispustu Bil Helder se pridigao i sjaj mesečine blesnuo je na cevi njegove vinčesterke. Lice džinovskog bandita razvuklo se u vučji osmeh. A Barns... on je ležao iza jednog oborenog debla i gladio prstima cev puške Klopka je bila spremna.

Hamilton je osećao mučninu, ali je bio odlučan. Kad počne paljba potera će se zbuniti i početi da se povlači. Ali noćas je u poteri bio i Dok Holidej, a to je značilo da će neko u toj skupini imati dovoljno hrabrosti i pribranosti.

* * *

Dok je zurio u stenovite galerije iznad puta i proklinjao vetar koji je onemogućavao da se bilo šta čuje. Potera se nije bila zaustavila u sumrak i produžila je uz planinu i posle zalaska sunca. Penjući se sada uz kozju stazu pod krošnjama borova i jela, konjanici su jahali mnogo sporije, jer je na čelu kolone bio Holidej. Njemu se nije dopadao izgled predela, a naročito ga je zabrinjavao stenoviti ispust iznad mesta gde je put bio najuži.

Zastao je nedaleko odatle neodlučno. Šerif Mors je zaustavio konja pored njega. – Šta nije u redu? – upitao je vičući da bi nadjačao vetar. – Napred!

Holidej je osmotrio nastrešnicu. Ako su se na njoj nalazili banditi onda će se

prolaženje putem ispod nje pretvoriti u pravi pokolj.

– Idemo dalje! – insistirao je Mors preuzimajući vođstvo.

Ostali članovi potere prošli su pored Doka i produžili za šerifom. Holidej je izvukao kolt iz futrole, prikupio vođice i digao se u uzengijama. Bio je spreman kada je s nastrešnice odjeknula paljba i kada su noć prosekli ružičastožuti plameni jezici.

Mors poviče. – Nazad! – Ali članovi potere su se uspaničili i pri okretanju njihovi konji su se počeli sudarati.

Krici agonije prosecali su vazduh. Holidej je video kako ljudi padaju iz sedla i kako se konji mahnito bacakaju nogama. Jedan kuršum pogodio je Morsa u rame i on je pao.

Dok je poterao konja u žbunje pored puta i skočio iz sedla. Jedan kuršum oprljio ga je po obrazu. Opalio je metak prema nastrešnici, a onda se otkotrljao iza stene.

* * *

Rej Barns je pucao kao mahnit. Krici agonije koji su dopirali s puta bili su muzika njegovim ušima. Sve nepravde, stvarne i izmišljene, koje je doživeo od ruku predstavnika zakona, bile su tog trenutka osvećene. Ipak, pucao je i dalje, sejući smrt iz svoje puške. Nastavio je da ubija iz čistog zadovoljstva. Kada mu se puška ispraznila on je fantastičnom brzinom ponovo napunio, sipajući za to vreme bujicu kletvi i pogrda.

Bil Helder je pucao s đavolskim osmehom na licu. I njemu su pucnji ličili na najlepšu svirku. Poteru je video kao jednu jedinstvenu zver s mnogo udova koja se uvukla u njegov život...– Crknite, psi! – urlao je besno pucajući.

Kolin Hamilton nije uživao u svom zadatku. Ciljao je uglavnom u konje i pogledom tražio Doka Holideja. Kada je na začelju potere opazio poznatu mu vitku siluetu, koja je brzo nestala u žbunju i stenama, on je odahnuo.

Grmljavina pušaka odjekivala je kao nešto avetinjsko. Pucnji, zvižduk kuršuma, rzanje i njiska konja, samrtničko krkljanje i vapaji ljudi, sve se to mešalo s vetrom koji je te zvuke nosio u nepovrat. Zatim je osetio težak miris krvi.

Potera jedva da je odgovorila na dvanaestak pucnjeva koji su pogodili samo stene. Jedan od tih uzvratnih hitaca ispalio je Holidej. Skriven iza stene, nije imao drugu šansu. Otkriti se značilo je umreti. Čučao je zato skriven iza stene, osluškujući odjeke pucnjeva. Zatim je pred sobom ugledao neku nejasnu konturu. Odlučio je da se pokaže i povukao je ranjenog šerifa u zaklon. Za Morsom je došao još jedan član potere, a onda i ostali. Uskoro se iza stene našlo pet ljudi.

– Kako mi se čini, ostali su mrtvi – Morsov glas bio je ispunjen očajanjem. Pogledao je svoju ranu. Kuršum je napravio duboku brazgotinu u levoj mišici. Šerif stisnu zube.

– Imamo li neku šansu? – upitao je Doka.

Puške su odjednom zaćutale i začulo se ječanje samrtnika i rzanje umirućih konja.

Dok mu nije ništa odgovorio. Podigao je pogled i pred očima mu se ukazala vizija crvene kose i bledog lica Klare Ežbi. Njegov konj stajao je neokrznut blizu stene. Holidej je priskočio, zgra-

bio ga za uzde i povukao ga u zaklon. Skinuvši laso sa sedla, čučnuo je pored Morsa.

– Možda ipak postoji šansa – rekao je. – Pokušaću da se popnem uz liticu. S one strane biću van domašaja pogleda. Ali dok se budem penjao trebalo bi da mi pomognete pucnjima koji će privući pažnju bandita.

– Poklani su kao ovce – promrmlja Mors očajnim glasom. – Sedmorica mojih ljudi! Mrtvi! – Zagledao se netremice u gomilu tela i iz grla mu se oteo slab jecaj. Videti obično hladnokrvnog i odlučnog čoveka kako plače nije nimalo prijatno. – Da – rekao je šerif odjednom – pružićemo vam vatrenu zaštitu. Zađite im za leđa, Holideje i neka osete ujed vaših kuršuma!

– Moguće je i da su se povukli – odvrati Dok. Ustao je, prišao do ruba stene, a onda poguren otrčao do litice. Zavitlao je laso i hitnuo ga nekih desetak metara iznad sebe. Omča je zahvatila uporište i Dok je zatežući proverio čvrstinu konopca.

Odjeknuli su pucnji. Mors i ostali su pripucali, ali njihovi pucnji nisu izazvali odgovor bandita. Stopu po stopu, Dok se počeo penjati uz liticu. Malo zatim napipao je prstima kameni rub i prebacio se preko njega. No klečeći na kolenima našao se tačno pred tamnim okruglim otvorom cevi vinčesterke. Čovek koji je držao pušku nalazio se u senci, ali sada je istupio korak napred i šapatom progovorio.

– Dugo se nismo videli, Dok.

Mesečina je obasjala njegovo lice i Dok ga je posle nekoliko sekundi prepoznao.

– Kolin Hamilton! – Pogledao je u njegovu pušku. – Nećeš valjda da me ubiješ, Koline?

Hamilton je bojažljivo pogledao niz nastrešnicu, a zatim prišao bliže svom zarobljeniku. – Ne želim to, Dok., ali stvari su se promenile. Ti si sa značkarošima, a ja... vidiš šta sam ja.

– Šta je sa ženom? – upita Dok. – Je li nepovređena?

– Jeste. S njom će sve biti u redu. Niko je ni prstom neće taći. Nameravam da i tebi pomognem da se spaseš.

– Šta to znači?

– Opaki Bil je rešio da vas sve pošalje na onaj svet. Zato je i postavio zasedu. Ja ću ti poštedeti život za ljubav dobrih starih vremena i ako si pametan, ti ćeš me poslušati. Tvoja mis Ežbi je dobro i biće puštena na slobodu za dan – dva. Budi zadovoljan što će se vratiti. Nemoj ići za nama, jer sledeći put nećemo više biti prijatelji... a sad se okreni!

Holidej se okrenuo i kundak puške pogodio ga je u potiljak i preneo u carstvo snova.

* * *

Kada se osvestio Holidej je otkrio da su mu ruke vezane na leđima lasom pomoću kojeg se popeo na stenu. Nije se usudio da se pomeri, jer mesečine nije bilo. Pretpostavljao je da je još uvek na kamenoj nastrešnici na koju se bio popeo, ali u tami nije video koliko je udaljen od njenog ruba. I noge su mu bile vezane.

Setio se svog susreta s Hamiltonom u zadimljenom salunu u Lejmonu. Bilo je to zversko vreme, rat svakoga protiv svih, rat u kojemu su skoro svi gubili, a samo retki dobijali. I Kolin Hamilton je

bio jedan od gubitnika. Sada je uzimao nešto od onoga što mu je bilo oteto. On je jednostavno nastavio rat koji su mu drugi nametnuli.

Dok nije osuđivao Hamiltona. Sudbina, koja je od njega načinila avanturistu i revolveraša, preobrazila je Hamiltona u zločinca. Ali Hamilton u dubini svog bića nije bio zao i njegova reč da će Klara biti puštena na slobodu nepovređena bila je za Doka dovoljna garancija njene sigurnosti.

U tom trenutku, njegov glavni problem bila je hladnoća. Mišice su mu bile utrnule od slabe cirkulacije krvi i kako su minuti proticali on je ulagao sve više napora da pogledom prodre kroz tamu. Najzad je uspeo da zapazi kretanje ljudi ispod sebe i iznad sebe.

Počeo je vrteti glavom i savijati vrat sve dok mu vrtoglavica nije popustila. Ali ipak nije video jasnije. Pritisnuvši svom težinom konopce, pokušao je da pusti malo više krvi u stegnute udove koji su ga boleli.

Posle nekog vremena, koje mu se učinilo kao večnost, senke su se počele dizati sa tla i povlačiti ka vrhovima borova jer se s one strane Titon planine prikradala zora. Osluškujući, Dok je začuo grebanje mamuza o stenu. Uspeo je da se uspravi u sedeći položaj i ugledavši rub kamenog ispusta udaljen oko tri metra počeo se grčenjem tela privlačiti k njemu.

Malo dalje odatle, na kamenoj nastrešnici, Bil Helder čekao je spreman. Njegovo ogrubelo lice izgledalo je opušteno. Danas je dobio glavni zgoditak. Češući prstom prosede bakenbarde, koji su mu pokrivali naborano lice, on je zamišljeno osmatrao stenu pod nastrešnicom – Ah, da – rekao je kao da se obraća izlazećem suncu – danas ću zbrisati celu bandu nitkova. – Smejući se, pružio je ruku i uzeo pušku. Izbacio je zaostalu praznu čauru i iz džepa izvadio pregršt metaka. Ne skidajući pogled sa stene, pozvao je Teksašanina.

– Jesi li budan, Reje?

– Jesam, stari! – začu se brzi odgovor.

– Koline? – pozva Helder.

– Spreman sam – potvrdi Hamilton.

Opaki Bil se okrenu Barnsu, koji je odnekud iskrsao i stao pored njega. Bazdio je na rum. Helder nabra obrve.

– Još si pio, kučkin sine?

– Oči su ti pune prašine, stari – odvrati podsmešljivo Teksašanin. – Šta ako sam i pio? Tako bolje ciljam.

Helder opet usmeri pažnju na stenu ispod sebe. Bes mu se stišao.

– Ovaj put ti opraštam, ali hoću nešto da čujem od tebe. Vidiš li onu stenu iza ove prve?

Barns otpljunu i klimnu glavom.

– Vidim, nisam slep. – Cele noći bio je budan, pijuckao je i razmišljao o riđokosoj lepotici. Nije bio raspoložen za razgovor s Helderom.

– Dobro – reče vođa bande. – Na šta te ta stena podseća?

– Ni na šta – progunđa Teksašanin – sem na tvoje lice.

– To je zbog toga što si glup – obrecnu se Bil. – Ako gađamo tu stenu, odbijeni kuršumi će pobiti one koji se kriju ispod prve stene.

Uprkos svojoj zlovolji Barns se nasmejao.

– Odlično, Bil!

Bledi zraci jutarnjeg sunca probijali su se kroz granje i zatitrali na cevima njihovih pušaka. Barns je rukom zaklonio oči i ugledao Hamiltona, koji se pridigao.

Helder je prvo napunio svoju lulu. Kada je odbio prve oblačiće dima, nanišanio je i ispalio hitac. Barns i Hamilton su za njim mahnito pripucali. Plotun tanadi odbio se od iskošene stene i sručio se na skrivene članove potere.

Zaćuli su se krici i vika. Bil Helder se bezdušno osmehnuo. Današnji dan dugo će se pamtiti u Vajomingu kao dan kad su trojica begunaca slistila celu poteru, pomislio je i zadovoljno progunđao kada je jedan član potere izašao iz zaklona da bi pao smrtno pogođen kišom kuršuma.

Bil se uspravio i oslonivši se nogom o ispust, zauzeo arogantnu, pobedničku pozu. Članovi potere čak nisu ni uzvratili paljbom, pomisli. Bedne kukavice!

Krici ranjenih ljudi zamrli su u uzastopnim plotunima. Bil Helder je odložio svoju pušku i izvadivši lovački nož, kliznuo niz liticu pravo na put. Oprezno kao zver obišao je oko stene, ali razloga za strah nije bilo. Svi članovi potere ili su bili mrtvi ili na samrti. One u kojima je možda još tinjala iskra života Bil je dokrajčio nožem. Ma ko da je Helderu dao naziv sadist, koji je i na potericama s njegovim likom bio ispisan kao znak raspoznavanja, dobro je poznavao tog surovog čoveka.

Obrisavši oštricu noža o rukav jednog ubijenog, Bil je vratio nož u kanije i bacio pogled preko ramena do konja koji su ostali živi. Slegnuo je ramenima.

– Neka ga đavo nosi! Životinje nam ništa nisu skrivile. Neka žive!

Pošto je od Heldera dobio odgovor da su dole svi mrtvi, Kolin Hamilton se popeo do mesta gde su njihovi konji i zarobljenica proveli noć. Teksašanin je otišao tamo nešto ranije i to je gonilo Hamiltona da pohita.

Zatekao je Barnsa u čučećem položaju pored pobledele žene. Ugledavši Hamiltona, Barns zažmiri.

– Ne uzrujavaj se, mali – reče. – Pogledom je neću otrovati.

Hamilton čvršće stisnu kundak puške i želja da ubije tu ciničnu zver skoro da je prevladala u njemu, ali tada se, nasmejan i raspoložen, pojavio Bil. Okupao se u osveti za kojom je žudeo i ništa mu nije moglo umanjiti to zadovoljstvo.

– Nijedan više nije živ – saopštio je načinivši rukom širok pokret kao da seče. – Ne bih se iznenadio ako ovaj događaj uđe u novine. Šteta što ne možemo da im pošaljemo fotografije.

Barns je zubima izvukao zapušač iz boce i digao je uvis.

– Smrt policajcima celog sveta! – uzviknuo je i povukao nekoliko gutljaja, ne skidajući pogled sa Klare.

– I ja ću popiti tome u čast – cerio se Helder, istrgavši bocu iz Barnsove ruke. Otpivši gutljaj, ponudi je Hamiltonu.

Ovaj odbi – Zlato mi je dovoljno. Slava mi nije potrebna.

Mršteći se, Helder isprazni bocu i hitnu je preko ramena.

– Mi smo valjda na istoj strani, zar ne? – reče.

– Što ne znači da moramo piti iz iste boce – promrmlja Hamilton. U mislima je bio s Holidejem na steni. Konopci ga neće dugo zadržati i kada bude video

leševe ništa neće zaustaviti tog tvrdoglavka.

– Pošteno rečeno – Helder ga pogleda s uvažavanjem – Volim ljude koji se drže svojih ubeđenja. – Onda se obrati Barnsu. – Ti bi mogao nešto da naučiš od Kolina. – Otpuhnuo je oblačić dima Teksašaninu u oči. – A sada idi i zapali vatru. Umirem od gladi.

Crven u licu, Barns se okrenuo, stežući prstima kundak puške. Ali poslušao je vođu bez pogovora.

Zapalio je vatru, a onda stavio komadiće slanine na tiganj, sve vreme prateći pogledom ženu, koju je Hamilton u međuvremenu odvezao. Stavio je na vatru i lonac za kafu, a onda izvadio iz tiganja komade slanine i stavio ih na tanko isečene kriške hleba. – Dođite! – povikao je nestrpljivo. – Dođite ili ću sve pojesti sam! – Ljutilo ga je to što je on morao da pripremi obrok.

– Dolazimo – odazva se Helder.

Bil se namestio pored ognjišta, istresao pepeo iz lule i uzeo u ruku topao sendvič. Počeo je da jede halapljivo i s uživanjem. – Išlo je suviše lako – konstatovao je između zalogaja. – Više bi mi se sviđalo da je bilo okršaja.

Barns ga pogleda.

– Meni se baš ovako više sviđa – primeti.

Helder se osmehnu.

– Nabrojao sam jedanaest značkaroša. I znate šta? Među njima nisam video verenika mis Ežbi. – Pogleda devojku. – Kako to, gospođice? Zar vas on ne voli dovoljno da bi za vas rizikovao svoju kožu?

U zelenim Klarinim očima videlo se olakšanje.

– Hvala Bogu – odahnula je.

– Da, svakako – reče Helder – ali to ne objašnjava zašto ga nema među mrtvima.

– Može biti da je pobegao prošle noći – javi se Hamilton. – Možda je ostao negde u šumi.

Bilov pogled kliznu do njega.

– Da, to se moglo desiti. Recimo da je tako. Moraćemo ipak da skratimo naš boravak ovde. – Ustavši, prišao je do ruba stene i zagledao se u krvava trupla. Na stenovitom ispustu, visokom stotinak metara izgledao je sićušan kao tačka. S tog položaja nije mogao videti mesto gde se nalazio Holidej.

– Za sada smo bezbedni – dobacio je preko ramena dok je brižljivo posmatrao vijugavi put, padinu, šumu i žbunove. – Sem, naravno, ako bi verenik ove dame odlučio da bude njen heroj – dodao je, okrećući se. Zagledao se u Klarin profil i osetio životinjsko zadovoljstvo kada je ona uzdrhtala. Sedajući na svoje mesto, pogledao ju je radoznalo. – Mislite li da je vaš dragi tip heroja, mis?

– Umorna sam – reče Klara. – Hoću da se vratim u Dajmondvil. Hoću...

– Svi mi želimo nešto što ne možemo imati – pouči je Helder.

Klara Ežbi obrisa lice i ukloni tragove suza na obrazima. Onda progovori gorkim glasom:

– Vi ne želite da budete ništa drugo nego ono što ste. Vi niste ljudsko biće.

Vođa bande je zario nož u zemlju, izvukao oštricu i ponovo je zario, gledajući pritom zarobljenu devojku. Bez trunke saosećanja gledao ju je kako plače. Saosećanje je ljudski osećaj, to je ova luckasta kučka dobro rekla. On stvarno nije ljudsko biće. U mislima se vratio u

vreme kada je to bio. Tada se nije zvao Bil Helder već Karl Holeman i imao je osamnaest godina. Tokom jednog sata, provedenog u ćeliji s pijanim šerifovim zamenicima, bio je tučen skoro do smrti. Od tada počeo je gledati svet sasvim drugim očima.

Odjednom je poželeo da opet bude mlad, ali mlad samo telom. Želeo je da doživi strast s tom uplakanom ženom i da je nauči da ne postoje čast i poštenje i da nije istina ono u šta ona veruje. Ali bio je star, još daleko stariji od svojih godina. Viski i smrdljivi bordeli ispili su muškost iz njegovog tela, a bez toga on više nije bio kompletan čovek.

Zarivši još jednom nož u tle, ustao je i gunđajući prišao Barnsu. – Bilo bi najbolje da krenemo – rekao je. Dotakavši Teksašanina po ruci, šapnuo je. – Nemam ništa protiv da je središ, vetropire. Ali uradi to pažljivo, jer bi te Hamilton mogao ubiti. I pazi: ti njega ne smeš ubiti. Jasno?

Barns se trgao.

– E, jesi mi baš rekao nešto što nisam znao.

Helder je zavideo Barnsu na njegovoj mladosti. Vraćajući nož u kaniju, dodao je. – Ima više načina da se mačka ubije, a ne samo da se odere. Videćeš i sam.

Barns ga kiselo pogleda.

– A ti?

– Meni nije zanimljiva.

Njegov pajtaš se osmehnuo s razumevanjem.

– Ne podsmevaj mi se – zareža Bil.

Teksašanin je odvezao konje, a na nasmejanom licu čitala mu se sreća. Zatim je proverio jahaću opremu. Helder pojaha svog crnog pastuva.

– Hej, Koline – pozva drugog saputnika. – Penji damu u sedlo. Vreme odmiče.

Mali bandit je sumnjičavo pogledao Bila, pitajući se šta su se on i Teksašanin sašaptavali. Lepo, pomislio je. Ja sam im potreban, a znaju šta mogu očekivati ako pokušaju da taknu ovu ženu. Posebno mu se nije sviđao osmeh na Barnsovim zabalavljenim ustima.

Ležeći nekoliko metara dalje, Dok Holidej je čuo kako zlikovci odlaze i škripnuo je zubima. Njegovu verenicu poveli su sa sobom, a on sam bio je svedok pokolja cele potere. Trećeg bandita nije video, ali ako je taj po svireposti bio ravan sedokosom zločincu, onda će Hamilton imati dosta muke da ih drži podalje od Klare.

Prineo je pesnice do jednog oštrog kamena i počeo trljati konopce o oštar rub. Ljudima iz potere više nije bilo pomoći, ali Klara se još mogla spasti. Bože, morao je učiniti to!

Trljajući konopce o oštar kamen ugledao je neko kretanje ispod sebe. Zaprepašćen onim što vidi, prepoznao je Kajla Morsa, koji je posrćući izašao iza stene, brišući rukama krv s lica. Onda se skljokao na zemlju, pokušao da digne jednu ruku, pa je mlitavo ponovo spustio.

Holidej je napregao svu snagu i prekinuo upola prestrugane veze. Zatim je odvezao noge i ustao. Opipao je futrolu i ustanovio da mu je Hamilton ostavio njegove koltove. Mahnuo je šerifu, a onda privezao laso za jedno drvo i spustio se.

Velika grabljivica s kljunom oštrim kao čelik sletela je na jednog mrtvog konja i počela mu kljucati oči.

Spustivši se konačno, Holidej je pritrčao Morsu, okrenuo ga i počeo ga tapšati po žutim obrazima. Šerifove grudi bile su oblivene krvlju.

– Polako – govorio je Dok, cepajući ranjeniku košulju, da bi otkrio plavičasto obrubljene otvore od kuršuma. Na šerifovim grudima otkrio je jednu ranu od metka i ubod nožem. Iz obe rane isteklo je mnogo krvi.

Mors je zastenjao.

– Umreću.

Holidej ga potapša po ramenu. Njih dvojica se nikada nisu slagali, ali sada je on sažaljevao šerifa. – Možda nećete – rekao mu je i zagrizavši jedan svoj kuršum, izvadio ga iz čaure, a barut sasuo na rane. Do đavola, pomislio je, jedina Morsova šansa da preživi bila je da stigne do Dajmondvila. Dok diže pogled do prevoja iza kojeg su nestali banditi.

Ako Mors umre ovde, niko neće znati šta se desilo. Ali postoji pravda i nepravda. Mors je otvorio oči i pogledao ga molećivo. Za trenutak učinilo mu se da će ga Dok ostaviti i otići. Ali Holidej se sagnuo, pažljivo digao šerifa i poneo ga do konja koji su pasli pored puta.

– Hvala – promrmljao je Mors.

– Zbog čega? – upita Dok. – Vi biste učinili isto.

– Možda ne bih – reče šerif.

– Onda vas treba žaliti.

* * *

Istoga dana oko podne Bil Helder je zastao na stenovitoj visoravni odakle se pružao pogled na Ajdaho i Jutu. Kese sa zlatom izvađene su i podeljene na tri jednake gomile.

– Što se mene tiče – rekao je – ja za Južnu Ameriku ne bih dao ni prebijene pare, Koline. Bio sam već u toj zemlji i smatram da je to pravi svinjac.

– Ja tamo idem, bio to svinjac ili ne – odvrati Hamilton.

– Neka ti je sa srećom – zacerekao se Helder. – Piši nam.

Čučali su, okupljeni oko zlata. Zarobljenica je bila vezana za jedno drvo i Barns je s vremena na vreme bacao poglede prema njoj. Helder je pripalio lulu.

– Ja sam svugde bio – rekao je. – Kada mi je bilo dvadeset godina putovao sam u Englesku. Dvadeset prvi rođendan proveo sam u snegu Kanade. To je hladna i pusta zemlja. Ne bih je preporučio ni najgorem neprijatelju.

– Lepo – javi se Barns. – Ni ja nisam proveo celi vek u maminom krilu. Bio sam u Kentakiju i Virdžiniji, a radio sam i u državi Mejn.

– Do tamo bih mogao da pljunem – dunu Bil kroz nos. – Nisi ti nigde bio i ništa nisi video, žutokljunče. Ti si još zelen.

– Nisam toliko zelen koliko ti misliš. Ja sam odrastao čovek.

Helder se zagleda u njega i desnom rukom dodirnu dršku revolvera.

– Bi li ti se uz zlato dopao i jedan kuršum?

– Ne bi – odgovori Teksašanin žustro.

– Onda zaveži. U svoje vreme, ako se nisam tukao i pijančio, ja sam putovao. I zato vam kažem da je najlepša zemlja na svetu upravo pred vašim očima.

– S koje strane? – upita Barns pokazujući u oba smera.

– Govorim vam o Teksasu, a ti bi to trebalo da znaš, jer si tamo odrastao –

Helder sevnu očima. – Ko kaže da grešim dobiće pesnicom po nosu! Ta država ima nešto što nigde ne postoji, ali ne mogu vam u malo reči reći šta je to. To se jednostavno oseća ili ne oseća. – Otkopčavši svoje bisage, ubacio je u njih vrećice sa zlatom. – Ja ću se izgubiti u Teksasu. Kupiću malu kuću u Delti i đavo neka nosi ostalo. Malo ću pecati ribu, a ostalo vreme leškariću.

Barns ga je zaprepašćeno pogledao, a onda se nasmejao – Pecaćeš i sedećeš? A gde je zadovoljstvo? Ja ću otići na istok, do Čikaga, napiću se do besvesti, vodiću ljubav s tuđim ženama...– dok je to govorio pogled mu je odlutao do Klare.

Pošto je napunio bisage zlatom, Rej Barns je privezao svoj deo plena za sedlo i mirno prišao ženi. Krajičkom oka Bil je primetio Teksašaninov pokret i počeo zagovarati Hamiltona.

Mali bandit je slagao svoje vrećice sa zlatom, ne primećujući da se Barns udaljio. Helderov glas jedva da je dopirao do njegove svesti. Prevukavši šakom po obrvama, gledao je prema zapadu, obuhvatajući pogledom talasasti predeo dokle god mu je oko moglo dopreti. Tamo daleko, iza horizonta, nalazio se Oregon i Kinez željan zlata. Rastojanje do tog cilja kao da mu je davalo podstreka. Ustao je i okrenuvši se opazio da Barns više nije pored njega.

Bil Helder mu je zaklonio vidik i uperio mu kažiprst u grudi.

– Ne mešaj se u to, Koline – upozorio ga je. – Ona mora dobiti svoje. Pusti momka neka se zadovolji.

Hamilton je prigušeno kriknuo i zgrčivši ruku mašio se revolvera. Ali pesnica starog bandita pogodila ga je snažno u slepoočnicu. Hamilton se zaneo, ispustio revolver i srušio se na tle.

Helder je uzmakao korak od nepomičnog Hamiltonovog tela. Uzeo je sa zemlje njegov revolver i zataknuo ga sebi za pojas. – Spavaj mirno, bivši čoveče – rekao je i pljunuo. Okrenuvši se, dobacio je s osmehom. – Okej, šupljogla-vi. Tvoja je!

Klara Ežbi je vrisnula.

– Viči koliko hoćeš – rekao je Barns odvezujući je. – Niko te neće čuti sem ovog drveća.

Odbacio je konopac u stranu, zgrabio devojku za okovratnik haljine i povukao je za sobom. Ona se očajnički otimala i opirala, ali bandit ju je udario pesnicom u prsa i izbio joj dah. Pali su zajedno iza jedne stene. Ležeći preko nje Barns joj je šapnuo na uho.

– Budi dobra i ostaćeš živa.

Klara se skamenila. Oči su joj blesnule od straha, a usne su joj nemo uzdrhtale kada je Barns spustio ruku na dugmad njene haljine. Bil Helder je ponovo začuo vrisak. Spustio se na zemlju i zagledao se u stene. U tom trenutku dao bi deo svog zlata da se nađe na Teksašaninovom mestu. Ponovo je odjeknuo vrisak i Helder je pažljivo oslušnuo.

Onda je nastala tišina. Bil je ustao, izvadio revolver iz futrole i čvrstim korakom prišao stenama. Za pucanje iz pištolja još uvek je bio dobar. Odgurnuvši Barnsa, uperio je cev Klari u čelo. Kad ga je ona pogledala, on je pritisnuo okidač.

Kolin Hamilton je došao sebi. Bled kao krpa, pridigao se s tla i rukama stegao slepoočnice toliko da su ga oči zabole-

le. Odjednom mu je postalo kristalno jasno šta će se desiti. Dok Holidej će se osvetiti makar morao da ih goni do pakla. Pogledao je Barnsa i Heldera.

– Niste svesni šta ste učinili – rekao je ozbiljno.

Helder se bezdušno osmehnuo.

– Hoćeš li se tući s nama, Koline?

– Šta bi to sada koristilo?

Barns ga je pogledao zakrvavljenih očiju:

– Nema ljutnje, mališa?

– Kad bih mogao zubima da iščupam smrt iz nje ja bih to učinio – odvratio je Hamilton ojađeno. – Ali ne mogu i onda...šta je, tu je.

– Tako se govori – složio se Helder.

– Mogu li da ti vratim revolver?

– Naravno.

Bil je svojom ogromnom šakom pružio kolt. Hamilton ga je uzeo i zadržao palac na obaraču. Cev je bila uperena u Heldera i Barnsa.

– Prljave hulje – procedio je Hamilton kroz zube. – Niste zaslužili da živite!

Barns je pobledeo, ali se Helder i dalje osmehivao.

– Tako dakle. Pobićeš svoje prijatelje zbog jedne suknje.

– Razmišljam o tome – odvrati Hamilton.

Barns poče da moli za milost. Helder zamahnu rukom i udari Teksašanina po ustima.

– Zaveži, bedna huljo! Zbog tebe se osećam prljav i jadan! – Oštrim okom posmatrao je Hamiltona.

Hamilton je odjednom pogledao prema Ajdahu preko krošnji koje su se dizale iznad prevoja i uzdahnuvši umorno spustio revolver u futrolu. Helder je na to izvadio iz džepa pregršt metaka i bacio ih pred Hamiltona. Zatim se osmehnuo.

– Kušao sam te, Koline. Sada možeš napuniti revolver.

Barns je obrisao okrvavljeni nos.

– Idi do đavola, Bile! – prosiktao je.

Hamilton nije obratio pažnju na metke na tlu i napunio je revolver mecima iz opasača.

– Neću vas ja pobiti, ljudi – rekao je, gledajući setno drveće i neme stene.

– Holidej će to učiniti.

– Hoće đavola – odvrati Helder prezrivo. – Taj se čak nije ni pridružio poteri. A ako i jeste, pobegao je na prvi pucanj.

Hamilton je, međutim, zaključio kako Holidej već mora biti negde blizu, ali to nije pokazao. Sigurno je čuo pucanj. A možda ga je prejako udario kundakom. Ako je tako, onda je to možda sreća.

Pogledao je prema Oregonu. Kad bude imao novac u džepovima verovatno će srediti ove dve hulje. Umoran od boravka u planinama, stavio je bisage na sedlo i pojahao. Barns i Helder pojahali su za njim niz zapadnu padinu.

* * *

Holidej je odveo šerifa do kuće doktora Rolinsa u predgrađu Dajmondvila. Ostavio je poruku za Džonija Mura i odmah odjahao.

Pošao je na sever, pregazio reku pa skrenuo na zapad ka padinama Titona. Noć je sada bila njegov neprijatelj. Ako ne stigne bandite pre nego što se spuste niz drugu stranu planine moraće pretresti celi Ajdaho.

Našavši onu istu kozju stazu, hitro se uspeo kroz borovu šumu. Kasno popodne došao je do onog strašnog mesta

gde je potera pala u zasedu. Ptice grabljivice su uz krike poletele s tela na kojima su se gostile, a kada je on prošao zlokobni crni oblak njihovih krila opet se spustio na razbojište.

Noć je zatekla Doka na pola puta do vrha. Ulogorio se ne paleći vatru, privezao konja za drvo i otvorio torbu s hranom. Pojeo je malo suvog mesa, zalio to vodom, a zatim zapalio cigaru. S udaljenih vrhova čuo je šum tankih vodopada koji su se obrušavali na stene pod njima. San mu nije dolazio na oči. Bezbroj konfuznih misli kovitlalo mu se u glavi, ali u svemu tome najjasnije je bilo obećanje Kolina Hamiltona da se Klari neće ništa desiti. Verovao je Hamiltonu jer je u tim okolnostima morao da mu veruje.

Pojahao je ponovo u zoru. Jahao je putem kroz šumu i posle malo više od jednog časa izbio na visoku zaravan, odakle je mogao videti mlečne oblake koji su skrivali Ajdaho. Kada je hteo da krene dalje opazio je nešto pod kopitama svog konja i to ga je nateralo da sjaše. Bili u to meci. Pokupio ih je i stao zveckati njima u šaci. Kalibar 45! Načinio je pešice mali krug i opazio dalje dokaze da su banditi bili ovde. Bili i otišli. Bacivši nađene metke pružio je nogu ka uzengiji kad je primetio da nešto zeleno lepršа među stenama.

Setio se da je Klara otputovala u haljini smaragdnozelene boje. Žurnim koracima pohitao je tamo i iza stene ugledao je telo Klare Ežbi. Lice joj je bilo belo kao mramor, umrljano krvlju i prašinom, a zelena haljina bila je pocepana tako da je otkrivala nage grudi. Divna riđa kosa bila joj je raščupana. Njen pogled, mrtvački prazan pogodio je Doka kao nož posred srca.

Iz grla mu se ote krik očajanja i bola. Klekao je pored tela svoje devojke i drhtavim rukama popravio joj kosu i pomilovao je po mrtvom licu. Poželeo je da zaplače, ali mu je grč jecaja stegao grlo. Nežno, kao da ne želi da je probudi, poneo je Klaru do čistine i tamo nožem iskopao grob u koji ju je sahranio, sklopivši oči da ne gleda kako joj grudve zemlje prekrivaju lice. Kada je na grob naslagao krupno kamenje i pobo grubo istesani krst, prošaputao je, prožet gnevom i mržnjom.

– Osvetiću te, draga Klara ili ću i sam umreti.

Zatim je odlučnim korakom prišao svom konju. Lica ledenog kao smrt poterao ga je niz zapadnu padinu Titon, praćen hladnim vetrom koji se poigravao pramenovima njegove tamne kose.

* * *

Kiša je u slapovima lila iz sivog neba Ajdaha, terajući bandite da potraže sklonište. Kuća na koju su naišli stajala je usamljena, a iz njenog dimnjaka uzdizao se dim.

Bil Helder žmirnu očima.

– Nikakvih glupih šala, momče – opomenuo je Teksašanina. – Mi smo trgovci stokom na proputovanju. Jasno?

– Nisam ja budala – progunđa Barns nateravši konja u trk.

Helder pogleda Hamiltona, uzdahnuvši.

– Ako on uopšte nešto zna – reče.

Barns je ujahao u dvorište iza kuće, privezao konja za jedna kola i pešice prišao zadnjim vratima. Pokucao je i ne čekajući poziv otvorio ih. Visoki muš-

karac i žena ustali su od stola u prvoj prostoriji.

– Izvinite – reče Barns. – Nisam hteo da vas uplašim. Ja i moji prijatelji tražimo zaklon od nepogode.

– Uđite – pozva ih muškarac.

Barns je prekoračio prag i prišao trbušastoj peći. Kada je pogledao ženu u očima mu je blesnuo plamičak interesovanja. Bila je to tipična žena farmera, jedra i snažna, sočnih usana i jasnog pogleda. Barns je znao da joj se na prvi pogled nije dopao, ali mu to nije smetalo.

Muškarac je bio slabašne građe, lica izboranog od briga. Tamna kosa bila mu je prošarana srebrnastim pramenovima. Prišao je Teksašaninu i pružio mu ruku.

– Ja sam Tod Spinks – predstavio se. – Ova kiša je naglo počela.

Barns je ravnodušno prihvatio ruku, a onda se počeo grejati iznad peći.

– Nadam se da vam nismo na smetnji – rekao je Bil Helder ulazeći.

– Ni najmanje – uveravao ga je Spinks. – Drago nam je da imamo društvo.

Hamilton nije rekao ništa već je ćuteći prišao peći.

Domaćini su baš bili za obedom. Na stolu se nalazilo lonče s kafom i tanjir pun sveže pečenih kolača. Bil pogleda u tanjir. – Baš lepo izgledaju – primetio je i obesivši svoju jaknu od ovčje kože iznad peći, spustio se na stolicu pored stola. – Srećni ste što imate ovakav dom... i ovakvu ženu – dodao je – koja ume da kuva i mesi. – Uzeo je kolač i probao ga. – Divan je.

Spinks se glasno nasmejao.

– Doris je dobra domaćica, mister...

Helder žurno proguta zalogaj, pa se predstavi.

– Ja sam Frenk Mek Braun. Ja i moji ortaci smo trgovci stokom.

Domaćin je klimnuo glavom, napunio šolje kafom i dodao ih gostima. Doris Spinks je sela za jedan manji stočić pored prozora i uzela u ruke ručni rad. Helder je konstatovao da se kuća sastoji od jedne jedine prostorije. Sa nostalgijom je primetio zavese na prozorima. Činilo mu se da je čitava večnost prošla od onog doba kada je bio u sobi sličnoj ovoj. Na tu pomisao steže mu se grlo. Najverovatnije je bio osuđen na smrt. Osećaj samosažaljenja ščepao mu je srce toliko jako da je u traženju olakšanja pogledom potražio boce s pićem u ormariću u uglu.

– Dozvoljavate li, gospodine? – upitao je konačno.

Farmer je tupo pratio njegov pogled, a onda se osmehnuo i ustao. Otvorivši ormarić, uzeo je bocu i vratio se ka stolu.

– Šeri brendi – rekao je, spuštajući bocu na sto.

Helder se pribra. – Hvala, to nije za mene.

– Ja ću probati – javio se Rej Barns. Zubima je izvadio zapušač, a onda nagnuo bocu i tanak mlaz tečnosti počeo mu se slivati niz bradu. Tod Spinks je nespokojno pogledao svoju ženu. Bil Helder je, međutim, samo žmirnuo.

– Morate oprostiti mom prijatelju njegovu neuglađenost – objasnio je. – On nije baš mnogo bistar.

– To se vidi – složio se Spinks odsutno, osetivši odjednom kako su mu usne suve.

Barns se glasno nasmejao i nastavio da pije.

– Dosta! – prasnu Helder. – Ponašaš se kao svinja. Izađi i smesti konje u zaklon.

Barns je spustio bocu i obrisao usta iscepanim rukavom.

– Ja nisam ovde sluga, Bil. Postaraj se sam za svoga konja.

– Neću dvaput da ponavljam – grmnu Helder i oči mu pobledeše od gneva. Spustio je desnu ruku ispod stola da bi svojim rečima dao veću težinu. – Požuri, momče! – Tokom tog kratkog dijaloga farmer je prišao svojoj ženi i prihvatio se rukom za naslon njene stolice. Rej Barns je pljunuo na peć i vukući noge pošao ka vratima. Otvorivši ih, opsovao je i zatim istrčao na kišu.

– Izvinite – ispričavao se Bil Helder farmeru i njegovoj ženi. Ali njih dvoje mu ništa nisu odgovorili.

Hamilton je prišao otvorenim vratima i pogledom ispratio Barnsa koji je trčeći odveo konje u veliku staju pored korala. Hteo je da proveri da Barnsu slučajno ne padne na pamet da odjaše s bisagama punim zlata.

– Ko ste vi? – upita odjednom Doris Spinks.

Hamiltonu je njen glas delovao kao dodir ledenog prsta po kičmi. Okrenuvši se ugledao je zlokoban sjaj u Bilovim očima. Ovaj je, međutim, ipak uspeo da glasu da ljubazni prizvuk.

– Zar vam nisam maločas rekao, gospođo? Mi smo trgovci stokom.

– Vi niste trgovci – odvratila je žena, trudeći se da vezenjem smiri živce.

– Pogledajte kako ste obučeni! Trgovci nisu odeveni u rite.

Njen muž je steže prstima za rame da bi je ućutkao.

Helder je pogledao svoje odelo i raširio ruke.

– Rite, gospođo? Pa ovo je poslednja moda na Istoku!

Pogledao je Hamiltona, kao da od njega očekuje da ga podrži. Hamilton, međutim, nije bio zainteresovan za taj dijalog. Gledao je Barnsa koji je trčeći dolazio preko dvorišta.

– Mislim da bi bilo najbolje da odete – reče domaćin kada je Barns trčeći ušao u kuću.

Teksašanin je to čuo i ukopao se u mestu. – Šta to znači, seljačino?

– Nazad! – preseče ga Hamilton i šakom odgurnu Barnsa prema vratima.

Teksašanin ga je odmerio, a onda uputio pogled mimo njega do Heldera. Bil je uzdahnuo i slegnuo ramenima.

– Hajde – nastavio je da ga izaziva Hamilton. – Daj da te vidim kako potežeš revolver!

Barns proguta izazov. – Ne ovaj put – odvrati.

U odaji je zavladala neprijatna tišina. Reči izazova lebdele su u ušima prisutnih, mešajući se sa šumom kiše i pucketanjem vatre u peći.

Doris Spinks je prigušeno zajecala.

– Oh, Bože dragi – promrmljala je.

Barns se naslonio na vrata i sa životinjskom mržnjom i strahom u očima pogledao prisutne. Helder je odjednom položio ruku na sto.

– Izgleda da si velika kukavica, smutljivče – rekao je prezrivo.

Bes je obuzeo Teksašanina i on najzad procedi – Nisam se uplašio, Bile! Obračunaću se s ovim kepecom, ali napolju!

Hamilton je bio napet kao čelična opruga. Leš nesrećne Klare na planinskom vrhu Titona još uvek ga je pritiskao kao mora.

– Postoje neke stvari zbog kojih čovek mora umreti – utvrdio je mirno.

– Daću ti poštenu šansu, huljo.

Hodajući na vrhovima prstiju, udaljio se nekoliko koraka od Barnsa. Oči su mu bile kao led. On je bio vrlo brz na revolveru. To je naučio tokom onih godina patnje i očajanja od Lejmona do Dajmondvila.

Barns se udaljio od vrata. Nije želeo ovo do čega je došlo. Nekoliko trenutaka pre toga, dok je bio napolju, razmišljao je o farmerovoj ženi i smerao još jedno nasilje. A sada se odjednom, umesto nameravanog uživanja suočio sa smrću.

– Bori se, kukavice – provocirao ga je Hamilton.

Od tih reči Teksašanin je uzdrhtao kao od pogotka metka. Budi čovek, rekao je sebi. Skupi hrabrost i ako treba umri dostojanstveno. Ali uprkos tome njegova desna ruka ostala je nepomična, kao prikucana za kuk.

Hamilton je načinio još korak nazad. Nije ga mučilo pitanje da li će Helder pucati, jer je znao da je on njemu potrebniji od Teksašanina. Nagnuvši se malo u stranu, zadržao je ruku.

– Nisi se dvoumio – obratio se Barnsu – kada je u pitanju žena, kukavice! Potegni oružje ili ću te ubiti kao psa!

Zgrčeni pored stola, Spinksovi su stajali šaka stisnutih kao za molitvu. Odjednom je Bil doviknuo nešto u znak opomene, a onda, odgurnuvši stolicu, pritrčao prozoru koji je gledao na put i podigao ruku tražeći tišinu.

– Neko dolazi! – objavio je.

Ne skidajući oka s Barnsa, Hamilton upita.

– Koliko ih je?

– Izgleda da je samo jedan – reče Bil.

Jedan, pomisli Hamilton i grč mu stegne želudac. To je onda Dok Holidej, govorilo mu je predosećanje. – Razračunaćemo se drugi put – reče Barnsu.

– Računaj na to – odahnu Teksašanin.

– Isparimo odavde – predloži Hamilton.

Helder se žustro okrete.

– Zbog jednog čoveka?

– Zbog ovoga da – reče Hamilton.

Lice vođe bande, obraslo u prosedu bradu, lagano se namrštilo.

– Skrivao si nešto od nas, Koline? Jesi, do đavola! Ko je taj?

– Uz put ću vam objasniti – Hamilton stisnu zube. Izišao je žurno na zadnju verandu i potrčao prema štali. Helder je dograbio svoju kožnu jaknu i krenuo za njim. Barns je zastao. Hteo je da izbriše poniženje koje je doživeo i sad mu se za to pružila prilika. Izvadivši kolt prišao je fameru i tresnuo ga po glavi. Zasmejavši se ludački, prišao je zatim ženi i prislonio joj cev revolvera na čelo.

– Budi poslušna, kučko! – rekao je, okrenuo je i poterao prema vratima.

Metalna reza je začangrljala. Barns gurnu ženu napolje i kroz koprenu kiše pogleda prema brdima. Samo jedan konjanik, a oni su zbrisali kao zečevi, pomislio je osmehujući se prezrivo. Ali

on nije bio kukavica i oni će to odmah videti...

Iz kiše je izronila tamna, nejasna silueta konjanika. Ukočen u sedlu ličio je na avet. Za to vreme u dvorištu iza kuće Helder je dograbio vođice svog konja i upitao Hamiltona.

– Ko je to?

– To je Dok Holidej – odgovori omaleni bandit. – Znam to i ako ga ne vidim.

– Onda je Helderu rekao istinu.

– Ti, podli...– zausti Helder pa ućuta. Skoči u sedlo i ošinu konja vođicama.

– I šta sad misliš?

Kolinovo lice bilo je nepomično kao maska.

– On ili mi – odgovorio je. – Druge mogućnosti nema.

Bil Helder zadovoljno promumla, pa doviknu prema kući:

– Barns, požuri!

Teksašanin nije odgovorio. Helder je poterao polako konja, izvadio revolver i zastao blizu kuće. U istom času s druge strane kuće začulo se šljapkanje kopita po žitkom blatu.

* * *

Dok je pogledom obuhvatio kuću. Predosećao je da su banditi tu i ledeno se osmehnuo. Iza prozora možda su ga vrebale cevi zapetih pušaka, ali ne obazirući se na to, on se spustio direktno niz padinu. Gnev mu je bio oklop, a mržnja osvetnička ruka.

Hteo je da uništi ubice, da ih satre i pretvori u prah, no za to je morao upotrebiti sve svoje iskustvo i veštinu. Zaustavio je konja tražeći zaklone iza kojih bi se privukao kući. No tada su se vrata otvorila i jedan mršavi dugonja izgura ispred sebe jednu ženu. Dok se ugrize za usnu i skočivši s konja stade iza stuba ograde.

– Još jedan korak i ubiću ovu ženu! – doviknu dugonja s verande.

Holidej je grozničavo razmišljao. Dubokim glasom, promuklim od gneva, upitao je – Jesi li ti ubio moju vereniću?

Rej Barns je bliže privukao farmerovu ženu.

– Nisam ja! Ali ja sam je imao! Čuješ li me, imao sam je!

Holidej se skameni. Zatvorio je oči i protresao glavom da se sabere. Zatim je jurnuo, držeći revolver u ruci.

Ciljajući pored žene, Barns je opalio i tane je otkinulo komadić tkanine na Dokovom ramenu. Opalio je još jednom i gejzir vode prsnuo je kraj Holidejevih nogu. Na Dokovu sreću Barns nije bio nepogrešiv strelac i treći metak je samo okrznuo Doka po butini.

On je nastavio da trči, ne misleći ni na šta sem na bledo lice koje je izvirivalo iznad ženinog ramena. Ta životinja obeščastila je njegovu voljenu! Trčao je, gonjen gnevom, očekujući ni sam nije znao šta. U trku je mahinalno podigao kolt.

U tom trenutku žena se otrgla iz Barnsovog zagrljaja. Bandit ju je pustio i nanišanio na Doka, zinuvši da izusti psovku. Ali pre nego što je iz njegovog grla izašla prva reč Holidejev kolt je poskočio i tane se zarilo u Teksašanina. Barns se prihvatio za dovratak, nastojeći da se održi na nogama, ali je Dokov revolver opet grmnuo. Tane je zanelo Barnsa i posle desetak teturavih koraka on pade iza kuće.

Bil Helder je na konju izjurio iza ugla i opalio na Doka. Uglom oka, Dok ga je spazio kao nejasnu pokretnu siluetu, a zatim je osetio strahovit udarac u glavu. Pao je na kolena i klonuo u blato.

Sada se iza kuće pojavio i Hamilton. Videvši Dokovo ispruženo telo on se presekao. Nije hteo da veruje svojim očima. Nemoguće da je Holidej mrtav! Preživeo je tolike godine u svakodnevnim obračunima da bi na kraju ovako neslavno skončao.

Helder pritera konja bliže Doku i zagleda se u krvavu mrlju na njegovom čelu i licu. Holidej je ležao nepomično kao mrtav. U tom trenutku, dok se on spremao da ispali još jedan metak sigurnosti radi iz kuće je grmnuo pucanj i tane je prosviralo pored Helderove glave. On viknu. – Bežimo! – i mamuznu konja. Došavši do palog Barnsa, zaustavi konja u mestu i skoči na tle.

– Pomozi mi da ga stavimo na konja – doviknu Hamiltonu.

– Neka ide do đavola! – brecnu se Hamilton. – To će mi uštedeti trud da ga ubijem!

Helder je odvukao Barnsa iza kuće do njegovog konja i prebacio ga preko sedla. U tom trenutku kroz zadnji prozor planula je puška i metak diže vodoskok između konjskih nogu.

Očigledno Doris Spinks nije bila baš vešt strelac.

– Brišimo odavde! – viknu Helder.

Hamilton projuri pored njega i gnevno ga pogleda.

– Ubio si Holideja! – prodera se.

Bil Helder ne odgovori. Znao je kada ne treba kušati sreću s Hamiltonom. Pojahao je ponovo i pojurio, vodeći Barnsovog konja za sobom.

– Idemo! – viknuo je, nestajući u koprenі kiše.

V

Holidej je osetio pljusak kišnih kapi na licu. Puls mu je bubnjao u ušima. Dok je ležao u agoniji učinilo mu se da oseća miris barutnog dima i pred očima mu se iznova i iznova ponavljala slika starog bandita kako puca u njega.

Onda je osetio da ga neko diže i nosi. Toplina je zamenila kišu, a svetlost noćnu tamu. Začuo je glas Toda Spinksa. – Donesi tople vode!

Bilo je prijatno čuti taj glas. Možda neće umreti! Odjednom ga obuze mir. Zaspao je i kad se probudio sunce je prodiralo kroz koprenaste zavese.

Jedna silueta zaklonila mu je sjaj sunca. Bio je to farmer, lica zabrinutog i naboranog.

– Kako se osećate jutros? – upitao ga je.

Prva Holidejeva svesna misao bila je želja za osvetom. – Banditi...? – prošaputao je.

– Oni su otišli – obavesti ga Spinks.

– Jednog od njih ste teško ranili. Odneli su ga sa sobom.

– Je li vaša žena dobro?

– Jeste, hvala proviđenju.

– Milo mi je da to čujem. – Rekavši to, Holidej malo pomeri glavu i oštar bol probode mu glavu kao koplje. Kolutajući očima, pogledom je obuhvatio odaju i ugledao farmerovu ženu koja je stajala pored peći i zabrinuto ga gledala.

– Nikada tako nešto nisam videla – rekla je. – Jurnuli ste na onog momka kao da vas nije briga šta će se dogoditi...

Bila je u pravu. Holideju se često događalo da oseća kako mu je svejedno da li će živeti ili umreti. Sada skoro da je više želeo da je mrtav. Želju za životom pothranjivala je samo mržnja koja je buktala u njemu i davala mu snage.

– Da li biste hteli malo vrućih kolača? – upita ga Doris Spinks.

– Da, molim – odgovori Dok. Nije imao apetit, ali je odlučio da jede. Nije imao želju za životom, ali će ipak živeti. – Oh, glava – zaječao je, dodirnuvši prstima zavoj. – Mislio sam...

– Kuršum vas je samo okrznuo po čelu – objasni mu farmer. – Imali ste sreće. A rana na ramenu je samo ogrebotina. Doris vas je previla kako je najbolje umela, a ja sam već hteo da pođem i dovedem lekara.

– Zaboravite na lekara – odgovori resko Holidej. – Nameravam da brzo krenem dalje.

– To je nemoguće – usprotivio se Spinks. – Moraćete se odmarati pa... bar jednu sedmicu.

– Gde je moj konj?

– U štali, ali...

– Uzeću te kolače, misis Spinks – reče Dok.

* * *

Bil Helder se nagnuo u sedlu i osmotrio grad pred njima. Prevukao je šakom po zakrvavljenim očima.

– Ovom momku je potreban lekar. Odjahaću u grad da ga nađem i proveriću da li je sve u redu. Ti ostani s njim, Koline.

Hamilton je bez komentara poveo Barnsovog konja u šumarak pored puta. Jahali su celu noć i deo sledećeg dana da bi stigli u Benington.

Bil je ušao u grad na konju, jašući polako i gledajući uz put natpise na zgradama. Posle napornog i jednoličnog putovanja žudeo je za viskijem i njegove oči pohlepno su tražile natpis nekog saluna. Na kraju ulice ugledao je lekarsku ordinaciju. Okrenuvši se, odjahao je nazad i pridružio se Hamiltonu i Barnsu u šumarku.

– Kako izgleda? – upita ga Hamilton.

– Ne liči mi na klopku – odvrati mu Helder.

Napustili su šumarak i sporednom ulicom krenuli prema doktorovoj kući. Pred ordinacijom Helder rukom dade znak da stanu. Na ploči je pisalo: „doktor E.B. Metju". Helder je oprezno sjahao i popevši se na verandu obraslu vinovom lozom pokucao na vrata. Posle izvesnog vremena vrata je otvorila sredovečna žena.

Hamilton je posmatrao dok je Helder razgovarao sa ženom. Konačno je ona klimnula glavom i širom otvorila vrata. Odmah zatim Helder se vratio, osmehujući se zadovoljno.

– Doktor će pregledati Barnsa! Pomozi mi, Koline.

– Misliš da je sigurno?

Stari bandit se nasmešio.

– Rekao sam joj da je momak povređen u. lovu.

– Daj Bože – uzdahnu Hamilton i sjaha.

Odvezali su Teksašanina sa sedla i on se osvestio.

– Gde smo to, do đavola? – upita.

Helder mu reče da ćuti, a onda su ga njih dvojica preneli u kuću i žena ih odvede do ordinacije. Spustili su Barnsa na visoki sto. Rane su bile zagađene.

Helder je podvezao onu težu, ali Barnsu nije bilo bolje.

Doktor Metju bio je Helderovih godina, plavih očiju i anđeoski okruglastog lica. Njegovi obrazi podsećali su Hamiltona na zrele jabuke. Lekar je prihvatio Helderovo objašnjenje o nesreći u lovu i Bil mu je uz put pružio nekoliko umašćenih novčanica.

– Dobro. Videćemo šta možemo učiniti za vašeg prijatelja – rekao je Metju, dižući roletnu kako bi osvetlio ranjenikovo lice.

– Kakve su mu šanse, doktore? – upita Bil.

– Reći ću vam kad izvadim kuršum – odgovori lekar. – Gde ćete vi biti?

Bio je to fini način da im kaže da odu iz njegove kuće. Helder je slegnuo ramenima.

– U salunu. Požurite, hoćete li? Mi smo u važnom poslu.

Žena ih je ispratila na zadnja vrata. Dok su se udaljavali, Helder je tiho psovao.

– Đavo odneo i tebe i tvog Holideja, Koline! Ovo će nas koštati vremena koje i inače nemamo!

– Možeš kriviti i Barnsa – odvrati mu Hamilton.

– I krivim ga – besneo je Helder – ali to je uzalud. Ostavićemo konje ovde, a mi idemo. Jako sam žedan.

Pošli su prema glavnoj ulici s bisagama prebačenim preko ramena. Posmatrali su sve oko sebe. Benington je bio mali grad. Nekoliko kola stajalo je pored trotoara, a tek poneki konjanik prošao bi ulicom. Odgurnuvši dvokrilna vrata, njih dvojica uđoše u salun. Zauzevši mesto pored šanka, obuhvatili su pogledom prisutne. Bila su to trojica farmera, dva kauboja i jedan putujući trgovac. Helder položi bisage na šank.

– Viski, krčmaru! – reće Helder.

Barmen se trgao iz letargije i pogledao Hamiltona.

– I meni isto – reče ovaj.

Banditi se posvetiše natočenom piću. Hamilton je progutao dobar gutljaj uživajući u ukusu viskija i njegovoj toplini. Između gutljaja posmatrao je svoju i Helderovu sliku u ogledalu iza šanka. Video je Helderov opaki osmeh i do uha mu je dopro njegov tih, promukli glas.

– Ne znam zašto smo Barnsa dovukli ovamo. Taj kučkin sin može nam doneti samo neprilike.

Hamilton srknu još jedan gutljaj.

– Možemo odjahati i ostaviti ga ovde – odgovori.

– Trebalo bi da ga ostavimo – složi se Bil. – On bi nas ostavio da smo ranjeni. Misliš li da bi ostao i trenutak duže nego što mu je potrebno da uzme naše zlato? Dabome da ne bi. E, neću ni ja!

– A šta ćemo s njegovim delom zlata?

Helder je zvučno spustio čašu na šank da bi privukao barmenovu pažnju. Sačekao je da ovaj ponovo natoči i kada su ostali sami odgovorio je na Hamiltonovo pitanje.

– Neka zadrži svoj deo. Zaradio ga je.

Kolin Hamilton je sumorno zurio u svoju čašu, mućkajući piće. Na dnu čaše kao da je video Holideja kako krvavog čela leži u blatu.

– Kad polazimo? – upitao je.

– Što pre to bolje. Hajde ipak da vidimo šta je s onim momkom.

Napolju je bilo tiho, a iz neke sporedne ulice čuo se lavež usamljenog psa. Na Hamiltonovim ispucalim usnama na trenutak je zaigrao osmeh.

Obišli su iza ugla i ušli u ulicu koja je vodila ka doktorovoj kući, noseći bisage prebačene preko ramena. Zastali su kraj svojih konja, a Helder onda načini još nekoliko koraka i pokuca na vrata. Čekajući, otkinuo je jedan cvet u bašti i zgnječio ga koščatim šakama.

Vrata su se otvorila i do njihovih nozdrva dopro je miris antiseptika.

– Kako je mladić? – upita Helder.

– Osvestio se i sada se odmara. Uđite.

Helder je odmahnuo rukom.

– Ne, hvala, gospođo. Moramo da idemo. Recite mu samo neka se odmara i da ćemo se naći u Oregonu. On će razumeti.

Podigavši šešir u znak pozdrava, on siđe s verande. Pokretom glave dao je znak Hamiltonu i uputio se ka konjima. Kad su se vrata na kući zatvorila, on reče.

– Nemamo namirnica, a sem toga gladan sam. Hajdemo ovamo!

Ujahali su u glavnu ulicu, našli trgovinu i naručili sve što im treba. Hamilton je poneo paket s hranom i obojica potom uđoše u jedan restoran i poručiše ručak.

Dok je vučjim zalogajima proždirao hranu Bil Helder je neprestano motrio na ulicu. Onda tiho reče.

– Nije li to čudno: imamo sa sobom čitavo bogatstvo a ne znamo gde smo. Ali neće ni to još dugo trajati!

Osmehnuo se i otkrio srebrne krunice na zubima.

– Jesi li ti ubio Holidejevu žensku? – upita ga Hamilton.

Nastavljajući da proždire hranu, Helder promrmlja.

– Da.

– Zašto?

– Zar je važno zašto?

– Je li bilo teško?

– Za mene ne. Za tebe bi bilo teško.

Glas starog bandita postade sasvim tih. On se ukoči. Šerif je zastao zainteresovano pored njihovih konja i pošto ih je osmotrio skrenuo je pogled ka prozorima saluna i ljudima koji su unutra sedeli.

– Biće gužve – reče Helder, otpustivši osigurač kolta.

Hamilton je pogledao šerifa kao da očekuje da se umesto njega pojavi Holidej. Ali on je bio mrtav. A šerif je oprezno ušao u restoran. Pod njegovom težinom zaškripao je pod, ali ni Hamilton ni Helder nisu skrenuli pogled ka njemu. Bil je ulio kafu u šolje. Oči su mu se žarile od mržnje.

– Došljaci? – upita šerif prišavši bliže stolu.

Stari bandit podiže pogled ka njemu.

– Govorite li to nama, šerife?

– Da. Pitao sam jeste li došljaci.

– Ako nas ne poznajete onda verovatno jesmo. Zar je po ovdašnjim propisima zločin biti došljak?

– Zavisi – reće šerif.

Helder proguta gutlja kafe, pa upita.

– Zavisi...od čega?

– Od toga ko su stranci. – Šerif pokaza rukom bisage na podu. – Pre nekoliko dana u Vajomingu se odigrala pljačka. Opljačkano je zlato. Dosta zlata. Voleo bih da pogledam šta imate u vašim bisagama. Hamilton je primetio njegov pokret i video da je na njih uperen šerifov revolver. Helder se nasmejao.

– Naravno, šerife. Nemamo šta da krijemo. Mi smo samo trgovci stokom.

Podigao je bisage na sto i otkopčao pređice. Zatim je zavukao ruku u njih i kroz kožu bisaga sevnuo je zasleplju-jući blesak.

Šerif je dobio kuršum u stomak i po-nesen udarom metka grunuo na sto iza sebe. Helder je iz bisaga izvadio skrive-no oružje i ponovo opalio. Šerif je ispu-stio oružje i pao na pod.

Hamilton je za trenutak ostao pri-kovan na stolici. Za sve vreme nije mrdnuo ni malim prstom. Video je samo oči svog kompanjona koje su go-rele od zločinačkog oduševljenja. Kada se trgao i potrčao za Helderom prema konjima on shvati kako Bil Helder uži-va u ubijanju.

Šerifov zamenik istrčao je iz kancela-rije na ulicu da im prepreči put. Stisnu-tih usana i s mučninom u utrobi Hamil-ton je izvukao revolver i opalio. Šerifov zamenik je uzdrhtao od udara kuršuma ali je ostao na nogama i pokušao da nanišani. Konj Bila Heldera naleteo je na njega i, oborivši ga, izgazio ga ko-pitama.

Glave priljubljene uz konjski vrat, dok mu je nezakopčana kožna jakna lepršа-la na leđima Bil Helder je izjurio iz gra-da praćen Hamiltonom, koji ga je sledio na rastojanju od nekoliko metara. Niko više nije pokušao da ih zaustavi.

* * *

Rej Barns je čuo pucnje i otvorio oči. Malo pre toga lekareva domaćica mu je prenela Helderovu poruku, ali mu ona ništa nije značila. Začuvši topot kopita shvatio je da je ostavljen i stiskajući vi-lice napregnuo je sve snage da se pot-puno osvesti. One prljave hulje ostavile su ga na cedilu! Vratio se u sećanju do farmerske kuće. Setio se ruke onog mračnog došljaka koja se podigla br-zinom zmije zvečarke... a zatim gruva-nja revolvera i udara kuršuma u grudi. Setio se i kako je utonuo u crni ponor bola. Ali ma kako bile ružne te uspome-ne, one ipak nisu bile tako gorke kao osećanje koje ga je sada razdiralo. Hel-der i Hamilton su ga napustili.

Potom je nastupio još jedan interval mraka. Kada je ponovo došao svesti, ovaj put bistrije, ugledao je svoje odelo prebačeno preko stolice. Digao se i po-srćući pošao da ga uzme. Trebalo mu je mnogo vremena da se obuče. Ona ista žena ušla je u sobu i podigavši očajnič-ki ruke, uzviknula: – Ne! – Zatim ga je zgrabila za ruku: – Morate mirovati!

Uvek te žene! Pomislio je i besno je odgurnuo. Osetio je zatim da ga hvata za mišicu i zadao joj je svom snagom udarac pesnicom. Žena se srušila. Vi-deo ju je opruženu po podu, lica okre-nutog ka njemu, dok joj je iz uha cu-rio tanak mlaz krvi. Dok je pripasivao opasač s revolverom začuo je korake i nejasna silueta pojavila se na vratima.

Nije bilo vremena za razgovor. Pote-gavši revolver, opalio je na doktora. Doktor Metju pao je pogođen i Barns je izašao u hodnik. Vrativši revolver u futrolu krenuo je kao opijen ka zadnjim vratima otvorio ih i izašao na ulicu.

Njegov konj je još bio tu sjaj sunca za-senio mu je oči i Barns se uputio ulicom trudeći se da zadrži pravac kretanja. Odvezavši konja, prevalio se s mukom preko sedla, gurnuo čizme u uzengije i pustio konja da ga nosi. Kada je konj stigao do kraja ulice, Barns se ispra-vio. U daljini je ugledao dva oblaka prašine... Bili su to Helder i Hamilton.

Pljunuo je. Neka ih, neka idu! Otkopčao je svoje bisage i zavukao ruku u njih. On ima svoje zlato!

Poterao je konja u drugom smeru, moleći nebo da ga snaga ne napusti pre nego što nađe sigurno skrovište. Činilo mu se da nikad dosad nije tako jasno razmišljao.

Nastavio je da jaše, izgubivši pojam o vremenu i prostoru. Zaustavio je konja da osmotri jednu nisku kuću koja se iznenada pojavila pred njim. Potražio je pogledom znak života i konačno ugledao jednu osobu koja je otvorila vrata i zastala na verandi. Žena! Je li to bila stvarnost ili prikaza?

Sačekavši da se žena vrati u kuću i zatvori vrata za sobom Barns je poterao konja do grupe drveća. Tamo je sjahao i nečujno se privukao kući, držeći revolver u ruci. Prišao je malom prozoru, provirio unutra i ugledao odaju u polutami. Video je i jedna otvorena vrata iza kojih je dopirao sjaj plamena, ali nije mogao da vidi vatru. Do ušiju su mu dopirali prigušeni glasovi.

Barns se prikrao do prednjeg dela brvnare. Provirivši iza ugla video je trag svetlosti na podu verande. Još uvek je stajao na istom mestu kada se iz kuće pojavio krupan muškarac i s gomile drva uzeo jedan naramak. Barns se odjednom setio njegovog lica i bez dvoumljenja izašao na svetlost.

– Čapmane, jesi li to ti?

Krupni čovek se okrenuo i ispustio drva. – Ko je to, do đavola...– zaustio je. Onda zatrepta očima. – Barns, sto mu gromova! E, pa ovo se zove iznenađenje! Hej, ti si ranjen, je li?

Teksašanin je zakoračio na verandu, držeći i dalje revolver u futroli. – Jesi li još uvek zainteresovan da stvoriš zelembaće? – upita Čapmana.

– U svako doba dana i svakog dana u životu – odvratio je ovaj lukavo se osmehujući. – Izgleda da si u bekstvu, je li?

– Imao sam i udobnija putovanja od ovog – priznao je Barns natmureno. – U stvari, treba mi skrovište gde se mogu odmoriti. Izgleda da me je sreća dovela do tvojih vrata.

– Sreća, ili možda nesreća – odvrati Čapman. – Ako si švorc, možeš nastaviti put. – On se osvrnu oko sebe. – Gde ti je konj?

– Tamo u šumarku. Daleko sam od toga da budem švorc, Čapmane. Nakupio sam gomilu zlatnog praha i tražim nekoga ko će mi ih zameniti za dolare.

Čapmanove oči zasjaše.

– U tom slučaju uđi da porazgovaramo.

– Dovešću najpre mog konja. A ko je ta žena s tobom?

Čapman se zakikotao:

– Nisi se promenio, Reje! Ona je moja od glave do pete. Idi, dovedi konja, a ja ću staviti još jedan tanjir na sto.

Barns odgega do šumarka. Dojahao je na konju do brvnare i vezao vođice za prečku. Prebacivši bisage preko ramena ušao je u kuću i primetio da je glavna odaja nešto slično magacinu. Prošao je u drugu odaju, gde je na kamenom ognjištu pucketala vatra.

Žena mrgodno stisnutih usana čučala je pored vatre, suknje podvijene ispod kolena. Crnim očima bezizrazno je osmotrila pridošlicu. Čapman je nalio viski u čaše i osmehnuvši se Barnsu, mahnuo debelom rukom prema ženi.

– Zove se Estela. – Očiju upiljenih u bisage ugrizao se za usnu. – Radi ono što joj kažem.

Barns pogleda ženu.

– Da li se to odnosi na sve? – upita.

– Da – potvrdi Čapman, osmehujući se.

Barns je šumno spustio bisage na sto. Seo je na stolicu, prineo čašu suvim usnama i ispio tečnost. Spuštajući praznu čašu, namrštio se.

– Imam ozbiljne, bolne rane, ortače. Ume li tvoja žena da ih previje, a da ih ne inficira?

– Za dobru cenu – odvrati Čapman gutajući pogledom kožne bisage. Barns se namrštio, otkopčao kaiš i bacio na sto jednu vrećicu sa zlatom. Krupni domaćin rumen u licu, odvezao je kanapčić. Puštajući da mu nekoliko zlatnih zrnaca iscuri na dlan osmehnuo se.

– Estela, postaraj se da naš gost dobije sve što želi. Razumeš?

– Si – reče žena. Ustala je i bosonoga prešla preko odaje. Zastavši iza Teksašanina, počela je da mu masira vrat.

Čapman gurnu vrećicu sa zlatom pod košulju.

– Još nije dovoljno jak za to, draga – reče.

Barns zari prste u ženinu butinu.

– Daj mi samo dan odmora – rekao je polako – i biću spreman za sve.

VI

Sunce se dizalo iza horizonta kada je jedan usamljeni konjanik ujahao u Benington. Zaustavio je konja pred gradskim zatvorom i sjahao. Bio je to Dok Holidej, koji kao da je naglo ostario. Bio je mršaviji, bleđi i daleko ozbiljniji nego pre. Otvorivši vrata šerifske kancelarije zadržao je pogled na čoveku koji je sedeo za pisaćim stolom.

– Potrebna su mi neka obaveštenja – obratio mu se.

– Ja nisam šerif – odgovori čovek za stolom. – Šerif je juče ubijen.

Holidejev izraz lica nije se promenio.

– Ko ga je ubio?

– Dva nepoznata čoveka. Pucali su u njega i pobegli pre nego što je bilo ko shvatio šta se desilo. Naleteli su konjima na Volta Flajna; i on je mrtav.

– Jeste li sigurni da nisu bila trojica?

– Bio je s njima i treći. Otišao je posle njihovog bekstva. Pre toga je ubio doktora Metjua. Misis Kvel kaže da je bio ranjen.

Dok klimnu glavom.

– Je li neko pošao da ih goni? – upita.

– Nije niko. Pošto je šerif Klint mrtav nije bilo nikoga da organizuje poteru.

– Otišli su prema zapadu – razmišljao je glasno Holidej. – Ali onaj najmlađi možda i nije. Bio je ozbiljno ranjen i verovatno je morao negde da se zadrži.

Okrenuvši se, izašao je iz šerifske kancelarije i pojahao konja, a onda se uputio i on na zapad.

Predeo pred njim bio je ravan i bez vegetacije dokle god mu je pogled dopirao. Banditi su tuda prošli, po njegovoj proceni, negde juče popodne, jer su tragovi bili sasvim jasni. Holidej je osmotrio horizont i nije zapazio nikakvo kretanje. Nemilosrdno sunce pržilo mu je leđa. Posle dva časa jahanja ugledao je u daljni stub dima. Poterao je brže konja.

Prošlo je još tri časa pre nego što je pred sobom ugledao jednu brvnaru. Polako se približio, prošao kroz šumarak

i zastao pred kućom. Pogledao je stub dima koji se dizao iz visokog limenog dimnjaka, a onda sjahao. Ako je taj bandit tu unutra, biće mrtav onog trenutka kada prekoračim prag, pomislio je. Popeo se uz stepenice na verandu i pod je pod njegovim nogama zaškripao. Izvukavši kolt iz futrole, okrenuo je kvaku i nogom odgurnuo vrata.

Jedan krupan čovek unutra dopola je podigao ruke.

Dok nije ništa rekao. Prošavši pored tog čoveka, prodornim pogledom ispitao je senke, a onda ušao u drugu prostoriju. Uperio je revolver u ženu koja je stajala pored ognjišta. Oštrim glasom upitao je.

– Gde je on?

Namrštena žena je prkosno digla glavu.

– Ko, senjor?

– On je moje visine – objasni Dok, dodirnuvši zavoj oko čela. – I nosi odelo slično mome.

Šum koraka naveo je Doka da se brzo okrene i uperi revolver u krupnog domaćina.

– Njegovo ime nije važno – rekao je.

– Silovao je jednu ženu i to je važno! Onaj ko skriva takvu hulju navlači na sebe veliko zlo! Jasno?

Znoj se počeo slivati niz Čapmanovo lice, ali je on ipak odmahnuo glavom.

– Tu smo samo ja i ova žena. To je božja istina.

– Ako lažeš, ubiću te – procedi Dok. Pogledao je ženu. – To važi i za tebe – dodao je, mada s grižom savesti u duši. Odgurnuvši ramenom domaćina, vratio se u prvu, dugačku prostoriju. Preskočivši tezgu, našao se na drugoj strani s revolverom spremnim na paljbu.

Bilo je tu, kao u svakoj trgovini, šerpi, lonaca, ćebadi, namirnica, ali nigde nikakvog čoveka. Pa ipak, Dok je u vazduhu osećao prisustvo tog nitkova. Krupni domaćin sledio ga je po odaji i pućkao cigaru, ništa ne govoreći.

Ispratio je Džordžijanca do verande.

– Niko nije svraćao ovamo već celu sedmicu – rekao je.

Dok je pogledao konje u koralu. Trgovac je lagao. Nije mogao znati da je Holidej vrstan čitač tragova i da je pratio trag dovde. Bilo je moguće da je jedan od konja u koralu pripadao banditu. Holidej vrati pogled na domaćina i primeti da je nešto zasijalo na njegovom rukavu... sitno zrnce zlatnog praha!

Ne odajući to, on se vinu u sedlo i odjaha.

Čapman ga je ispratio pogledom, a onda se vratio u kuću i dozvao ženu.

– Estela, donesi merdevine!

U to se s tavana začuo glas: – To je bio lupež koji me je ranio! – Kapak na tavanici se otvorio i na tamnoj pozadini pojavilo se bledo lice Reja Barnsa.

– Bio je to on i mogao sam ga...

Žena je privukla lestve do otvora.

– Sreća da ga je Estela primetila – odvrati mu Čapman, odbacivši pikavac kroz otvorena vrata.

Barns je sišao niz lestvice i zastao jako zadihan.

– Dišem kao ranjeni bik – prošištao je. – Nije trebalo da mi toliko zategneš zavoje... zlo mi je.

– Tebi treba lekar, Reje – objasni Čapman, opazivši da je crvenilo probilo Teksašaninov zavoj. – Umrećeš ako ostaneš ovde.

– Svi će umreti – odgovori Barns podsmešljivo. Stojeći na sredini sobe, po-

kazao je revolverom na vrata. – Zatvori i zaključaj! Ta hulja se može vratiti.

Čapman je pokretom ruke dao znak ženi i ona zatvori i zaključa vrata. Barns ju je dotle posmatrao crnim, sjajnim očima. Kakva zbrka! Pored njega je stajala krasna ženka, a on nije imao snage ni da drži revolver u ruci! O, da, dugovao je mnogo onome ko ga je ranio. Kad bi se taj prokletnik samo vratio!

Čapman je nervozno pogledao kroz prozor.

– Jedna vrećica nije dosta, Reje – požalio se. – Ovaj čovek nije bilo ko. Izgleda mi vrlo opasan. Možda je i preobučeni policajac... a ja sada uživam glas poštenog građanina.

Barns pročisti grlo i otpljunu.

– Pošten građanin, je li? S ovom meleskinjom? Nemoj mi se praviti mudar, Čapmane. Nemoj kad sam priteran uza zid!

– Zar bih ja to radio! – uzviknu domaćin. Muklo se nasmejao. – Ali ipak, još jedna vrećica zlata bi dobro došla.

Barnsovo izduženo lice smrači se od besa.

– Zar samo toliko vredim? Još jednu vrećicu zlata?

– A zar nešto vredi više od toga?– u trgovčevu glasu osećala se tuga.

– Možda i ne vredi. – Barns pogleda tamnokosu ženu. – Možda se neću izvući. Ali, bilo da se izvučem ili ne, nameravam da se proveselim. Daj mi jedan krčag viskija, trgovče! – Barns priđe ženi i vrati revolver u futrolu. – Ti i ja ćemo se bolje upoznati, senjorita, u drugoj sobi.

Čapman opsova.

– Nije vreme za to, Reje! Jesi li lud? Krvariš. Uzmi konja i vrati se u Beningtоn. To ti je jedina šansa.

– Ti to nazivaš šansom? – Barns zgrabi krčag od Čapmana. – Šta bih tražio u Beningtonu? Mesto na groblju? U drugu sobu, senjorita! Hajde!

Estela je stajala, nemo podrhtavajući ramenima. Zastenjala je kad su joj se Barnsovi prsti zarili u mišicu.

– Još dve vrećice zlata, Reje. To je cena – reče.

Žena se javi slabim glasom:

– Molim te, nemoj mi to činiti! Ja sam tvoja žena. – Pala je na kolena pred trgovcem i sklopila ruke. – Molim te!

Rej Barns se glasno nasmejao.

– Okej, konjokradice. Daću ti dve vrećice.

Čapman pogleda odozgo skrušenu ženu.

– Pođi s njim.

Žena se zanela unazad. Videvši čvrste obline njenih butina ispod zategnute haljine, Barns steže pesnice. – Pogodba je pogodba, Čapmane! – rekao je i zgrabivši ženu za kosu povukao je u susednu odaju. Zalupio je nogom vrata ispred trgovčeva nosa.

Čapmana je oblio hladan znoj i usne su mu zadrhtale. Očajan, progovorio je šapatom.

– Nemoj biti grub prema njoj, proklet da si! Nemoj biti grub!

Pritisnuo je rukom kvaku, ali se vrata nisu otvorila.

– Barns! Raskidam pogodbu – povikao je. – Zadrži svoje zlato!

Nije, međutim, bilo nikakvog odgovora.

Čapman je nastavio da lupa. U tom trenutku vrata iza njega su se zatresla

od udara koji je dolazio spolja. Metak, ispaljen iz revolvera, zario se u drvo, a zatim još jedan i metalna reza se otkinula iz ležišta. Vrata su se s treskom otvorila i kroz oblak barutnog dima u sobu je ušao Holidej.

Sevajući očima prema Čapmanu, zgrabio je trgovca za prsa košulje, odgurnuo ga u stranu i pogledao zatvorena vrata druge prostorije.

– Jesi li to ti, Holideje? – začuo se odatle Barnsov glas.

Holidej zadovoljno odgovori.

– Da, sotono, to sam ja.

Kuršum je doleteo s druge strane vrata i tanki iveri drveta poleteli su Doku u lice. On udarcem drške revolvera odvali dršku brave i zamahnuvši nogom snažno odgurnu vrata, a onda odskoči uza zid.

Dva kuršuma, ispaljena iz male odaje, načinila su dve krvave brazde na Čapmanovoj košulji. Holidej je trgovca pratio pogledom dok je ovaj bezizraznog lica padao na pod. Onda je, zaklonjen iza dovratka, podigao kolt.

– Pružam ti šansu da izađeš i umreš kao čovek! – pozva bandita.

– Nemam nameru da umrem, a još manje da umrem sam – odvrati Barns. – Sa mnom je jedna žena i moj revolver joj je uperen u glavu. Slušaj me dobro! Ako za minut ne čujem da si odjahao, pritisnuću okidač!

– Uvek se kriješ iza žena! Pa dobro, ubij je, a onda ću ja ubiti tebe!

Dok začu jezivo zapinjanje oroza.

– Ne šalim se – kriknu bandit. – Odlazi ili će njena krv pasti na tvoje ruke!

Holidej je uzmakao od vrata do tela ubijenog trgovca. Preskočivši leš, izašao je do verande. Pljesnuo je svog konja po sapima i poterao ga u trk, a onda se šćućurio iza gomile drva.

Osećao je u ustima ukus gneva. Ledena ruka kidala mu je utrobu. Živeo je i hranio se mržnjom. Hoće li se ikada osloboditi groznice koja ga je tresla? Možda, ako ubije tu zver u kući. Možda će onda vratiti svoj mir.

Bandit je provirio kroz prozor i letimice osmotrio dvorište. Zatim je izašao tako polako da se činilo kao da se uopšte ne kreće. Premirao je od straha. Onda je oprezno zakoračio na verandu.

Pribravši malo samopouzdanja, Barns siđe niz stepenice i stade, leđima oslonjen na gomilu drva. Onda je blizu šumarka ugledao konja bez jahača i pobledeo kao kreč.

Holidej je ustao i glasno se nasmejao. Barns se nije ni makao. Umirao je od straha.

– Okreni se prema meni! – uzviknu Holidej. Iako je vladala podnevna žega, Barns je podrhtavao od hladnoće.

– Imala je divnu riđu kosu – produžio je Dok. – I smaragdnozelenu haljinu na sebi.

Barns najzad skupi hrabrost i okrenuvši se, opali u trenutku kada je smrtonosni metak već leteo prema njemu. Holidej ga je pogodio u vrat i sačekao da bandit padne. Onda je prišao do Barnsa, koji se grčio i pogledao ga u lice. Barns izdahnu u bolnom grču.

Kada se umirio, Dok je sačekao još malo, ali, začudo, ne samo da nije osetio zadovoljstvo zbog osvete, već ni olakšanje. Zapazio je samo kako mrtav bandit izgleda jadno, nepomičan i bezopasan.

Vratio se u kuću. Crnokosa žena klečala je pored mrtvog tela svog čoveka

i tiho naricala. Dok prođe pored nje i pope se na tavan. Bisage sa zlatom našao je pored jednog prljavog dušeka.

Sišavši niz lestve, zastao je pored žene. – Sve je završeno – rekao je.

– Plakanje ti neće pomoći. Biće ti bolje bez tog nitkova.

Pogled njenih tamnih očiju sreo se s Dokovim. – Ja sam ga volela – odgovorila je.

Dok je prilazio svom konju, njene reči su odjekivale u Holidejevim ušima. Shvatio je šta je htela da kaže, iako je on sam ljubav zameni mržnjom. U ljudskom srcu nije bilo mesta za oba ta osećanja. Popeo se u sedlo i odjahao. – Jedan manje – promrmljao je i vetar ponese njegove reči. Konj je upornim ujednačenim kasom grabio napred. Holidej je u mislima žurio u susret trenutku kada će se naći licem u lice s čovekom koji je ubio Klaru i onim drugim, kojeg je nekada smatrao za svog prijatelja.

U tim danima, Kolin Hamilton mu je jednom pričao o svom životnom snu i otuda je Dok znao cilj ka kome su krenuli banditi. Najpre Oregon, gde se zlato moglo promeniti za gotov novac, a onda će se Hamilton uputiti ka obali i prvim brodom prema jugu. Ali on će ščepati Hamiltona pre nego što ovaj kroči nogom na palubu! Zbog toga je jahao brzo i prešavši kasno popodne granicu Oregona nastavio da se spušta planinskim putevima sve do kasno u noć. Zatim je u jednoj jaruzi zapalio vatru.

Izvadio je iz bisaga komad suvog mesa, nataknuo ga na vrh noža i zagrejao na plamenu. Pošto je večerao i napio se vode iz čuturice, predao se mislima. On i Klara mogli su se venčati i to bi možda izmenilo njegovu sudbinu. Mogli su živeti u srećnom braku, imati dom, decu i sve drugo što srećni supružnici imaju. Još pre nekoliko dana činilo mu se da je na početku novog života i bio je srećan. Ali nije mu bilo suđeno da ostvari svoj san. Klara je sada ležala mrtva.

Vatra se postepeno pretvorila u žar. Dok se umotao u ćebe i potražio spas u snu. Posle dugog, okrepljujućeg sna probudio se, odabrao jednu cigaru iz svoje srebrne tabakere, pripalio je i povukao nekoliko dimova.

S buđenjem iz sna ponovo se probudila i mržnja.

* * *

Ceo sledeći dan i celu noć Holidej je jahao kroz predeo ispresecan kanjonima. Retko se zadržavao da predahne, jer je znao da će i Hamilton i njegov kompanjon jahati bez odmora. Kada bi s vremena na vreme ipak zastao činio bi to samo zato da bi konj pod njim preživeo taj ubitačni tempo. Najzad je izbio na vrh jednog visokog prevoja i odande ugledao dvojicu konjanika. Srce mu je brže zakucalo. Banditi!

Surovo se osmehnuo i poterao konja niz okomitu padinu. Samo čovek koga je terala napred mržnja i želja za osvetom mogao se upustiti u silazak niz takvu strminu. Konj pod njim je klizao, skoro čučeći na zadnjim nogama, a pod njegovim nogama dizali su se oblaci prašine.

Rastojanje se postepeno smanjivalo. U jednom trenutku begunci su ga spazili i Helder ispali nekoliko hitaca

iz revolvera, a onda mamuznu konja i potera ga u trk.

Hamilton je zaprepašćeno razrogačio oči... Holidej je živ! Obuzeše ga istovremeno i osećaj olakšanja i nelagode. Obo je konja i stigao Bila u podnožju brda. Ovaj se okrenuo u sedlu i mutnim očima pogledao kompanjona.

– Opet bežimo od jednog čoveka – povikao je. – Je li to isti čovek?

– Jeste – odvrati mu Hamilton, obuzet čudnim ponosom.

– Nemoguće! – zaurlao je Bil Helder i senka straha zamuti mu oči.

Malo dalje od podnožja planine naišli su na jednu farmu i poterali su konje preko ograde kroz obrađeno polje. Jata pilića razbežala su se pred kopitama njihovih konja.

Jašući oko pola milje iza njih, Dok je izvukao pušku iz futrole na sedlu i ubacio metak u cev. Onda se iz njegovog grla oteo krik očajanja i on se srušio zajedno sa sedlom na kojem je pukao kolan. Ostao je da leži na zemlji ošamućen, prateći kroz izmaglicu nesvesti nejasne siluete konjanika koje su se udaljavale. Obuzeo ga je bes. Pesnicama je počeo lupati po tlu, a onda onesvešćen klonuo.

Kada je otvorio oči ležao je na ćebetu u hladu venjaka. Okrenuvši glavu ugledao je malog psa pored sebe. Pas je ležao s njuškom na ispruženim šapama i živahno mahao repom.

Pogledavši na drugu stranu, Dok je ugledao malu zgradu od cigala i na njoj i oko nje potražio znakove života.

– Kako se osećate? – začuo se blag, melodični glas. Dok se okrenuo. Iz zaslepljujućeg bleska sunca pred njim se pojavila visoka tamnokosa mlada žena, noseći u ruci korpu punu jabuka. Spustila je korpu na zemlju i potapšala psa po glavi. Holidej je ćutao.

– Vaš konj je u koralu, a moj brat opravlja vaše sedlo – rekla je žena. – Ja sam Marta Kori.

Holidej je seo i zagledao s u zeleno lišće vinjage. – Ja sam Džon Holidej – predstavio se.

Za ženu je malo bilo reći da je lepa. Martu Kori krasile su oštroumne, poštene oči i izraz odlučnosti i čvrstine koji se ogledao u njenoj prkosno isturenoj prefinjenoj bradi. Oči su joj bile plave kao nebo.

Gledajući je, Džordžijanca obuze tuga.

– Jeste li gladni? – upita ga ona.

– Nisam – odgovori Dok. – Moram da krenem. – Pridigao se na laktove i svet oko njega se zavrteo. Pao je nazad na leđa, zadihan kao premoren trkaći konj. Psetance mu je liznulo šaku i on se trgao. – Hej, dalje od mene!

Mlada žena progovori s uzdržanom ljutnjom.

– Ako se plašite da će vas uprljati, mister Holideje, onda znajte da trenutno on izgleda čistiji od vas.

Holidej se preko volje osmehnuo i otvorio oči. Dan je opet bio svetao i sunčan.

– Kako vi kažete. Nemam nameru da se raspravljam s jednom damom o higijeni njenog psa.

Njene plave oči su gnevno zasijale.

– Vidim da se od vas pre mogu očekivati uvrede nego zahvalnost, mister!

– Hvala – rekao je Dok, zaključivši da je bio previše oštar i sklopio oči.

* * *

– On je najnevaspitaniji i najdrskiji čovek koga sam ikada upoznala – rekla je Marta.

– Smiri se, draga – začuo se jedan dublji glas. – Taj čovek je preživeo ozbiljnu kontuziju.

Praveći se da spava, Dok je do pola otvorio levo oko. Brat i sestra stajali su pored ograde i gledali u pravcu njive kroz koju su prošli banditi.

– On je sebičan i zao – nastavila je uporno mlada žena – a to se ne postaje od kontuzije. To je njegova priroda.

– Ne donosi prebrze zaključke. Gonio je onu dvojicu razbojnika i možda njegov gnev nije bezrazložan. Marta, pazi na njega dok ja odem po doktora.

– Nemojte ići! Lekar mi nije potreban – doviknu mu Dok.

Marta Kori se trgla, a njen brat se osmehnuo i ušao pod senik. Visok i lepo građen, imao je prijatan izgled kao i njegova sestra. Pomilovao je psa koji je mahao repom i čučnuo pored Holideja.

– Nemojte se uzrujavati, prijatelju. Ja sam Den Kori – rekao je i pružio ruku.

Dok je prihvati i ponovi.

– Nemojte dovoditi doktora. Moram da odjašem pre izlaska sunca.

– Možda morate – primeti mladi farmer – ali ne verujem da ćete u vašem stanju moći. Gadno ste pali i ja sam pomislio da ste mrtvi. Ostanite ovde i odmarajte se dok ja ne dovedem doktora Adamsa.

– Činite šta hoćete – Dok je ustrajavao na svojoj odluci – ali ja odlazim čim mi se razbistri u glavi.

Den Kori uzdahnu. – Kako hoćete. Ne možemo vas prisiliti da ostanete.

Dok se izdiže na laktove. – Vidim da smo se najzad razumeli. – U glavi mu se zamutilo, ali je trenutak kasnije već sedeo oslonjen svom težinom na dlanove. – Eto – rekao je, stežući zube.

– Zdrav sam i čitav. Kao nov.

– Tvrdoglavi šašavko – izustila je Marta šapatom i okrenula glavu. No njene reči dovoljno su razgovetno odjeknule u tišini.

Holidej je uspeo da ustane na noge i da korakne. Imao je utisak da korača iznad tla. Još kratko vreme video je pred sobom preplanulo lice Dena Korija, a onda se to lice počelo skupljati i širiti da bi se na kraju pretvorilo u široke raznobojne trake. Spotakao se i pao bi da ga Kori nije prihvatio ispod mišice.

– Marta – rekao je – pripremi postelju. Ovaj čovek neće ići nikuda.

* * *

Pala je mirna i hladovita noć s punim mesecom na visokom nebu. Njegova srebrnasta svetlost obasjavala je deo poda u polumračnoj odaji. Čista i ispeglana posteljina govorila je Doku da se nalazi u kući koju održava žena. Njegovo odelo bilo je prebačeno preko stolice, a čizme stavljene pored nje. Opasač s revolverom visio je na kuki iza zatvorenih vrata.

Holidej je bio fizički odmoran, ali nervozan. Mučila ga je pomisao da su Hamilton i njegov kompanjon odmakli daleko na zapad. A bio im je blizu... skoro na puškomet. Prokleti kolan!

Iza vrata začuo se prigušeni šum, a onda se u tamnom otvoru pojavila Marta zabrinutog izraza lica. – Jeste li budni? – upita.

– Jesam – odgovori Dok pomalo odsutno, još uvek u svojim mislima.

– Onda se vrati u stvarnost. – Žao mi je što sam vam zadao muke.

– Nije to bilo ništa posebno – odgovorila je, pokušavajući da zaboravi prve utiske. Onda je dodala, trudeći se da joj glas zvuči što običnije. – Den je otišao po lekara i vratiće se za nekoliko časova.

Holidej načini grimasu negodovanja. Nije voleo da mu se nešto natura, makar to bilo i za njegovo dobro. – Vaš brat je pravi milosrdni samarićanin – primeti.

Marta zakorači u krug obasjan mesečinom.

– Zar ima nešto normalnije nego pomoći čoveku u nevolji? Vi ste, rekla bih, neki gnevan čovek, mister Holideje?

– Ko to kaže? – branio se Dok, osećajući da je upao u zamku devojčine logike.

– Sama sam došla do tog zaključka. Ako ne dopuštate da vam se pomogne znači da ni vi ne biste pomogli drugome. Takav stav ima samo čovek obuzet mržnjom.

Pomirljiv izraz zalebdeo je na njegovom licu.

– Prvi utisci mogu biti varljivi, mis Kori. Ja sam zaista gnevan na dvojicu ubica koje sam gonio, ali za to imam mnogo razloga.

Marta se pitomo osmehnula:

– Moj brat i ja nismo ni lupeži ni ubice, mister Holideje. Pokušavamo da pomognemo i to je sve. Ako vam nedostaje osećaj za zahvalnost to je samo vaš minus.

Dok je osetio žaoku i na trenutak je poželeo da resko odgovori, ali se uzdržao. Devojka je bila u pravu. Pogledao ju je u oči i u dubini njenih zenica opazio iskru mudrosti. U tom kratkom magnovenju našao je u njoj neku sličnost sa Klarom, iako su njih dve fizički izgledale potpuno različito. Svaka je bila lepa na svoj poseban način. Dok je gledao Martu pogledom dalekim i nedohvatnim kao što se prati silazak zvezde padalice za horizont. S njegovih usana nehotice se otelo šapatom izgovoreno ime – Klara.

– Klara...? – ponovila je Marta i Doku se učinilo da u njenom glasu nazire trag ljutnje ili možda...ljubomore? Ne, to nije moguće!

Ipak, taj osećaj nije ga napustio ni kada je devojka izišla iz sobe. Činilo mu se da hoda suviše užurbano i energično.

VII

Bil Helder je izjahao iz topoljaka i poterao konja pored reke. Na drugoj obali, udaljen, iza prostrane ravnice, video se neki grad. Njegov konj bio je umoran, samo što ne padne. Mnogo milja gonio ga je i mamuzao bez milosti. Zategnuvši vođice, sačekao je da Hamilton izjaše iz šume.

Pustio je konja da se napije bistre vode, koja je veselo grgoljila preko krupnog, glatkog kamenja. Kada je Hamilton stigao do njega, on ga upita.

– Zbog čega misliš da je ono bio Holidej?

– Bio je on – bio je uporan Hamilton, zapitavši se ponovo zašto im Dok više nije na tragu. Bio im je tako reći za petama i brzo im se približavao. Ali gde je sada?

Bil Helder je bio prilično sujeveran. Bio je skloniji da poveruje kako ih juri duh nego da prihvati da bi mrtav čovek mogao oživeti. – Moj konj je gotov – rekao je. – Neće moći da me odnese do obale.

– Jahaćemo udvoje – predloži Hamilton.

– A ako i tvoj konj crkne moraćemo da pešačimo. Ne, ne! Trampiću ovo kljuse za drugog konja.

Stari bandit je prstom pokazao prema ranču udaljenom nešto više od milje s njihove strane reke.

Kolin Hamilton nabra obrve. – Trebalo bi da se klonimo ljudi – upozori Heldera. – Telegraf je svakako otpevao svoje.

– Neka samo peva! Meni je potreban odmoran konj. – Helder je stisnuo slabine konja i poterao ga pored reke. Konj je posrnuo i Bil ga podbode mamuzama.

Kada su stigli do ruba čistine Helder je digao ruku, a onda bacio pogled ka dugačkoj, niskoj kući. Dvorište je bilo pusto i tiho, a u koralu je kaskala fina kobila kestenjaste boje. Helder je dojahao do korala i potapšao kobilu po glavi. – Fina ždrebica – rekao je i zacerekao se. Onda je pogledao prema zgradi. – Izgleda da nema nikoga – konstatovao je. – Pa, lepo. Odmah ćemo videti. Pusti mene da govorim!

– Kako hoćeš.

Privezali su konje za stub korala i peške pošli prema kući. Ispred verande Helder zastade i doviknu.

– Ima li koga?

Vrata kuće su se širom otvorila i izašao je mršav, koščat čovek sa šakom nadnesenom nad oči. Videvši ih mašio se rukom za revolver, ali je Bil Helder potegao brže, uperivši otkočeni kolt u deliću sekunde. Rančer pusti da mu revolver klizne nazad u futrolu i podiže ruke iznad sede glave.

– Budi miran – obrati mu se Bil. – Ja ću ti reći kada možeš govoriti. – Načinivši nekoliko koraka po dvorištu, osvrnuo se oko sebe. Pažnju mu je privukla mala koliba s desne strane kuće.

– Jesi li sam? – upita sedokosog rančera.

– Pogledaj i uveri se – odvrati ovaj.

Helder mu je prišao i prislonio cev revolvera na mršave grudi. – Znaš ko smo, je li?

Rančer ga je bezizrazno gledao. Helder mu izvuče veliki kolt iz futrole i baci ga preko ramena u dvorište – Trebalo je da pucaš kroz prozor, kao što bih ja učinio – pouči ga. – Drži ruke gore! – Govorio je ljutito. – Koline, proveri spavaonice. Ako je ona koliba spavaonica.

Hamilton je krutim koracima prišao kolibi i odgurnuvši nogom vrata uskočio u mračnu unutrašnjost. Ubrzo je ponovo izašao, slegnuvši ramenima.

– Koliba je prazna – saopštio je.

– Sam je.

Helder klimnu glavom i obrati se rančeru.

– Uđi. Ali bez glupih poteza!

Rančer je pošao u kuću, a Helder, praćen Hamiltonom, za njim. Bil je poterao svog zarobljenika do dugačkog stola.

– Sedi, ortače – rekao je raspoloženo. – Ja sam jako gladan, a pretpostavljam i ti. – Zavukavši cev kolta ispod jednog malog pokrivača digao ga je i otkrio tek ispečeno pile. Onda je banditov pogled odlutao do police iznad štednjaka,

gde se nalazio niz konzervi s hranom.
– Koline – rekao je kompanjonu – stani pored prozora i osmatraj.

Hamilton je prišao prozoru koji je gledao prema reci. Prikucan na zid pored prozora visio je požuteli list novinskog papira sa naslovom „Rat je završen". Mali bandit se sumorno osmehnu i ponovo pogleda prema reci. Njegov rat završiće se tek njegovom smrću, ako nekom srećom ne stigne u Južnu Ameriku. – Kako se zove obližnji grad? – upitao je preko ramena.

Helder spusti ruku rančeru na rame.
– Tebe pita, čoveče!

– Dobro Mesto – odgovori rančer.

– Ti nam se rugaš? – zareža Bil žvaćući piletinu.

– Tako se zove – reče rančer mirno.

Helder ispljunu komadić kosti.

– Znaš li taj grad, Koline?

– Čuo sam za njega. Predstoji nam još dugačak put.

Bil otkinu i drugi batak i nastavi da proždire meso. Primetivši rančerov gadljivi izraz lica, nasmeja se glasno.
– Tako je kad je čovek gladan. Izgubi lepe manire. Ustao je i, prišavši polici, počeo da traži nešto, rušeći ono što ga nije zanimalo. Dohvatio je jednu vreću i počeo trpati konzerve u nju. Zatim je otvorio vrata ostave i uzevši otuda komad sušene svinjetine, stavio i to u vreću. Vratio se zatim do sedokosog domaćina.

– Gde su tvoji ljudi? – upita ga.

– U gradu.

– Kad se vraćaju?

– Kasno noćas. To se događa svake dve sedmice. Odlaze u grad da se napiju.

– Čime se ti ovde baviš?

– Gajim stoku.

– Ne vidim nikakvu stoku.

– Pase na pašnjacima nekoliko milja odavde.

Bandit sede naspram rančera. – Kako se zoveš?

– Džim Spajer.

– Vašljivo ime. – Helder otkinu još jedan komad mesa od pileta. – Nema nikoga na vidiku? – upita Hamiltona.

– Nema. Trebalo bi uskoro da pođemo.

Helder zagrize belo meso i osmehnu se domaćinu.

– Naravno. Odmah ćemo. Treba samo najpre nešto da sredim.

Hladna jeza podišla je rančera. Bio je svestan toga šta bandit ima na umu, svestan takođe da ima još samo nekoliko sekundi vremena da nešto preduzme. Očajnički je zgrabio lončić s kafom sa stola i hitnuo ga Bilu u glavu. Ovaj se sagnuo, potegao kolt i opalio. Metak je pogodio Džima Spajera u grudi i od udara taneta rančer se okrenuo oko sebe i bez glasa pao na pod.

Helder je nezainteresovano ustao i vrhom čizme šutnuo telo.

– To ti je bilo jako pametno – primeti Hamilton. – Zašto se nisi popeo na krov i zamahnuo zastavom da svi znaju da smo ovde!

Helder vrati revolver u futrolu.

– Sam je tražio. Uostalom, niko nije čuo pucanj. Prestani da se ponašaš kao neka tetka i osedlaj mi kobilu!

Hamilton se kiselo osmehnuo:

– Grešiš, Bil. Nisam ja ničiji sluga. Osedlaj sam svoga konja.

Pogledali su se oči u oči kroz barutni dim koji je kao koprena lebdeo između

njih. Ruke su im počivale na drškama revolvera.

– To pitanje moramo rešiti – izusti Bil promuklo.

– Možda.

Helder žmirnu.

– Misliš da si brži od mene?

Hamilton klimnu glavom. – Malo brži.

Helder se zacerekao.

– Pošto nisi od one sorte hvalisavaca, Koline, prihvatiću tvoju tvrdnju. Sem toga, ako bih te ubio, to me nikuda ne bi dovelo. Sam ću osedlati kobilu. Ti uzmi vreću s hranom. – Bacio je zavežljaj prema kompanjonu. Hamilton je pustio da hitnuti zavežljaj padne na pod, ne skidajući pogled s Bilove desne ruke.

Helder se ponovo nasmejao.

– Nema podvale, ortače. Moramo ostati zajedno ili ćemo visiti posebno.

– Slažem se – potvrdi Kolin.

– Barns je dokaz tome. Do sada je verovatno obešen.

– Mi smo ostavili Barnsa, a ne on nas – podsetio ga je Hamilton, čekajući da Helder izađe prvi. Pošto stari bandit nije pokazivao nameru da se makne, Kolin mu je pokretom ruke pokazao prema vratima. – Posle tebe, ortače.

Helder slegnu ramenima i izađe.

Uzevši zavežljaj s hranom, Hamilton je pošao za njim do korala. Helder je otkopčao kolan na svom vrancu. – Jednom sam konja terao sve dok mu srce nije puklo – rekao je hvalisavo. – Ja sam s konjima nemilosrdan kao Barns sa ženama.

Kolin pomisli kao je Holidej sigurno već završio s Rejom Barnsom, ali nije glasno izgovorio svoje misli. Pojahao je konja i svezao vreću s hranom za jabuku sedla. Gledao je kako Bil sedla ukradenu kobilu. Uradio je to bez muke. Hamilton ga je dugo i zamišljeno posmatrao, odmeravajući ga pogledom od iznošenih, poderanih čizama do izboranog lica uokvirenog prosedim bakenbardima. U praznim, bezdušnim očima tog čoveka otkrio je tragove stotine neoprostivih grehova. U kakvo društvo sam zapao, pomislio je, umoran do dna duše.

Helder je pojahao, srećan što pod sobom ima odmornog konja. Izjahavši iz korala, nekoliko puta je načinio krug po dvorištu ranča, ne opažajući da se na vratima kuće pojavila silueta nekog čoveka. Hamilton ga glasno opomenu i potegavši kolt, opalio je istovremeno kad je s vrata planula puška. No pre nego što je pao nauznak nazad u kuću, rančer je opalio i tane iz puške pogodilo je Heldera i oborilo ga iz sedla. Hamilton je jurnuo do verande i opalio još jedan hitac u opruženog rančera. Okrenuvši konja, dojahao je do kompanjona i skočio iz sedla. – Je li gadno? – upitao je.

– Prilično gadno – odgovori Bil, izduživši lice. – Dobio sam u leđa. Sredio si ga, je li?

– Jesam – potvrdi Hamilton. – Moraću da ti pritegnem tu rupu. – Prsti su mu bili lepljivi od krvi koja se slivala niz Helderovu jaknu.

Ranjenik je zatreptao. – Zašto ne odjašeš, ortače? Šta ću ti ja? Hajde, beži! Nije mi potrebna tvoja pomoć!

– Zaveži – Hamilton podiže starog bandita na noge, prihvatajući ga rukom oko pasa. Trenutak ranije stajali su jedan naspram drugog, spremni da

potegnu oružje, a sada je Hamilton pomagao Helderu da drhtavim koracima pođe ka kolibi kao dete koje tek uči da hoda. – Rekao si da se moramo držati jedan drugog.

– To je tačno – priznao je Bil. – Koga je inače briga za nas?

Hamilton položi Heldera na ležaj i potraži po odaji nešto pogodno za zavoj. U jednoj torbi našao je pamučnu košulju i iscepao je na uske trake. Pomogavši Bilu da skine jaknu, Kolin mu je skinuo košulju i flanelsku potkošulju i bacio ih u stranu. Otvor od metka nalazio se na desnoj strani leđa i iz njega je šikljala krv.

– Kuršum je unutra – rekao je Hamilton promuklo. – Ja nisam lekar, Bil i sumnjam da ću uspeti da ga izvadim.

– Pokušaj, Koline. Znaš li kako?

– Vadio sam već kuršume. Uzeću tvoj nož.

– Koline – zamolio je Helder slabim glasom – potraži viski. Bilo kakvo piće. Steriliši nož.

Hamilton je izvukao lovački nož iz futrole i pohitao u glavnu kuću. Idući preko dvorišta, osmotrio je okolinu, obraćajući posebnu pažnju prema gradu na drugoj strani reke. Put koji je vodio iz grada ovamo bio je pust, ali svakog trenutka mogao se otuda pojaviti neki kauboj. I eto opet nevolje! Gadna igra sudbine.

Čudno, ta vašljiva sudbina pratila ga je kao lovac, pomislio je dok se penjao na verandu. Nevidljiv, neumoran lovac. Ulazeći u kuću, obišao je Spajerovo telo i otvorivši peć potpalio vatru. Dok se vatra razgorevala pretražio je police i ormarić i našao bocu viskija. Potegao je gutljaj, a onda otvorio vrata peći i stavio oštricu noža u vatru. Ubrzo se čelik usijao. Izvadivši nož, prelio ga je viskijem, a zatim se vratio u kolibu.

Helder je bio u nesvesti.

Hamilton je popio još jedan gutljaj, a onda viskijem prelio ranu. Spustivši bocu na pod, seo je na krevet, namrštivši se. Helder je izgubio mnogo krvi i neko novo veće krvarenje sigurno bi ga ubilo. Kuršum je morao ostati tamo gde je. Vrativši nož u kaniju, napravio je čep od komadića zavoja i gurnuo ga u ranu, a zatim završio previjanje stegnuvši zavojem jastučić pritisnut preko čepa. Kritičkim okom osmotrio je svoj rad dok se kroz zavoj probijao prvi crvenkasti nagoveštaj krvarenja. No posle jednog minuta krv je prestala da teče i on je zadovoljno ispio još malo pića iz boce. Nabrao je obrve. Moraće što pre da posadi Bila na konja i odmah gli odavde.

* * *

Dok Holidej je čuo zveckanje opreme lekarovog konja u tami poređ kuće i zatvaranje ulaznih vrata. Po lekarovim rečima povreda na glavi bila je razlog njegove slabosti i nesvestice, a pad je tome samo još doprineo.

Doktor mu je dao pilule za spavanje i on je jednu odmah stavio u usta, ali ju je ispljunuo čim je lekar izašao iz sobe. Sada je stajao potpuno obučen, lepo previjen, ali slab.

Došavši na vrhovima prstiju do vrata prislonio je uho na njih i oslušnuo glasove. Ništa se, međutim, nije čulo. Zastao je neodlučno nekoliko trenutaka. Šta ga sprečava da izađe? Korijevi su se pokazali kao prijatelji i to ga je u neku ruku peklo. Bojao se da bi nji-

hovo prijateljsko držanje moglo uticati na njegovu odlučnost da produži svojim osvetničkim putom. Odlučivši se da prekine nedoumicu otvorio je vrata i našao se pred domaćinima koji su sedeli pored vatre.

– Odlazim – rekao je, ne gledajući mladu ženu.

– Čujte, mister Holideje, pokušajte biti razumni – obratio mu se njen brat. – Doktor zna svoj posao. Ostanite još jedan dan da bismo bili sigurni da vam je dobro, a onda pođite u poteru za tim vašim ubicama. Niste vi jedini koji treba na to da misli.

– Ovo je nešto posebno. Nešto lično.

Den Kori je uzdahnuo i pustio da mu ruke klonu niz telo.

– Nećete daleko stići. Pogotovo posle one doktorove pilule. Stići ćete eventualno samo do korala. A niste baš laki da vas ja i Marta nosimo nazad.

– Nisam uzeo pilulu – rekao je Dok. Izvadio je novčanik iz džepa i odbrojao deset dolara. – Ovo je za popravku sedla. Adios.

– Adios – odvratio je Den Kori s prizvukom razočaranja u glasu.

Marta Kori je energično ustala i zgrabivši novčanice sa stola, pružila ih Holideju.

– Mi smo samo milostivi samarićani, mister Holideje i ne naplaćujemo usluge. Uzmite ovo nazad ili ću novac baciti u vatru!

Videvši po njenom licu da ozbiljno misli, Dok uze novčanice i ne skidajući pogled s nje, vrati ih sebi u džep.

– Hvala na svemu – rekao je i okrećući se, dodao. – Zbogom.

Otišao je do korala, osedlao svog konja i malo kasnije već je jahao preko polja zasejanog žitom. Odjednom mu je osećaj tuge stegao srce. Je li to možda bilo zbog Marte?

Kao da se prisetio nečega, mašio se rukom za bisage, otkopčao kaiševe i ustanovio da su vrećice sa zlatom netaknute. Korijevi su bili pošteni ljudi. Prekoreo je sebe što je uopšte posumnjao u to. Podbo je konja petama i ovaj poskoči i naže u trk. Hamilton i njegov pajtaš do sada su morali odmaći dosta daleko. Sudbina je igrala na njihovu kartu i pomogla banditima da mu privremeno izmaknu. Onda je naišao na iskrivljeni putokaz. „Dobro Mesto – 10 milja". Gonjen instinktom krenuo je kuda je putokaz upućivao.

Posle nekoliko milja predeo se izmenio. S obe strane puta visile su klonulo grane drveća, a s juga je duvao topao i vlažan vetar. No, uprkos tome, Dok je osećao jezu i dah vetra kao da mu je šapnuo opomenu da se tu negde blizu dogodilo novo nasilje.

Jedan čas kasnije stigao je u gradić Dobro Mesto. Produžio je polako glavnom ulicom i zaustavio se pored šerifske kancelarije. Nije bilo mnogo verovatno da su banditi u gradu, ali možda su tuda juče prošli. Iz jednog saluna na suprotnoj strani ulice posrćući je izašao pripiti kauboj i povikao. – Meni je dosta! Idem kući da legnem!

Holidej ga je ispratio pogledom, a onda je svezao konja za privezište. Ušavši u polumračnu odaju ugledao je za pisaćim stolom jednog mlađeg muškarca.

– Dobar dan – pozdravio ga je taj čovek. Pri slabom sjaju petrolejke lice mu je izgledalo bledo i iscrpljeno. Žmireći, pogledao je Doka, ali izraz njego-

vog lica nije se promenio. Došljak mu je očigledno bio nepoznat. – Već sam hteo da zatvorim noćas. Ostao sam na dužnosti malo duže zbog ovih kauboja. Oni se svake dve sedmice obruše na grad kao uragan.

– Jedan je upravo odjahao – reče Dok.

– Ponekad suviše podivljaju i tada poneki od njih završi u ćeliji. Šta mogu da učinim za vas? Hoćete li kafe?

Dok pogleda ka peći na kojoj je stajao lonac s kafom. – Mogao bih – potvrdio je, seo za sto nasuprot šerifu i oslonio se rukom na izgrebanu površinu. – Gonim dvojicu ljudi.

– Samo trenutak – reče šerif – da nađem čisto lonče. – Pošto ga je našao natočio je sebi i svom gostu. Preko ruba šolje pogledao je Doka. – Rekoste da gonite dvojicu. Kako izgledaju?

– Jedan je mali i žilav, a drugi je veliki, snažan kao medved, s prosedim bakenbardima. Čini mi se da su vrlo nesvakidašnji par. Sigurno biste ih se setili.

– Da, siguran sam da bih. Na žalost, nisam ih video.

Dok srknu kafu. – Pobegli su mi juče blizu planine.

– Onda su ceo dan jahanja ispred vas. Je li taj zavoj uspomena na njih?

– Tako nekako.

– Zbog čega ih tražite?

– Zbog ubistva.

Nastade poduže ćutanje. Dok je zamišljeno gledao kroz prozor. Uputio se pogrešnim pravcem, pomislio je. Instinkt ga je prevario. Nit koja ga je vodila putem osvete sada je bila izgubljena.

Kao da mu čita misli, šerif progovori.

– Ajdaho je veliki.

– Preveliki – složi se Dok s gorčinom u glasu.

– Ako se ne žurite, možete prespavati u gradu i produžiti ujutru.

Časovnik iznad police za puške pokazivao je jedan čas po ponoći. – Ostaviću konja u štali – reče Dok iskapivši kafu. Glava ga je bolela.

– Štala je odmah tu u sporednoj ulici. Uzgred, ja sam šerif Volter. Džek Volter.

Holidej klimnu glavom i vukući noge izađe na ulicu. Nije se predstavio jer je želeo da izbegne svaki publicitet. Iza ugla našao je tu uličicu i poveo konja do mračne štale s malim boksovima. Grad je bio tih, usnuo. Pošto je ostavio konja u štali, Dok se vratio do glavne ulice baš u trenutku kad je grupa kauboja izišla iz saluna i odjahala niz ulicu.

Šerif Volter je izašao na trem i ispratio ih pogledom. Osmehnuo se Holideju.

– Sad mogu mirno da odspavam.

VIII

U vlažno, ružno jutro Bil Helder otvorio je bolom ispunjene oči. Kiša je pljuštala po šatorskom krilu koje je Hamilton raširio iznad njega kao zaklon. U blizini je ugledao reku i opsovao. Na njenoj obali njegov mali kompanjon izgledao je krajnje jadno s puškom u naručju i pogledom uperenim uzvodno.

– Koline! – doviknuo je. – Šta to, do đavola, radiš?

Hamilton se okrenuo i šljapkajući pošao kroz blato. I reka i tle sjedinili su se u prljavožuti zastor. Mali bandit se uvukao pod šator. – U svakom slučaju još si živ – odgovorio je.

– Da, još sam živ. Šta te je navelo da se držiš reke? Zašto nisi skrenuo u šumu?

– Ovaj put je bio najlakši, jer si bio bez svesti. Možemo skrenuti kad god hoćeš.

– Koliko smo daleko od onog ranča?

– Oko deset milja, koliko mogu da procenim.

Helder se promeškoljio ispod ćebeta.

– Neka ga đavo nosi, to je isto kao da smo odmah u susedstvu! Čini mi se da nam je sreća okrenula leđa. Najpre me je pogodio čovek za koga sam mislio da je mrtav, a onda si ti sebi uvrteo u glavu da jašeš ovom čistinom.

– Prestani da cmizdriš – prekide ga Hamilton. – Daj mi tvoj nož da otvorim jednu konzervu.

Helder mu dodade nož i Hamilton otvori jednu, a zatim još dve konzerve i isprazni njihov sadržaj na limeni tanjir.

– Nikoga nisam primetio za nama. Niko ne zna da smo ovde – rekao je i dodao tanjir Helderu.

Krupni stari bandit počeo je birati po hladnom mesu. – Je li kuršum još uvek u meni?

– Jeste. Izgubio si bio previše krvi da bih smeo da kopam. Ali zaustavio sam krvarenje. Kako se osećaš?

Bil sleže ramenima. – Slab sam i osećam bolove, ali biće dobro. Ako do sada nisam umro, neću ni umreti. – Nešto slično osmehu zalebdelo je na njegovim beskrvnim usnama. – Stare rage su najžilavije.

Hamilton je prineo čuturicu usnama i promućkao vodom usta.

– Misliš li da ćeš moći da jašeš? – upita ga.

Ako treba, držaću se i zubima za sedlo. Jesi li se setio da poneseš bocu s pićem?

Hamilton izvadi viski iz vreće i njih dvojica podeliše preostalo žestoko piće. Hamilton zatim baci praznu bocu u reku.

– Vidi se da si razuman – pohvali ga Bil. – Ne smemo ostaviti nikakav trag za sobom. Kiša će zbrisati naše tragove. Šta kažeš za mene? Imam preko pedeset godina i u stanju sam da jašem jedan dan posle ranjavanja. Nisam kao onaj kenjkavi Barns.

– Njega su verovatno sredili – promrmlja Kolin.

– Najverovatnije. Ali nije me ni najmanje briga. – Helder pogleda pred sebe. Predeo pred njima bio je sada nešto jasniji, jer je kiša slabije padala. Završivši s jelom, odgurnuo je ćebad. Hamilton mu pomože da ustane. – Gde su konji? – upita Bil.

– Tamo, u šumi – odvrati Hamilton. Skupio je ćebad, načinio zavežljaj, omotao ih ceradom i zatim vezao kanapom. Pridržao je Helderu kišni ogrtač da ga navuče, a onda, bacivši prazne konzerve takođe u reku, pomogao krupnom kompanjonu da se popne uz obalu do šume.

Bil je bez Kolinove pomoći pojahao konja. Hamilton se divio njegovoj čvrstini. Stari bandit je bio zao i surov, ali mu nije nedostajalo odvažnosti. Poterali su konje dublje u šumu. Gledajući pred sebe kroz guste redove stabala, Hamilton je utonuo u crne misli. Imao je utisak da nikada neće stići do mora i da će se sve okončati ovde, u ovoj mračnoj šumi. Sa svakim korakom njegovog konja drveće kao da se sklapalo

za njima i to osećanje neumitne smrtne opasnosti postajalo je sve jače u njemu, da bi na kraju počeo tražiti pogledom ljude oko sebe.

Napregnuo je uši, ali u šumskoj tišini čuo je samo prigušen topot kopita na lišćem pokrivenom tlu i povremeno frktanje umornih konja. Činilo mu se kao da se neka džinovska šaka sklapa oko njih. Zaustavivši svog konja, sačekao je da ga Bil stigne, a onda se oslonio na jabuku sedla.

– Ne sviđa mi se ova šuma, ortače – reče.

– Kako to misliš?

– Ne znam. Jednostavno imam neki neprijatan predosećaj.

– Ne treba se bojati kojekakvih predosećaja, već samo kuršuma – posavetova ga Helder. – Hajdemo dalje!. – Pojahao je napred, držeći ruku na dršci revolvera. Ali posle jednog časa tihim glasom dozvao je Hamiltona. – Koline, moram da se odmorim.

Mali bandit je klimnuo glavom i sjahao kako bi pomogao Bilu da siđe iz sedla. Nesiguran na ukrućenim nogama, Helder se skljokao na najbliže oboreno deblo.

– Kuršum počinje da me tišti, Koline. Daj mi gutljaj vode.

Hamilton odvrnu zapušač čuturice i sede pored Bila. Helder je progutao vodu. Njegov mali kompanjon uzdahnu. – Kako se desilo da si postao tako zao, Bil?

Odloživši čuturicu na travu, Helder se neveselo nasmejao.

– Kako smo svi mi postali rđavi? Ja nikada nisam nameravao da budem razbojnik. Kada sam imao deset– dvanaest godina želeo sam da postanem prokleti šerif! Posle prvog pijanstva to se promenilo. Da, tada je počelo. A ti?

– Ja samo vraćam ono što mi se duguje.

Helder ga pogleda. – Kako to?

– Rat mi je odneo detinjstvo i sve drugo što sam imao.

– Ah, rat! Vidiš, ja nisam bio u toj kaljuzi. Može biti da si tu u pravu. Moj brat je bio i sa devetnaest godina poginuo kod Atlante. Kuršum mu je bio rođendanski poklon.

– A ja – reče Kolin – kada se rat završio više nisam imao kuću, a ni majku i sestru. Obe su sahranjene u jednoj velikoj grobnici blizu Blek Ridža. Posle nekoliko godina posetio sam to groblje, ali tamo više nije bilo nikakve oznake i niko mi nije mogao reći gde je njihov grob.

Bil klimnu glavom.

* * *

Telo Džima Spajera nije bilo nađeno sve do jutra. Polupijani kauboji nisu zapazili otvorena vrata kuće kada su se vratili na ranč. Ali u zoru, jedan od njih se probudio na krvavom krevetu i uzbunio ostale. Radoznalost ih je odvela do kuće i rančerovog tela. Posle samo nekoliko minuta jedan kauboj odjahao je kroz kišu da dozove šerifa.

Već u sedam ujuru šerif Volter je primio vest o ubistvu rančera, a takođe i Holidej.

– Znam šta mislite – rekao je šerif kada se zapadnjak pojavio u njegovoj kancelariji. – Smatrate da su vaši begunci odgovorni i za ovo ubistvo.

Holidej je s mukom savladavao svoje veliko uzbuđenje. – Biće potrebni dokazi da to oni nisu učinili – odgovorio je.

– Pošao bih s vama ako nemate ništa protiv.

Šerifov pogled zadržao se na Doku. Razmišljao je. – A ako imam protiv? – upita.

– Ja ću ipak poći s vama. Imam s njima neke lične račune i ako mi to ne daje nikakvo pravo pred zakonom, pred ljudskom pravdom ja imam prvenstvo.

Volter se namrgodio i obratio se kauboju koji je doneo vest. – Ima li tragova oko ranča, Fleme?

– Ima tragova sasušene krvi u spavaonici.

– Džimove krvi?

– Ne. Džim je nađen u kući s puškom pored sebe. Mislimo da je ranio jednog od ubica.

– Misliš, znači, da ih je bilo više?

– Izgleda tako, šerife.Džimova košulja je pocepana za zavoje. Čovek koji je okrvavio ležaj nije mogao imati dovoljno snage da sebe previje i sam odjaše. Kobila je takođe nestala, a pored reke našli smo jednog crnog ždrepca.

Holidej steže vilice. Volter ga pogleda. – Crni ždrebac? Jesu li to vaši ljudi?

– Mogli bi biti.

– Kuda mislite da su se mogli uputiti?

– Na zapad. Cilj im je zapadna obala.

– Skupiću poteru.

– Možete, ali ja bih radije pošao sam.

– Džim mi je bio prijatelj. Njegova smrt i mene pogađa.

– Kako god hoćete, šerife.

Volter je s police odabrao jednu vinčesterku i napunio joj magacin mecima. Onda je s puškom prišao do jedne mape na zidu i vrhom cevi pokazao jedno mesto na karti.

– Dođite ovamo, mister – pozva Holideja. – Hoću da vam pokažem na šta ćete naići. Ovdè je ranč. Sve ovo na zapadu je šuma. To je veliki prostor za čije pretraživanje bi bilo potrebno stotinu ljudi. Jednom čoveku je nemoguće da išta učini.

– Vi radite svoje, šerife, a ja ću svoje – odgovori Holidej, preletevši pogledom po mapi. Bio je umoran i nestrpljiv, ali se na njegovom isklesanom licu to nije primećivalo. Glava ga je još uvek bolela, mada mu je kratki san dosta koristio. Ovoga jutra mu je Volterovo lice izgledalo manje bledo na slaboj jutarnjoj svetlosti.

Zaključio je da bi mu Volter u određenom smislu mogao biti koristan, jer bi mu pomogao da bandite privede pravdi u sudu. Ali sumnjao je da će Volter ići dalje od svoje teritorijalne nadležnosti. Dok je šerif nastavio da ispituje kauboja, on je neprimetno izašao na ulicu i otišao do štale. Osedlao je brzo svog konja, pojahao ga i otišao iz grada. Kada je stigao do reke kiša je prestala i on je pregazio vodu i uputio se ka ranču. U međuvremenu su kauboji zatvorili banditovog vranca u koral i Dok im je prišao da se informiše. – Ja radim s Volterom na ovom slučaju – rekao je – i trebaće mi taj konj.

– Mister – javio se jedan kauboj spljoštenog nosa – ova životinja je dobra samo za sapun. Verujte mi da je tako.

– Pustite ga iz korala – naredio je Dok s nestrpljenjem u glasu. Volter je mogao stići svakog trenutka i sporost kauboja ga je nervirala. Zategnuvši vođice, nogom je porušio poprečne gredice ograde i okrenuvši Miga u krug naterao kauboje da ustuknu. Crni ždrebac

je preskočio poslednju prečagu i otkasao prema reci gde je zastao, da bi se malo zatim uputio nizvodno.

Dok je zažmirio. Ždrebac je išao tragom svog gospodara, baš kao što je Dok i računao. Na jednom mestu konj je zastao, neodlučan. Holidej je lagano jahao za njim, držeći rastojanje. Posle nekih osam– devet milja ždrebac je skrenuo u šumu i Holideja obuze osećaj dubokog zadovoljstva. Mahinalno je desnu ruku spustio na dršku kolta.

* * *

Šerif Volter i šestorica konjanika žureći su pregazili reku. Volter je slutio da je Holidej pregazio reku pre njega i njegove slutnje potvrdili su kauboji na ranču. Ali Volter se nije zabrinuo. Za svojih četrdeset šest godina on je za sobom imao dvadeset godina službe, bolesne bubrege i ciničan stav prema svom poslu. Ljudi njegovih godina obično su već bili bogati a on, ako bi sutra umro, bio bi sahranjen kao puki siromah. Dva dana ranije primio je telegram s upozorenjem da motri na sumnjive ljude koji mogu biti u vezi s pljačkom zlata u Juti. Bio je upozoren da pazi jer su ti pljačkaši i ubice. No njegovu pažnju privukla je poslednja rečenica telegrama: „Nudi se nagrada od deset hiljada dolara za povraćaj opljačkanog zlata ili deset posto od vraćene vrednosti."

Nepoznati došljak sivoplavih očiju nije mu ništa rekao o tome, ali Volter je verovao da su pljačkaši iz Jute i ljudi koje je ovaj gonio iste osobe. Pa dobro, razmišljao je ulazeći u kuću, visoki došljak ima prednost, ali ja poznajem teren.

Osmotrio je telo Džima Spajera i uzeo s poda njegovu pušku. Repetirao ju je i jedna prazna čaura pala je na pod. Zamumlavši, šerif je izašao i otišao do spavaonice za kauboje. Ostali članovi potere stajali su oko okrvavljeniog ležaja.

– Kuda je otišao onaj nepoznati konjanik? – upitao je Klema.

– Niz reku. Pustio je ždrepca i pošao za njim.

Šerif klimnu glavom. – Evo kako ja vidim stvar – razvio je malu, zamašćenu mapu i prstom pokazao po plavičastoj linji reke. – Recimo da su dvojica. Jedan je ranjen, što znači da je drugome na teretu. Zbog toga su oni pošli niz reku, jer je jahanje tuda lakše. No ako nastave tim putom stići će u Klarkvil, što sigurno ne žele. Po svoj prilici skrenuće u šumu negde ovde... – Volterov prst zadržao se na jednoj mrkoj tački. – Ovde je šuma široka dvadesetak milja, možda i više ako čovek ne zna kraći put. Pošto su begunci došljaci i ne poznaju predeo...

– Otkud to znaš? – upita ga jedan krupan član potere.

– Slutim to na osnovu razgovora s onim strancem – odgovori šerif oprezno.

– Ali on je pošao niz reku – rekao je kauboj spljoštenog nosa.

Šerif je namignuo. – I on je stranac u ovom kraju. Mi ćemo proći kroz šumu gde je ona najuža i na drugoj strani sačekati da ti vukovi nalete na nas. Ovaj stranac nateraće ih nama u ruke.

Volter savi mapu i stavi je u džep, gde se nalazio i telegram iz Klarkvila.

– Ako neko od vas želi da pođe – obratio se kaubojima s ranča – on je dobro-

došao. Treba vam samo konj, malo hrane i eventualno boca viskija.

* * *

Dok Holidej je satima jahao kroz šumu zapadno od reke. Gledao je i osluškivao svaki trag bandita ili miris logorske vatre. No nije ugledao ništa i nije čuo ništa sem šuma vetra u krošnjama drveća, a do nozdrva mu je dopirao samo vlažni miris šume.

Povremeno se osvrtao, iščekujući da ugleda Voltera i poteru. Ali za njim nije bilo nikoga. Pratio je banditovog ždrepca sve dok ga oči nisu zabolele i sve dok mu se noge nisu ukrutile od sedenja u sedlu. Kada je pomislio da je možda ipak pogrešio pravac ždrebac je zastao pored jednog drveta i Dok je u travi ugledao čuturicu za vodu. Malo dalje skočio je iz sedla i prstima dodirnuo duboko utisnute tragove kopita. Na tom mestu samo pre nekoliko časova begunci su se odmarali i napili vode. Odmarali su se jer je jedan od njih bio ranjen.

Drugi bandit ostao je pored svog ranjenog ortaka iako je mogao pobeći sam. Dakle, bar jedan od te trojice bio je ljudsko biće i zapadnjak je znao ko je taj. Ali on ni prema Hamiltonu neće imati milosti, kao ni prema onom drugom. Obojica moraju umreti.

Holidej je počeo razmišljati o vlasniku crnog ždrepca – krupnom čoveku prosedih bakenbarda, koga je za trenutak ugledao na farmi u podnožju Titon. – prisetivši se reči malog bandita „ja je nisam ubio", shvatio je njihovo značenje. Hamilton nikada ne bi ubio ženu, što znači da je to učinio onaj drugi. Krupni bandit ubio je Klaru.

IX

Bil Helder je omirisao vazduh i kroz granje pogledao nebo. Sloboda mu je značila sve na svetu. Već davno je odlučio da nikada više neće provesti u zatvoru ni jedan jedini dan. Radije će umreti nego da bude zaključan.

Okrenuvši se na stranu, bezizrazno je pogledao malog kompanjona kraj sebe. Čudan primerak, pomislio je, nesposoban da shvati do kraja svog saučesnika. Imao je mogućnost da uzme sve zlato, ali to nije učinio. To je Heldera zbunjivalo. Nije zbog tog postupka uvažavao Hamiltona već je nastojao da u tom njegovom ponašanju pronađe motiv ili neku očekivanu dobit, koji su njemu promakli? Ili je Hamilton naprosto bio budala?

Bil Helder je sklopio oči i stisnuo zube od nagle plime bola.

– Koline, koliko još šume imamo pred nama? – prostenja.

– Pri kraju smo – uteši ga Kolin.

Helder zažmuri. – Pri kraju smo i sa srećom. Potera sigurno češlja šumu. Jesi li pomišljao na to, ortače?

– Naravno. Mislio sam na to.

– I šta je tvoj zaključak?

– Najpre ćemo jesti. Hoćeš li malo mesa?

– Naravno. Možda će nam to biti poslednji obrok.

Hamilton ga hladno pogleda.

– Potera je daleko iza nas. Nismo se mnogo zadržavali.

– Ali za nama su, zar ne? Ti to osećaš kao i ja. Vreme plaćanja se približava. – Bil namršti svoje ružno lice. – Prosto osećam smrad tih policijskih psina.

Hamilton se takođe namrštio i presekao meso oštrim nožem. I on se bojao, ali je pazio da se to ne vidi na njegovom licu. Helder uze nož od njega. – Ovo je moje – rekao je i nabo komad mesa na njegov vrh.

Hamilton je ostao da čuči, jedući prstima. Ali hranu je i želucu osećao teško kao kamenje. Podigao je pogled do vrhova drveća i po odsjaju sunca zaključio da je tek prošlo podne. – Još pet časova do mraka – rekao je.

Helder klimnu glavom. – Do tada bi trebalo da izađemo iz šume, zar ne, ortače?

– Možda. Ako ne, jahaćemo dalje.

– Rana me pakleno muči – požalio se Bil.

– Ja tu malo šta mogu da učinim.

– Učini što možeš.

Hamilton se mašio pojasa i nije našao čuturicu. Bacio je pogled do konja. Čuturica nije bila ni na sedlu. Onda se setio da ju je video na travi na prvom odmorištu.

– Gde je voda? – upitao je Helder malo kasnije. Hamilton mu je kazao šta se desilo i ovaj opsova. – Rekao sam ti da paziš na stvari.

– Naići ćemo na vodu.

– Nije važno. Mogu bez vode, ali ne mogu bez glave. Pogledaj mi ranu pa da idemo.

Hamilton je spakovao tanjire i tiganj u vreću, zakopao konzerve, ugasio malu vatru i nabacao lišće preko pepela. Zatim je pomogao Helderu da skine jaknu. Na zavoju se videla tamnocrvena mrlja, ali oko rane nije bilo crvenila. – Izgleda dobro – rekao je. – Ne dirajmo ništa.

Helder progunđa kako se slaže i s naporom ugura ruke u rukave. Posle nekog vremena ustao je znojem orošenog čela. – Pomozi mi da uzjašem – rekao je nabusito.

Našavši se u sedlu, Bil Helder je s osmehom posmatrao kako se njegov saučesnik penje na konja. U obrnutom položaju on bi nož upotrebio u drugu svrhu, a ne za jelo i sada bi jahao sa dvema bisagama punim zlata. Bila je to, dabome, neostvarljiva ideja, ali mu ipak, sve vreme dok su jahali, nije izbijala iz glave. No kako je vreme prolazilo on je sve više gubio osećaj za pravac. Konačno ga je Hamilton izveo iz šume na otvorenu ravnicu. Zastavši na rubu, osmotrili su predeo prema severu. Otuda se čuo topot kopita i u oblaku prašine ugledali su nejasne siluete konja i jahača.

Begunci se okretoše i jurnuše nazad u šumu. Tri milje od ruba šume Hamilton je sjahao i poveo svog konja u gustiš žbunja i drveća. Sačekavši Heldera da ga stigne, mahnuo mu je rukom.

– Zašto ovde? – upita Bil.

– Ni na drugom mestu neće biti bolje.

Helder prevrnu očima – Misliš za odbranu?

– Ako zatreba.

Bil se skljokao na zemlju. – Nemam snage za puškaranje. Ko misliš da su?

– Potera – odgovori Hamilton, sapinjući konje. Izvukao je puške iz futrola i Helderu dobacio njegovu. – Možda su i iza nas.

Bil Helder prileže u udubljenje u tlu. Znoj mu je orosio telo i počeo se hladiti. Ubacivši metak u cev, ponovo se obratio svom kompanjonu.

– Čuj, Koline, ne želim da budem uhvaćen živ, jesi li me razumeo?

– Jesam – odgovori mali bandit. – Razumeo sam te.

* * *

Šerif Volter i njegova potera zaustavili su se na obodu šume. U očima im se ogledala čelična odlučnost.

– Tu su – rekao je Volter. Neverovatna sreća dovela ga je bliže bogatstvu nego što je ikada bio. – Moraćemo da ih pohvatamo pre mraka. – Pogledao je u sunce. – U strelce, momci! Ulazimo!

Potera se razvila u streljački stroj i šerif dade znak da krenu. Volter pored sebe nije imao nikoga. Dok je ulazio u šumu na usnama mu je zaigrao osmejak i izraz odlučnosti pojavio mu se na licu. Nastavio je da jaše, pogleda prikovanog za tle. U ćilimu suvog lišća primetio je otiske i pogledao napred. Tuda su prošli! Vratio je vinčesterku u futrolu i izvukao kolt.

Produžio je dublje u šumu. Šesto čulo mu je govorilo da je divljač blizu, pa, pritegnuvši vođice, on kliznu iz sedla ispred male zasenjene čistine.

Korak po korak, pažljivo je prešao čistinu, izbegavajući suvo lišće i grančice da se ne bi odao. Srce mu je burno tuklo pri pomisli na bogatu nagradu i udoban život koji će mu taj novac omogućiti. Došao je nadomak gustog rastinja ka kojem je vodio trag. Da li da pozove ljude? Ne. Još ne, dok se ne dočepa zlata! Dvojicu bandita može srediti i sam.

Još jedan korak i Džek Volter je s desne strane začuo krckanje grančice. Krenuo je s uperenim revolverom udesno, ali bilo je kasno. Odjeknuo je pucanj i olovno tane mu se zarilo u trbuh. Pao je, licem okrenut zemlji, trzajući nogama. Začuo je korake po lišću i pokušao da dohvati ispušten revolver, ali ga je u tome sprečio pritisak hladnog čelika u potiljak. Iz cevi puške suknuo je plamen i šerif Volter više ništa nije ni čuo ni video.

– To je moja osveta svima vama, huljama – proderao se Helder. – Svim smrdljivim šerifima Sjedinjenih Država.

Hamilton je u međuvremenu odveo šerifovog konja iza barikade od žbunja i gurnuo leš predstavnika zakona u jednu jamu. Onda je uzeo šerifovu pušku i dao znak Helderu da se sakrije u zasedu. Bil ga posluša s izrazom mučnine na licu. – Ako i s ostalima bude ovako lako – rekao je – onda još ima nade za nas.

Hamilton se promuklo nasmejao.

– Šta je smešno? – upita ga krupni bandit. – Da nisi šenuo?

– Videćeš da li ima nade – presekao ga je Hamilton, sav napet. I dalje mu se priviđalo kako neka nevidljiva džinovska šaka lebdi nad njima i kako se prsti te šake sklapaju oko njih.

– Prestani – procedi njegov kompanjon, savlađujući sopstveni strah. – Videćeš kako umire opaki Bil Helder!

Razmaknuvši grane Hamilton je osmotrio prolaze između gustog drveća. Provukao je cev puške i stavio prst na obarač. Tek što je to učinio pojavio se jedan konjanik i Hamilton je opalio. Teški kuršum se zario u telu i oborio jahača iz sedla. Hamilton ubaci novi metak u cev, očekujući sledećeg.

– Odlično! – uzviknu Helder.

– Zaveži! – preseče ga kompanjon.

– Sledeći je moj – izjavi Bil.

Ali više se niko nije pojavio. Dugo je vladala mrtva tišina i opaki bandit se muklo zacerekao.

– Sad oženjeni ljudi razmišljaju o svojim ženama i deci i grizu nokte od

muke. Kladim se, Koline, da ćemo pobediti!

Hamilton je ćutao.

– Noć – ponovo se javi Helder. – To će biti naša šansa.

Hamilton je odmerio svetlost i senke. Od noći ih je delilo još dva časa, a smrt je mogla stići svakog trenutka. Minuti su prolazili i razdirući bol savladao je Heldera, koji se satima borio da izdrži. Sada se, bled u licu, obratio saborcu.

– Neću više da ostanem ovde da se oko mene kupe lešinari. – Počeo je puziti prema konjima. – Pobeći ću putem kojim smo došli.

– Da, da – šaputao je Hamilton. – Oni baš to i žele. Bolje sačekaj noć!

– Neću – nije odustajao Bil, naprežući se da se popne u sedlo. Onda je poterao konja kasom pre nego što je njegov kompanjon stigao da se predomisli.

* * *

Upozoren pucnjem, Dok je svezao svog konja i produžio pešice. Pucnji su odjeknuli blizu, par stotina metara odatle. Mora biti da je Volterova potera presekla beguncima put, pomislio je, ili su se, možda, Hamilton i njegov saučesnik sukobili oko nečega.

Odjednom se začuo topot kopita. Holidej je izvukao revolver i ostao da čeka. Posle nekog vremena granje se ispred njega razmaklo i na čistinu je izjurio konjanik na mrkoj kobili. Krupni bandit je, znači, pokušavao da pobegne. Dokov glas preseče tišinu.

– Najzad smo se sreli, prijatelju! Predaj se!

Helder okrenu kobilu i potera je nazad u zaklon. Dok potrča za njim. Ugledao je svetlucanje metala u lišću i odmah zatim sev plamena. Vrelina ga je okrznula po ramenu i revolver mu je ispao iz ruke na travu.

– Hajde, uzmi ga – odjeknuo je banditov izazivački glas.

– Pucaj, huljo! – procedi Holidej, gušeći se od srdžbe. Stegao je šake u očekivanju da ga pogodi drugi metak.

– A, ne još – procedi bandit i prisloni mu cev puške na leđa. – Više mi vrediš živ. – Obišao je oko Doka i zagledao ga. – To si ipak ti, znači. Mislio sam da si vampir.

Holidej opazi bolnu grimasu na banditovom licu i u deliću sekunde hiljade misli mu prostrujaše kroz glavu. Kako da iskoristi njegovu slabost? Da li da ga napadne sada ili kasnije?

I Helder je opazio blesak njegovih očiju i ustuknuo je korak. Skrenuo je pogled do Dokovog konja. – Ima li nekog s tobom? – procedio je. Kada je Dok stegao vilice, Helder se namrgodi. – Sam si, je li? Hoćeš da izravnaš račune zbog one žene? Osvetnik, je li? Pa..– odjednom se osvrnuo i opsovao.

Holidej se spremio da skoči, ali je začuo topot kopita i na vidiku se ukazao Hamilton. Ovaj ga je prodorno pogledao, zaustio da nešto kaže i stegao zube. Najzad je odmahnuo glavom.

– Upozorio sam te da nas ne goniš, Dok!

– Obećao si mi nešto – odgovori Holidej. – Ja sam ti poverovao, ali ti si slagao.

Hamilton poblede. – Učinio sam što sam mogao. Nisam kriv za njenu smrt.

Helder se nasmejao.

– Znači, niste više prijatelji, Koline? Sveži ga, pa idemo ka reci.

– Ka reci? Tamo je opasno.

– Grešiš – ispravio ga je Bil nadmeno. – To je najbezbednije mesto, jer nas tamo niko ne očekuje. Požuri, Koline!

Hamilton skoči iz sedla i uperi revolver u Holideja.

– Samo mirno, Dok. Ništa nije vredno ljudskog života. Ono što se desilo tvojoj devojci ne može se više popraviti. A ovo sada je borba za opstanak i ja se borim da preživim.

Holidej steže vilice. Poslušao je Hamiltona i ostao miran. Želeo je još jednu, poslednju priliku za osvetu. Hamilton mu je pomogao da pojaše, a onda mu svezao noge ispod konjskog trbuha. Kada je i Hamilton pojahao, Helder potera konja na istok.

Iz šume je odjeknuo pucanj i kuršum je prosvirao kroz granje. Helder je zategao vođice i uperio revolver Džordžijancu u glavu. – Imamo taoca – povikao je. – Još jedan metak i ubiću ga!

Posle tog upozorenja poterao je kobilu u trk. Nesigurni, bez vođstva šerifa Voltera, gonioci su zaostali. Možda su mislili da banditi drže Voltera u rukama. Bilo kako bilo, banditi su zamakli u šumu pre nego što su se članovi potere pribrali. Helder je skrenuo levo i nije se vratio na smer prema istoku sve dok nije zavarao poteru. Kada su stigli do obale noć je već skrivala reku.

– Idemo uzvodno – dobaci Helder Hamiltonu.

– Tamo je ranč – usprotivio se ovaj.

– Znam – reče Helder kao da govori detetu. – Činićemo ono što se od nas ne očekuje. Mrak je i možda ćemo na ranč stići neprimećeni. – Ošinuo je kobilu i poterao je plićakom da zametne trag. Pri svetlosti zvezda Hamilton i Dok pođoše za njim. Nešto dalje uzvodno Bil mahnu rukom. – Ovde ćemo preći reku.

Ali na tom mestu reka je bila suviše duboka i posle trećeg pokušaja bandit je odustao. – Sudbina je protiv nas, Koline – rekao je. – Hajdemo dalje na sever.

Produžili su plićakom i desetak puta pokušali da pređu na drugu obalu, ali bez uspeha.

– Izgleda da je jedini gaz tamo kod ranča – reče Helder. – Idemo tamo.

– Opaziće nas! Ranč je suviše blizu!

– Nemamo drugog izbora, Koline. Uostalom, šanse su nam veće nego ranije. Ako opazimo svetlost na ranču, povući ćemo se u šumu.

Sada je Hamilton preuzeo vođstvo, a Helder je ostao sa Dokom. Holidej je ćutao, utonuvši u misli. Onda Hamilton zaustavi konja. – Tu smo – reče.

Zastali su začuđeni, jer je ranč počivao u mraku.. Na drugoj strani reke u daljini su žmirkale svetiljke grada.

– Koline? – pozva Helder. – Ja sam mrtav. Krvarim. Ranč je sigurno napušten. Pusti me da se malo odmorim, inače ću sasvim iskrvariti. Odužiću ti se za to.

Mali bandit prebaci nogu preko jabuke sedla si skoči na zemlju. – Ostani ovde – reče. – Idem da proverim kuću.

Vrata spavaonice bila su otvorena i on je šmugnuo u tamu da bi u prolazu lako opipao svaki ležaj. Svi su bili prazni. Vrativši se do ulaza, izašao je i pogledao kuću. Nigde ni zračka svetlosti, ni najmanjeg pokreta. Ušunjao se kao uhoda unutra i u tami zatekao samo nameštaj. Izašavši na verandu, dozvao je Heldera.

Bil Helder i njegov zarobljenik ujahali su u dvorište. Hamilton je odveo konje iza kuće i privezao ih za jedno drvo. Vrativši se, obratio se Helderu.

– Bil, ovo mi se nimalo ne sviđa. Svakog trenutka može da se vrati potera.

– Pogledaj mi ranu, pa odmah krećemo!

Ušli su u kuću. Hamilton je zatvorio vrata i zaklopio kapke na prozorima. U nastaloj dubokoj tami blesnulo je palidrvce i obasjalo voštanožuto Helderovo lice. – Šta buljiš? – razdrao se ovaj na Doka.

Holidej se osmehnuo.

– Ne osećaš se dobro, je li?

– Ako odem u pakao, imaću tvoje društvo!

Hamilton je upalio svetiljku i prineo je bliže. Dah mu je zastao kad je video zavoj. – Jako krvariš! – procedi.

– Znam – odvrati Bil. – Zaustavi krvarenje.

– Pokušaću. – Brzim i veštim pokretima Hamilton je skinuo zavoj. Iscepao ga je u tanke trake i ugurao ih u ranu. Bil je bolno jauknuo i zaškrgutao zubima. – Dosta!

Hamilton je prineo svetiljku rani.

– Zagađena je – rekao je, opazivši zelenu oteklinu. – Tane mora napolje ili si gotov, Bil!

Helder steže dršku revolvera i zverski pogleda zapadnjaka.

– Jednom se mora umreti. Ovde ćemo pružiti otpor. – Prst mu je zadrhtao na obaraču. – Ostaćeš sa mnom, Koline, ili ću ucmekati tvog prijatelja.

– Tebi treba lekar. Dok je lekar i može ti pomoći – odgovori Hamilton.

– A, ne! On bi jedva dočekao da me usmrti. Idi, donesi bisage – povika Helder. – Hoću da zlato bude pored mene.

Hamiltonu se taj zahtev učinio besmislenim, ali je poslušao. Napolju u mraku na um su mu došle druge ideje. Ništa nije bilo jednostavnije nego da pojaše konja i nestane u noći. Neka đavo nosi Holideja! Obišao je oko kuće i prišao konjima. Skinuo je Bilove bisage i pritisnuo ih na prsa. Odlučivši se, prišao je svom konju. Možda ga je pohlepa gurnula na ovaj put, ali svaki čovek ima pravo da se bori da preživi. Skočio je u sedlo i poterao konja u smrekovu šumu. Jahao je polako, sagnute glave, kako bi izbegao niske grane. U kući Helder je čuo topot kopita i glasno se nasmejao.

– Do đavola, okoreliji je nego što sam mislio! Pa lepo. Pružio sam mu šansu i on ju je iskoristio.

Holidej je pogledao prema vratima. Kolin Hamilton je bio jedina njegova prilika, a sad je ta prilika otpala. Moraće sam da se izbori za svoje spasenje.

Kao da je pročitao njegove misli, Helder procedi.

– Ne, ti nećeš! Ti ostaješ sa mnom! Ti si poslednji koga ću poslati na onaj svet.

Holidej se okrenu i bezizrazno ga pogleda.

– Pa šta onda čekaš, ubico?

Helder je zurio u njega. – Čekam da dođu. Kada prvi policijski pas kroči nogom na trem ubiću te, a onda ću prosvirati sebi glavu.

– Još nisam mrtav – podseti ga Dok.

Helderove oči potražile su na Holidejevom licu neki znak straha, ali nisu otkrile ništa.

– Želeo sam samo – progovori bandit – da u starosti doživim miran kraj, ne u Južnoj Americi kao Kolin. Želeo sam samo jednu trošnu kolibu, štap za pecanje i reku pored koje bih sanjario. Ali nisam mogao dobiti čak ni to.

– Zavaravao si sebe da to želiš, ali ti nisi mogao bez ubijanja, zlikovče. To je tvoje jedino zadovoljstvo.

Iskra interesovanja blesnula je u Bilovim očima. – Otkud znaš?

– Zaudaraš na smrt. Bio sam na litici kada si pobio onu poteru. Video sam ti lice i izraz zadovoljstva na njemu. Sumnjam da te je zlato ikada interesovalo.

Grozničavo rumenilo oblilo je Bilove blede obraze.

– Do đavola, u pravu si! Ništa me tako ne uzbuđuje kao smrt. Ona tvoja ženska me je gledala u oči i preklinjala. A ja sam bio opijen od osećaja da imam njen život u šaci. To je ono pravo!

Holidej oseti kako mu mržnja steže srce, ali je pustio bandita da uživa u svom sećanju. Dok je Helder užarenih obraza i sjajnih očiju ponovo proživljavao svoj zločin, Dok je iz kanije na leđima izvukao skriveni nož. I dok se zločinac, kao opsednut, nastavio da hvališe svojim zlodelima, Dok je, praveći se da ga sluša, laganim pokretima prstiju počeo seći veze na rukama.

* * *

Noćnu tamu presekao je glasni povik. – Stoj ili pucamo!

Hamilton okrenu konja i potera ga u trk, dok su kuršumi zviždali oko njegove glave. Znao je da je to kraj. Preostalo mu je samo još jedno mesto kuda je mogao otići i on se uputio tamo. Potera je zaostala i on je ubrzo više nije čuo.

Ugledao je nejasne obrise rančerske kuće, koju je napustio pre jednog časa, a onda je kliznuo iz sedla i prebacivši bisage preko ramena uputio se ka verandi. Helder je čuo korake i pomislio da je to potera. Nategao je obarač i nanišanio Doku u glavu. Trgnuvši presečene veze, Holidej se bacio sa stolice i nogama oborio sto. Petrolejka je pala na pod, razbila se i plamen je buknuo.

Helder je pripucao. Meci su se zarili u sto koji se sručio na njega i oborio ga na pod. Udarivši o tle, otkotrljao se i odmah pridigao, tražeći uperenim revolverom protivnika.

Traka prosutog petroleja buknula je na podu i pri plavičastoj svetlosti Helder je opazio Holideja i zamahnuti nož kao uzanu, blistavu munju. U magnovenju je opalio, ali je ta munja već letela prema njemu i vrh noža mu se zario u grlo. – Ovo ti je za Klaru – čuo je Holidejev glas pomešan sa sopstvenim krkljanjem pre nego što je pao licem prema podu i utonuo u mrak.

Hamilton je oprezno otvorio vrata i izvukao kolt. Nije znao šta se u kući desilo jer je poslednji krik zvučao neljudski. Kroz odškrinuta vrata video je Helderovo telo na podu i plamen petrolejke blizu njegove ruke. Zatim je ugledao vitku Dokovu siluetu kako se uspravlja. Hamilton je zalupio vrata, potrčao prema spavaonici i oslonivši se na zid, okrenuo se prema rančerskoj kući.

Vrata kuće su se škripeći otvorila i Dok je stupio na verandu.

– Stani, Dok! – povikao je mali bandit. – Osvetio si se ubici svoje devojke. Dalje od mene!

Džordžijanac je stao.

– U redu, Koline. S osvetom je završeno. Verujem da nisi kriv za Klarinu smrt, ali si kriv za pljačku i smrt vozara i sprovodnika diližanse. Za to moraš biti kažnjen.

– Ne, to nije pravo, Dok! I drugi su pljačkali i ubijali pa ipak nisu kažnjeni. Meni su ti visoko cenjeni i mnogouvaženi pljačkaši oteli sve što sam imao: oteli su mi nadu u budućnost... ubili su u meni želju da živim kao častan i pošten čovek. Zar to nije zločin? A za to niko nije kažnjen. I sada ja treba da budem kažnjen za sve zločine ovog sveta. Je li to tvoja pravda?

Holidej je ćutao. Prisećao se Kolina Hamiltona iz onih dana kada je bio zgažen, ponižen i uvređen. Plamen gneva u njemu postepeno se gasio i ustupao mesto milosrđu i oproštaju.

– Kada sam otišao iz tvrđave Randolf mogao si poći sa mnom – rekao je.

– Imao si šansu. Sada je možda kasno.

– Ne, nije kasno! – Hamiltona je odjednom ponela želja da preskoči jaz od te tvrđave do ovog ranča, da zaboravi sve što se desilo, da izbriše iz svog života sve greške koje je za to vreme napravio. U tom trenutku, kao što često biva s čovekom suočenim sa smrću, kao vulkan je izbila želja da počne život ispočetka, da ponovo okuša sreću koju je možda nesmotreno ispustio. Za to je trebalo samo jedno: da mu se Dok Holidej ukloni s puta. Okrenuo se i pogledao prema reci. Ta crna linija u tami noći činila mu se kao granica spasa, svršetak pakla u kome se godinama mučio. Morao ju je preći po svaku cenu. Iza nje je počinjao novi život za kojim je čeznuo.

– Čuj, Dok – rekao je glasom koji je zastajao u grlu. Na ramenu je osećao težinu blaga u punim bisagama, za koje se tako dugo i bespoštedno borio.

– Uzmi ovo zlato. Sve što želim je da živ odem odavde.

Rekavši to pustio je da bisage kliznu na tle.

Dok je ćutao, razdiran nedoumicom. Taj isti Hamilton spasao mu je život u onom kanjonu smrti; uzvratio mu je dobrotom na dobrotu koju mu je Dok učinio pre mnogo godina. Time je pokazao da je čovek i da možda ima pravo na svoj deo milosrđa i oproštaja, baš kao što ima pravo na svoj deo grehova. Ali, da li mu je on mogao dati oproštaj? Zar za to nisu postojali sud i porota? Ili je možda iznad svih njih stajala sudbina sa svojim nedokučivim obrtima? U svakom slučaju, znao je da se Hamilton neće predati i da će među njima morati da dođe do obračuna. Pri svetlosti vatre koja se rasplamsavala Dok je izgledao bleđi nego što je stvarno bio, bleđi nego avet. Znao je da je brži od Hamiltona, ali jednostavno nije mogao pritisnuti okidač. Nije mogao hladnokrvno ubiti čoveka koji je dokazao da je još uvek ljudsko biće na raskrsnici dobra i zla. Pogledao je sićušno, bezizrazno Hamiltonovo lice, bledo na mesečini i u odsjaju vatre. Neka odluči sudbina, zaključio je. Neka Hamilton ostavi zlato i ode. Ako ga potera uhvati, to će značiti da je sudbina tako htela. A ako uspe da se dočepa oregonske granice biće to dokaz da mu je udelila oproštaj.

– U redu, Hamiltone – rekao je konačno – ostavi zlato i idi. Nadam se da si govorio iskreno i da ćeš od sada kre-

nuti pravim putem. Ja ti u tome želim sreću.

Dok je polako spustio revolver i učinio pokret rukom da ga vrati u futrolu, prateći pogledom Hamiltona koji je još uvek držao kolt u ruci. A onda se desilo nešto čemu se Dok nije nadao i što je u njemu srušilo poslednju iluziju o Hamiltonu. Kao da je samo čekao svoju šansu, kao da su njegove reči i gestovi bili samo podmukla igra, u istom trenutku kada je Dok spustio oružje Hamilton je digao revolver i opalio instinktivno. Dok je u magnovenju takođe potegao svoj kolt i pritisnuo okidač, ulivši u taj hitac sav gnev obmanute vere u čoveka. Video je kako je Hamiltonova prsa oblila krv i kako mali bandit klonulo pada. Sudbina je konačno izrekla svoju reč.

A onda je odjednom iza sebe čuo zveket metala i okrenuvši se u deliću sekunde ugledao Heldera opruženog na pragu, s desnom rukom zgrčenom nadohvat ispuštenog zapetog revolvera. Iz rupe na čelu slivao mu se mlaz krvi. Bio je mrtav, pogođen metkom iz Hamiltonovog kolta, poslednjim metkom koji je mali bandit opalio. Po drugi put za nekoliko dana Hamilton mu je spasao život, a on je mislio da hoće da ga ubije! Kakva tragična zabluda! Kajanje zbog toga pratiće ga do kraja života!

* * *

Dve sedmice kasnije, Dok je ujahao u Dajmondvil. Kajl Mors je sedeo u stolici za ljuljanje na verandi ispred šerifske kancelarije. Mada bled i mršav, smogao je snage da se osmehne kada je Dok Holidej izašao iz diližanse. Osvrnuvši se niz ulicu, Dok se uputio ka zgradi zatvora i stigavši do verande bez gorčine u glasu pozdravio je šerifa.

– Drago mi je da vidim da ste još s nama, šerife.

– Zahvaljujući vama – odgovori Mors. – Bio sam blizu smrti. Kada sam prebrodio krizu počeo sam razmišljati i zaključio sam da svet izgleda mnogo drugačije kada ga čovek gleda s one druge strane.

Dok se osmehnu.

– Doneo sam zlato, šerife. Mislim da vi zaslužujete polovinu nagrade. Drugu polovinu razdelite porodicama poginulih članova potere.

Mors klimnu glavom.

– To je lepo od vas. I... želim da kažem da mi je jako žao zbog vaše... devojke. Banditi su kažnjeni?

– Da. Sva trojica su mrtvi.

– To su i zaslužili.

– Ne svi – Dok je zurio u šerifa. – Kolin Hamilton je ipak bio mekog srca.

Mors je ćutao i Holidej se udaljio klimnuvši glavom u znak pozdrava. U svojoj hotelskoj sobi stao je pred ogledalo i zagledao se u svoj lik. Začudo, ostao je živ. I bio je manje nesrećan nego pre nekoliko sedmica kada je na stanici diližanse uzalud očekivao Klaru. Kao i sve druge rane, vreme će i tu zalečiti. Zagladio je kosu i namestio šešir. Do njegovih ušiju dopirao je iz saluna žamor glasova, vrcavi kikot žena i zveket žetona. To. Osećao je da mu te večeri nedostaje jedna žestoka partija pokera. Jer poker mu je ponekad donosio zaborav i istu utehu kao i vreme – najstariji i najbolji lekar duše.

Zapalivši cigaru, zatvorio je vrata za sobom i krenuo u susret novom danu.

KRAJ

NOVO NA KIOSCIMA!

3 u 1

SLIKOVNICA
BOJANKA
ENIGMATIKA ZA DECU

AKTIVNA BOJANKA:

OBOJI
PROČITAJ
REŠI ZADATKE

ISSN 0353-0000
00481
9 770353 000002